KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY

Call No. 894.8 Acc. No. 13720

Author കോരസൻ, കെ. വേ

Title നാനകുഞ്ഞു

1608

നാനക്ഗുരു

13720

ഗ്രന്ഥകർത്താ:

എം. കെ. കോരൻ,

കണ്ണൂർ.

Approved by the Madras Text-Book Committee. for class use.
Fort St. George Gazette, Dated 22-5-51

പ്രസാധകന്മാർ:

ചി. കെ ബ്രദേർസ്, കോഴിക്കോട്.

പ്രകാശകൌമുദി അച്ചുക്കൂടം, കോഴിക്കോട്.

KOTTAYAM * NATIONAL BOOK STALL * BR. SPCS LTD.

Price 12 As.] [വില 12 ണ.

വിഷയവിവരം

അദ്ധ്യായം.				ഭാഗം.
1.	ജനനവും കാലസ്ഥിതിയും	...	...	1
2.	ബാല്യജീവിതം	...	...	6
3.	മോദിഖാനയിലെ ഉദ്യോഗം	...	...	20
4.	ഉദ്യോഗ പരിത്യാഗം	...	...	31
5.	ദേശസഞ്ചാരം I	...	...	41
6.	ദേശസഞ്ചാരം II	...	...	55
7.	ദേശസഞ്ചാരം III	...	...	60
8.	മഹാസമാധി	...	...	71
9.	നാനകന്റെ പ്രസ്ഥാനം	...	...	79

അവതരിക

ലോകചരിത്രത്തിൽ നാളിതുവരെ വിവരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള മഹാവിപ്ലവങ്ങളെയും രക്തപ്രവാഹങ്ങളെയും നാം പരിശോധിക്കുന്നതായാൽ അവയിൽ ഒട്ടും അപ്രധാനമല്ലാത്ത ഒരു ഭാഗം ഈശ്വരന്റെയും മതത്തിന്റെയും പേരിൽ നടന്നിട്ടുള്ളതായി നമുക്കു കാണുമാറാകും. ഒരുശ്വരൻ കരുണാനിധിയാണെന്നു ഘോഷിക്കുന്നില്ലാത്ത മതമൊ സ്നേഹവും സാഹോദര്യവും ബീജമന്ത്രങ്ങളായി സ്വീകരിക്കുന്നില്ലാത്ത മതമൊ ലോകത്തിലെവിടെയുമില്ലതാനും. എന്നിട്ടും ഈ വിപ്ലവങ്ങൾക്കും രക്തപ്രവാഹങ്ങൾക്കും കാരണമാകുന്നതെന്തെന്നു നോക്കുമ്പോഴാണു് ഒരുശ്വരനേയോ മതത്തേയൊ പഴിക്കേണ്ടതില്ലെന്നും നമ്മുടെ ധാരണാഭേദങ്ങളും മാർഗ്ഗവ്യത്യാസങ്ങളും അജ്ഞാനശൂന്യതയുമാണു് അവയ്ക്കൊക്കെ കാരണമെന്നും നമുക്കു മനസ്സിലാകുന്നതു്.

ശ്രീനാരായണഗുരുസ്വാമിതൃപ്പാദങ്ങൾ അവിടത്തെക്കു സഹജമായ അവിപുലവും അത്ഗംഭീരവുമായ ഭാഷയിൽ "മതമേതായാലും വേണ്ടതില്ല, മനുഷ്യൻ നന്നായാൽമതി" എന്നു് അരുളിച്ചെയ്തതിന്റെ രഹസ്യവും പ്രയോജനീയാണു്. "ജാതി ചോദിക്കരുതു; പറയരുതു" എന്നും അവിടുന്നരുളിച്ചെയ്തു. "ഒരുജാതി, ഒരുമതം, ഒരു ദൈവം മനുഷ്യന്നു്" എന്ന മുദ്രാവാക്യത്തെ അവിടുന്നു പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തുയുംചെയ്തു. ഒരു മൂലതത്വങ്ങളുടെ ഇ

രുപതാംനൂറ്റാണ്ടിലെ ആവശ്യനം മുമ്പു പല ശതാബ്ദങ്ങളിലും ഉണ്ടായിട്ടുള്ള പ്രഖ്യാപനങ്ങളുടെ പ്രതിധ്വനിയാകുന്നു.

ജാതിയുടെയും മതത്തിന്റെയും ദൈവത്തിന്റെയും ഏകതത്തെ ഉച്ചൈസ്വരം ഉൽബോധനം ചെയ്തുകൊണ്ടു പതിനഞ്ചാംനൂറ്റാണ്ടിന്റെ അവസാനത്തിൽ അവതാരം ചെയ്ത ഒരു ദിവ്യപുരുഷന്റെ പവിത്രചരിത്രത്തെയാണു് ഗ്രന്ഥം പ്രതിപാദിക്കുന്നതു്. "ഞാൻ ഹിന്തുവുമല്ല, മുസ്ലീമും അല്ല. ഞാൻ രണ്ടുപേരേയും ഒരുപോലെ കരുതുന്നു. രണ്ടുപേരുടേയും ശരീരം പ്രകൃതിയാൽ ഒരുപോലെ ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടതാണു്. 'ഖുദാ'യുടെ ദിവ്യസന്നിധിയിൽ രണ്ടുപേരും സമന്മാരാണു്. പാപകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്താൽ ഹിന്ദുവായാലും മുസ്ലിം ആയാലും കരയാതെ നിവൃത്തിയില്ല. സൽകർമ്മങ്ങൾ രണ്ടുപേരേയും ആനന്ദിപ്പിക്കുന്നു" എന്ന മഹാതത്വത്തെയാണവിടുന്നു് ഉപദേശിക്കുന്നതു്. "ദൈവത്തിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ സകലരും സമന്മാരാണു്. ജാതിയോ മതമോ ആരെയും ഉയർത്തുകയൊ താഴ്ത്തുകയൊ ചെയ്യുന്നില്ല. വല്ല ഉയർച്ചയും താഴ്ചയും ഉണ്ടെങ്കിൽ അതു അവനവന്റെ കർമ്മത്തെ അനുസരിച്ചാണുണ്ടാകുന്നതു്. സകല മനുഷ്യരും ഒരേ ജാതിക്കാരാണു്" എന്നാണവിടത്തെ മതം. പ്രേമമാണവിടത്തെ മുദ്രാവാക്യം. അവിടുന്നു അരുളിച്ചെയ്യുന്നതു കേൾക്കുക:—

"ഹേ മനുഷ്യ! പ്രേമംകൂടാതെ നിനക്കു മോചനമില്ല. താമര ജലത്തെ സ്നേഹിക്കുന്നതുപോലെ നീ ദൈ

വത്തെ സ്നേഹിക്കുക. ഓളങ്ങളാൽ തല്ലപ്പെട്ടുന്തോറും അതിന്നു വെള്ളത്തോടുള്ള പ്രേമം വർദ്ധിക്കുന്നു. വെള്ളത്തിൽ ജീവിക്കുന്ന അതിന്നു വെള്ളത്തോടുള്ള വേർപാട് മരണമാണു്. അല്ലയോ മനുഷ്യ! മത്സ്യം വെള്ളത്തെ സ്നേഹിക്കുന്നതുപോലെ നീ ദൈവത്തെ സ്നേഹിക്കുക. വെള്ളം ജാസ്തിയാകുമ്പോഴും മത്സ്യത്തിന്നു പരമാനന്ദമാണു്. വെള്ളം ക്രടാതെ ജീവിക്കുവാൻ അതിന്നു ശക്തിയില്ല. വെള്ളത്തിൽനിന്നുള്ള വേർപാട് അതിന്റെയും മരണമാണു്. ഹേ മനുഷ്യ! വേഴാമ്പൽപക്ഷി മഴയെ സ്നേഹിക്കുന്നതുപോലെ നീ ദൈവത്തെ സ്നേഹിക്കുക. കുളങ്ങളും കുഴികളും വെള്ളംകൊണ്ടു നിറഞ്ഞുകിടക്കുന്നുവെങ്കിലും അതു ദാഹശമനത്തിന്നു മഴത്തുള്ളിയെത്തന്നെ കാത്തുനില്ക്കുന്നു. മഴത്തുള്ളി കിട്ടാത്തപക്ഷം മരിക്കുന്നതിന്നും അതു തയ്യാറാകുന്നു. അതിന്നു മഴയോടു് അത്രയും പ്രേമമാണു്. ഹേ മനുഷ്യ! ചകോരപ്പക്ഷി ചന്ദ്രനെ സ്നേഹിക്കുന്നതുപോലെ നീ ദൈവത്തെ സ്നേഹിക്കുക. അതു ചന്ദ്രകിരണങ്ങളാൽ ആസ്വദിച്ചു സുഖിക്കുന്നു."

ലോകത്തിന്റെ ആദിമുതൽ തുടങ്ങി എത്ര എത്ര ദിവ്യപുരുഷന്മാരുടെ അവതാരങ്ങളും ഉപദേശങ്ങളും ഉണ്ടായിട്ടും ലോകം ഇനിയും നന്നായിക്കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നതു് പരമോപകരമായ ഒരു പരമാർത്ഥമാണു്. ഓരോ അവതാരങ്ങളും ഉപദേശങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ ലോകത്തിന്റെ സ്ഥിതിയും ഗതിയും ഏതായിരുന്നിരിക്കുമെന്നു് ഓർക്കുന്നതുതന്നെ ഭയാനകം. "ഒരുജാതി" എന്ന സ്വാമിയു

പ്പാടങ്ങും അരുളിച്ചെയ്തതു് അവിടുന്നു ജനിച്ച ജാതിയെ ഉദ്ദേശിച്ചാണെന്നു ശഠിക്കുന്ന ഭയങ്കരന്മാരായ മൂഢന്മാർ ക്കുടി ഒല്ലഭമല്ല ഒരം കാലഘട്ടത്തിൽ ഇങ്ങിനെയൊരു സൽഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ആവിർഭാവം ആശാസ്യവും ആശാജനകവുമാണെന്നതിനു സംശയമില്ല. ഗ്രന്ഥം വിഷയംകൊണ്ടു മാത്രമല്ല ഭാഷകൊണ്ടും പരിശുദ്ധമായിരിക്കുന്നുണ്ടു്. ശ്രീമാൻ കോരന്റെ ഒരം പരിശ്രമം ഫലപ്രദമാക്കിത്തീർപ്പാനപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു് ഒരം ഗ്രന്ഥത്തെ ഞാൻ മഹാജനസമക്ഷം അവതരിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

രവിമന്ദിരം, തലശ്ശേരി.
14—10—1933.

കെ. ടി. ചന്തുനമ്പ്യാർ.

അഭിപ്രായം

മഹച്ചരിതപാരായണം വാസനാവിശേഷമനുസരിച്ച് വായനക്കാരുടെ സമുൽക്കർഷത്തിനു പര്യാപ്തമായിത്തീരുന്നു. കഥ വായിക്കുമ്പോളുണ്ടാകുന്ന മനോവിനോദവും, ശാസ്ത്രപരിശീലനത്താൽ സിദ്ധിക്കുന്ന വിജ്ഞാനവും മഹച്ചരിതപഠനം ഒന്നുകൊണ്ടു സാദ്ധ്യമാണ്.

യഥാർത്ഥമായി നടന്ന സംഭവവും അനുഭവവും വായിച്ചറിയുമ്പോൾ, സ്വജീവിതം തദനുകൂലമാക്കുവാനുള്ള ധൈര്യവും ഉത്സാഹവും ആർക്കും സ്വയം സംഭവിക്കാതിരിക്കയില്ല. ആകയാൽ ലോകോദ്ധാരണത്തിനു മഹച്ചരിതപരിശീലനംപോലെ സാരതരമായ കാരണം മറ്റില്ലെന്നു തീർച്ചയാകുന്നു.

മഹാനായ "നാനകഗുരു"വിന്റെ ജീവിതചരിത്തെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന പ്രസ്തുത പുസ്തകത്തിൽനിന്നു, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ മലയാളികളെസ്സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, ഇതേവരെ അപ്രത്യക്ഷമായിക്കിടന്നിരുന്ന പല വിശിഷ്ടസംഭവങ്ങളും സവിശേഷം വെളിക്കുവന്നിട്ടുണ്ട്. തത്പരം കണ്ടെത്തിയാൽ, തമ്മിൽപ്പിരിയുവാനവകാശമില്ലെന്ന വാസ്തവത്തേയും, തദ്വാരാ ഹിന്തുമുസ്ലീം മൈത്രിയേയും ഈ മഹച്ചരിതം നമ്മെ ഭംഗിയായിപ്പഠിപ്പിക്കുന്നു. ജനങ്ങളം ദുർന്നിവാരമായ എന്തെങ്കിലും അവശതയിൽപെട്ടു കഷ്ടപ്പെടുന്ന കാലത്തു്, തൽപരിഹാരത്തിന്നനുരൂപമായ മാർഗ്ഗം വെട്ടിത്തെളിച്ചുകൊണ്ടു്, ഓരോ മഹാന്മാർ ലോകത്തിലവതരിച്ചു പ്രവൃത്തിനടത്തുന്നതു്

ഒരു നിയതിനിയമമാണ്, ഈവക മഹാന്മാരുടെ കാല ത്തിനുശേഷം, വീണ്ടും മേൽച്ചൊന്നപ്രകാരമുള്ള കഴപ്പം നാട്ടിൽ പിടിപെട്ടാൽ, തന്നിവാരണം അവരുടെ ചരിത്ര ത്തിന്റെ പ്രഖ്യാപനംകൊണ്ടാണ് ലഭ്യമാക്കേണ്ടതു്. ഹിന്തുമുസ്ലീം മൈത്രി അത്യന്താപേക്ഷിതമായ ഇക്കാലത്തു് തത്സാധകമായ ഇങ്ങനെ ഒരു പുസ്തകത്തിന്റെ ആവിർഭാവം അതിമാത്രം ഉപയോഗപ്രദമായിട്ടുണ്ടു്.

മഹാന്മാരുടെ യശഃശരീരത്തെ കളങ്കപങ്കിലമാക്കു വാൻ ശ്രമിക്കുന്ന ചില കുടിലാശയന്മാരുടെ മലിനമനോ ഭാവത്തിന്റെ നഗ്നതയേയും ഈ ഗ്രന്ഥം നല്ലപോലെ വിശദീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഇതിലെ ഭാഷയ്ക്കു്, ലാളിത്യവും പ്രസന്നതയും മാധു ര്യവും സർവ്വത്ര കാണാവുന്നതാണു്. വിഷയവിഭാഗക്രമം ആദരണീയമായിരിക്കുന്നു. സന്ദർഭാനുസൃതം സ്തോഭജനകത പ ശക്തിയും ഇതിൽ ഒട്ടും കുറവല്ല. ഇതൊരു പാഠ്യപുസ്തക മാക്കുവാൻ എല്ലാംകൊണ്ടും ഉചിതംതന്നെയാണു്.

"കബീർഭാസ"നിൽ അങ്കുരിതമായ ഈ ഗ്രന്ഥകാര ന്റെ സാഹിത്യവാസന "നാനകഗുരു"വിൽ പല്ലവിതമാ യതു കാണുമ്പോൾ സഹൃദയലോകം സന്തോഷിക്കാതിരിക്ക യില്ല. സുശീലനും, മതതത്വാന്വേഷകനും, സാഹിത്യ പരിശ്രമിയുമായ ഈ മാന്യന്റെ ഏതാദൃശമായ ഗ്രന്ഥ നിർമ്മാണസമുദ്യമം സർവ്വഥാ ശ്ലാഘനീയമത്രെ.

വടകര,
10—10—'33.

വിദ്വാൻ, കാവിൽ, പി. രാമപ്പണിക്കർ.

പ്രസ്താവന.

മദ്ധ്യകാലത്തു് ഉത്തരഭാരതത്തിൽ പല പരിഷ്കൃതമതങ്ങളും ആവിർഭവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ ഈ മതങ്ങൾക്കൊന്നും സിക്ഖമതത്തിനുള്ളതു പ്രചാരമോ പ്രാബല്യമോ ഇന്നോവരെ സിദ്ധിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നുള്ളതിനു ചരിത്രംതന്നെ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നുണ്ടു്. കേവലം രണ്ടു ശതവർഷംകൊണ്ടു സിക്ഖമതം ലോകത്തിലെ പ്രാധാന്യമേറിയ മതങ്ങളിൽ ഒന്നായി എണ്ണപ്പെട്ടുവരുന്നു. മാഹമ്മദരുടെ ആക്രമണങ്ങളിൽ പലപ്പോഴും എതിരിടേണ്ടിവരികയാൽ പ്രശാന്തചിന്തകരായ ഈ മതസ്ഥരിൽ പലരും പ്രസിദ്ധരായ യോദ്ധാക്കളായും പരിണമിച്ചു. ഏതാണ്ടു് ഒരു നൂറാണ്ടിനു മുമ്പു് സത്ലജ്നദീതീരത്തിലുള്ള ഇവരുടെ വിസ്തൃതമായ ഖൽസാ എന്ന രാജ്യത്തെ, ബ്രിട്ടീഷുസാമ്രാജ്യത്തോടു കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്നതിനു് ബ്രിട്ടൻ ഉദ്യമിച്ചപ്പോൾ ഉണ്ടായ ഭയങ്കരസമരത്തിൽ ബ്രിട്ടൻ വിജയിച്ചുവെങ്കിലും, സിക്ഖരുടെ പ്രശംസനീയമായ ധീരതയ്ക്കും കരബലത്തിനും ധന്യവാദം ചെയ്യേണ്ടിവന്നു എന്നു പറയുന്നതിൽ ഒട്ടും അതിശയോക്തിയില്ല.

ഇതിൻറെശേഷം ബ്രിട്ടീഷുപട്ടാളത്തിൽ സിക്ഖർ ചേർന്നുതുടങ്ങുകയും ലോകത്തിലെ ഏതു പട്ടാളത്തിനേറെയും പിന്നിലല്ലാത്ത ഇവർ ഇന്ത്യയിലെന്നല്ല, ബർമ്മ, ചീന, അഫ്ഘാനിസ്ഥാനം, ഈജിപ്ത്, ആഫ്രിക്ക മുതലായ വിദേശങ്ങളിലും ബ്രിട്ടീഷുസാമ്രാജ്യത്തെ

സ്ഥാപിക്കുന്നതിനു ബ്രിട്ടന്റെ ഒരു വമ്പിച്ച ശക്തിയായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

ഇങ്ങിനെ ഭാരതത്തിലെ ഒരു ശക്തിയേറിയ സമുദായമായി പരിണമിച്ച സിക്ഖരുടെ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സ്ഥാപകനും ഈശ്വരന്റെ ഏകത്വത്തേയും മനുഷ്യരുടെ സാഹോദര്യത്തേയും പ്രഖ്യാപിച്ചുകൊണ്ടു ഹിന്ദുമുസ്ലിംമൈത്രിയെ പുലർത്തിയ മഹാത്മാവും ആയ ശ്രീനാനകദേവന്റെ മഹത്തായ ജീവിതചരിത്രത്തെപ്പറ്റി കേരളീയർ അധികമൊന്നും അറിയുന്നില്ലെന്നു വരികിൽ, അതു ഒരു പോരായ്മയാണെന്നു കരുതി, അതിന്റെ ഒരു പരിഹാരമാർഗ്ഗം തേടുകയാണു് ഈ പുസ്തകംകൊണ്ടു ഞാൻ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

മഹാന്മാരുടെ ജീവിതധർമ്മപ്രകാശകവും മാനവാളിക്കു് ആമോദവും ആശ്വാസവും നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രഭാവത്തോടുകൂടിയവയാണു് എന്ന ഉത്തമവിശ്വാസം ഈ പരിശ്രമത്തിൽ എനിക്കു സമാധാനം നൽകീട്ടുണ്ടു്. അവധാനത്തോടെ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനു വേണ്ടത്ര സൌകര്യമില്ലാത്ത എന്നിൽനിന്നു അബദ്ധങ്ങൾ വന്നുപോവാൻ എളുപ്പമുണ്ടെങ്കിലും, നിർദ്ദോഷതയെ പരിപാലിക്കുന്നതിനു ഞാൻ അവിശ്രമം പരിശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

എന്റെ ഈ ഉദ്യമത്തിൽ എന്നെ വേണ്ടുംവിധം സഹായിച്ചിട്ടുള്ള രണ്ടു ഉത്തമഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഒന്നു ആദിയും അന്തവും ഇല്ലാത്തനിലയിൽ കിട്ടിയ ഒരു പഴയ

ഇംഗ്ലീഷുപുസ്തകവും, മറേറതു യുധിഷ്ഠിരൻ എന്ന ഒരു പണ്ഡിതവര്യനാൽ എഴുതപ്പെട്ട "ഗുരുനാനക സാഹിബ്" എന്ന ഒരു ഹിന്ദി പുസ്തകവുമാണ്. Ramanand to Ram Thirath (രാമാനന്ദൻ തുടങ്ങി രാമതീർത്ഥൻവരെ) എന്ന പുസ്തകത്തിലെ നാനകനെ സംബന്ധിച്ച ഭാഗവും എന്നെ സഹായിച്ചിട്ടില്ലെന്നില്ല. പ്രസ്തുതപുസ്തകങ്ങളുടെ പ്രണേതാക്കളോടും പ്രകാശകന്മാരോടും എനിക്കുള്ള അകൈതമായ നന്ദിയെ ഇവിടെ രേഖപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളുന്നു.

നാനാമുഖങ്ങളായ പ്രവൃത്തിത്തിരക്കിനിടയിൽ വിലയേറിയ ഒരു അവതാരിക എഴുതിത്തന്നു എന്നെ അനുഗ്രഹിച്ച ഉത്തരകേരളത്തിലെ കേളികേട്ട ഒരു സാഹിത്യവിശാരദനും, പരോപകാരപ്രസക്തനും, തലശ്ശേരിയിലെ ഒരു പ്രധാനവക്കീലും ആയ ശ്രീയുത് കെ. ടി. ചന്തുനമ്പ്യാർ (ബി. എ; ബി. എൽ.) അവർകളോടും, ഒരു സമുചിതമായ അഭിപ്രായം എഴുതിത്തന്നു എനിക്കു സമാശ്വാസം നൽകിയ, ഉത്തരകേരളത്തിലെ ഒരു പ്രസിദ്ധപണ്ഡിതനും പൊതുജനഗുണകാംക്ഷിയും, സ്ഥലം മിഷ്യൻഹൈസ്കൂളിലെ സംസ്കൃതമുൻഷിയും ആയ വിദ്വാൻ, കെ. പി. രാമപ്പണിക്കരവർകളോടും എനിക്കുള്ള അപാരമായ കൃതജ്ഞതയെ ഇവിടെ പ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു. എന്റെ ഈ പരിശ്രമത്തിൽ എന്നെ വേണ്ടുംവണ്ണം സഹായിച്ചിട്ടുള്ള മറ്റു സാഹിത്യപ്രണയികളോടും, ക്രൂടാതെ ഈ പുസ്തകം എത്രയും വേഗത്തിലും വൃത്തിയായും അച്ചടിച്ചുതന്ന റോയൽപ്രസ്സുകാരോടും എനിക്കുള്ള നന്ദിയേയും ഇവിടെ പ്രകടിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

എന്റെ ഈ ഉദ്യമത്തിൽ കേരളീയരുടെ ആനുകൂല്യമുണ്ടാകുമെന്നു പ്രത്യാശിച്ചു, വല്ല പ്രമാദവും വന്നുപോയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ഉദ്ദേശശുദ്ധിയെയോർത്തു സഹൃദയരായ മാന്യ വായനക്കാർ എനിക്കു മാപ്പുതരുമെന്നു വിശ്വസിച്ചും, എന്റെ 'കബീർദാസനു' കിട്ടിയ സ്വീകരണത്തിൽ ആശ്വസിച്ചും, ഞാനിതാ ഈ ചെറുപുസ്തകം സജ്ജനസമക്ഷം സമർപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

വടകര,
15—10—1933.

ഗ്രന്ഥകർത്താവു്.

നാനകഗുരു

ഒന്നാം അദ്ധ്യായം

ജനനവും കാലസ്ഥിതിയും.

പഞ്ചനദമെന്ന പ്രസിദ്ധിപെറ്റ പഞ്ചാബ് ഭാരത ഖണ്ഡത്തിലെ ഒരു പ്രധാന ജില്ലയാണ്. അതിന്റെ തല സ്ഥാനമായ ലാഹൌറിൽനിന്ന ഏതാണ്ട് 30 നാഴിക അകലെ നാൻഖാനാ എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെട്ടന്ന താൽവണ്ടി എന്ന ഒരു ഗ്രാമമുണ്ട്. ഉയരം കുറഞ്ഞ വൃക്ഷ നിരകളാലും കാട്ടുവള്ളികളാലും ആവൃതമായും അങ്ങി ങ്ങായി ചാടിക്കളിക്കുന്ന മാനുകളാലും മുയലുകളാലും ആക ഷ്കമായും മറ്റു പലതരം കാഴ്ചകളാൽ രമണീയമായും ഇരിക്കുന്ന ഒരു കാനനത്താൽ ചുറ്റപ്പെട്ട ഈ സ്ഥലം രവിനദിയുടെ തീരത്തിലാണ് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. ഈ ഗ്രാമത്തിലെ*പട്ട്വാരിയായി നാലര ശതവഷ്ങ്ങൾക്ക മുമ്പു കാലുറായി എന്ന പേരുള്ള ഒരു മാന്യൻ ഉണ്ടായി രുന്നു. ക്ഷത്രിയകുലത്തിൽ ജനിച്ചവനും ഒരു നല്ല തറവാ ട്ടികാരനും ആയിരുന്ന അദ്ദേഹം ഒരു വലിയ കൃഷിക്കാരനും കൂടി ആയിരുന്നു. സദ്വൃത്തയും രൂപവതിയും ആയ 'തൃപ്ത' എന്ന ഒരു ക്ഷത്രിയയുവതി അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്നിയായി പ്രശോഭിച്ചു. അവർക്ക നാനകി എന്ന ഒരു പുത്രി ജനി

---

* അംശം മേനോൻ

ച്ചുവെങ്കിലും ഒരു പുത്രസന്താനത്തിന്നായി അവർ ഏറ്റവും പ്രത്യാശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

ഇങ്ങിനെയിരിക്കെ, ക്രിസ്താബ്ദം 1469*നവെമ്പർ മാസത്തിലെ വെളുത്ത വാവായ ദിവസം നമ്മുടെ നായകനായ നാനകൻ പിതൃഗൃഹത്തിൽവെച്ചു ജനിച്ചു. ജനനം രാത്രി ഏകദേശം ഒരു മണി സമയത്തായിരുന്നു. കുട്ടിയുടെ മഹത്ത്വത്തെ ഓർത്തുകൊണ്ടോ എന്നു തോന്നുമാറു പൂർണ്ണചന്ദ്രൻ മേഘങ്ങളുടെ ബാധയില്ലാതെ പൂർവ്വാധികം പുഞ്ചിരിക്കൊണ്ടു. പ്രസവിച്ച ഉടനെ ഒരു ദിവ്യമായ പ്രഭാപൂരത്താൽ കുട്ടിയുടെ മുഖകമലം പ്രശോഭിക്കുന്നതായിക്കാണുകയാൽ ഗർഭഗൃഹത്തിൽ അപ്പോഴും ഉണ്ടായിരുന്ന പരിചാരിക (പേററി) അത്ഭുതപരവശയായിപ്പോയെന്നു പറഞ്ഞുവരുന്നു. അസാമാന്യവൈഭവത്തോടും ജന്മശുദ്ധിയോടുംകൂടിയ മഹാന്മാരുടെ ജീവിതത്തിൽ സാധാരണക്കാർക്ക് അത്ഭുതം തോന്നിക്കുന്ന പല സംഭവങ്ങളും ഉണ്ടാകുന്നതു് അസാധാരണമല്ലല്ലൊ.

പുത്രലാഭത്താൽ സന്തുഷ്ടനായ കാലുറായി കുട്ടിയുടെ ജാതകം എഴുതിക്കുവാൻ തന്റെ പുരോഹിതനായ ഹരദയാൽമിശ്രനെ ഏല്പിച്ചു. ലഗ്നപരിശോധന ചെയ്തു

---

* ഇതേകൊല്ലം ഏപ്രിൽ മാസത്തിലാണ് ജനിച്ചതെന്നും പക്ഷാന്തരമുണ്ട്. എന്നാൽ സിക്ഖർ ഇന്നും നാനകന്റെ ജന്മനക്ഷത്രം കൊണ്ടാടുന്നതു നവെമ്പറിലെ പൌർണ്ണമിക്കു തന്നെയാകയാൽ നവെമ്പറിലാണ് ജനിച്ചതു് എന്ന പക്ഷത്തെ ഇതു പ്രബലപ്പെടുത്തുന്നു.

തിൽ ഈ കുട്ടി ഒരുപക്ഷേ രാജാധിരാജന്മാർക്കുടി തല കുനിക്കുന്ന ഒരു രാജേന്ദ്രനോ അല്ലെങ്കിൽ ജ്ഞാനനിധി യായ ഒരു യോഗീന്ദ്രനോ ആയിത്തീരുമെന്നും അങ്ങിനെ ഈ കുട്ടിയുടെ മംഗളധ്വനി ലോകമുള്ളതുവരെ നിലനില്ക്കു മെന്നു നിശ്ചയിക്കാമെന്നും പുരോഹിതൻ കാലുവിനോടു പറഞ്ഞു. എങ്കിലും ജാതകകർത്താക്കന്മാർ അത്ഭുലാഭ ത്തിൽ മോഹിതരായി സ്തുതിപറയുന്നതു് അസാധാരണമല്ലാ യിരുന്നതിനാൽ കാലുറായി ഈ ഭാവിദർശനത്തെ അത്ര ഗൌനിച്ചില്ല.

അഞ്ചാമത്തെ ദിവസം ആചാരമനുഷ്ഠാനമനുസരിച്ചു പുരോഹിതൻ കുട്ടിക്കു് 'നാനകനിരംകാരി' എന്നു പേർ കൊടുത്തു. ഈ പേരിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധം ഹൈന്ദവരുടേയും ഉത്തരാർദ്ധം മാഹമ്മദരുടേയും ആകയാൽ ഹൈന്ദവനാമ ധേയം മാത്രം വെക്കുന്നതല്ലെ യുക്തമെന്നു കാലുറായി പുരോഹിതനോടു ചോദിച്ചതായും ഈ കുട്ടിക്കു് ഇതിലും ഉചിതമായ ഒരു പേർ താൻ കാണുന്നില്ലെന്നു പുരോഹി തൻ മറുപടി പറഞ്ഞതായും അറിയുന്നു.

അക്കാലത്തിൽ ഹിന്ദുക്കൾ അനേകം ജാതികളായി ഭിന്നിച്ചുനില്ക്കുകയും അജ്ഞതയുടേയും അന്ധവിശ്വാസ ജടിലങ്ങളായ ദുരാചാരങ്ങളുടേയും വെറും അടിമകളായി ജീവിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഒരു ഹിന്ദുവിന്നു മറെറാരു ഹിന്ദുവുമായി സഹവസിക്കുവാനോ മറെറാരു ഹിന്ദു പാകം ചെയ്ത ഭക്ഷണം കഴിക്കുവാനൊ പന്തിയിൽ ചേരുവാനൊ പാടുണ്ടായിരുന്നില്ല. ചിന്താലോകത്തിൽപോലും മിശ്രവി

വാഹത്തിന്റെ സ്ഥാനമില്ലായിരുന്നു. ജാത്യാചാരപ്രകാരം എന്നു പറഞ്ഞുവരുന്ന കർമ്മംചെയ്തു് ഉപജീവനംകഴിക്കുവാനല്ലാതെ ഉയരുവാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യവും അവകാശവും ഒരു ഹിന്ദുസഹോദരനും് ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ക്രൂടാതെ, ഹിന്ദുക്കൾ അനവധി ദൈവങ്ങളിലും അവതാരങ്ങളിലും വിശ്വസിക്കുകയും വികൃതങ്ങളായ രൂപങ്ങൾവെച്ചു് ആരാധിക്കുകയും ചെയ്തുപോന്നു. മാഹമ്മദർ പള്ളിയിൽ പോയി നിസ്കരിക്കുകയും (നമസ്കരിക്കുകയും) അള്ളായെ വിളിച്ചു പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്തുപോന്നു എന്നല്ലാതെ യഥാർത്ഥമതതത്വങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിയില്ല.

എന്നാൽ യഥാർത്ഥ മതബോധത്തോടുകൂടിയ ചില പുണ്യാത്മാക്കൾ അന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നില്ല. ദൈവത്തെ സേവിക്കുന്ന സർവ്വരും സമന്മാരാണെന്നും ആത്മബോധം സകല മനുഷ്യരേയും സർവ്വബന്ധങ്ങളിൽനിന്നും വിമുക്തരാക്കുന്നതാണെന്നും തെളിയിച്ചുകൊണ്ടു്, ഹിന്ദുസ്ഥാനത്തിൽ സർവ്വത്ര സഞ്ചരിച്ചു ഹിന്ദുമത തത്വത്തെ പ്രകാശിപ്പിച്ച ജ്ഞാനനിധിയായ രാമാനന്ദസ്വാമികളുടെ പ്രസിദ്ധ ശിഷ്യനായ കബീർദാസൻ, വിഗ്രഹാരാധന, യാഗം, വ്രതം മുതലായ കർമ്മങ്ങളും മനുഷ്യരെ ഉയർത്തുന്നതിനു പകരം അഗാധമായ അജ്ഞാനഗർത്തത്തിലേക്കാണു് തള്ളിവിടുന്നതെന്നും അന്തരാത്മാവായ സർവ്വേശ്വരനിൽ പ്രേമലക്ഷണയായ ഭക്തിയെ ചേർക്കുന്നതുതന്നേയാണു് സത്യാൽസത്യമായ ആരാധനയെന്നു മദ്ധ്യഭാരതത്തിൽ മധുരോപദേശഗീതം മുഴക്കുകയായിരു

ന്നു. ഉത്തരഭാരതത്തിന്റെ ഒരറ്റമായ ബങ്കാളിൽ പ്രചുര പ്രചാരത്തിലിരുന്ന ശക്തിപൂജസംബന്ധിച്ചുള്ള ആഭാസകരങ്ങളായ കൃത്യങ്ങളേയും ഭയങ്കരമൂർത്തിയായ കാളിയെ ആരാധിക്കുന്നതിലുള്ള ഭീമമായ അജ്ഞതയേയും ശ്രീചൈതന്യസ്വാമികൾ സൂക്ഷ്മായാക്ഷേപിച്ചുകൊണ്ട് ആഘോഷവിളി കൂട്ടുകയുമായിരുന്നു അക്കാലത്തുതന്നെയാണ് അങ്ങേ അറ്റമായ പഞ്ചാബിൽ മനുഷ്യത്വമില്ലാതെ പരസ്പരം പൊരുതി രക്തം ചിന്തുന്ന മതഭ്രാന്തന്മാരായ മാഹമ്മദരേയും അധർമ്മം പുലരുമാറ് അനാചാരങ്ങൾക്ക് അടിമപ്പെട്ടു ജീവിക്കുന്ന പാവപ്പെട്ട ഹൈന്ദവരേയും ക്രൂട്ടിയിണക്കി ഐക്യമഹോത്സവത്തെ പുലർത്തുന്നതിനു വേണ്ടി ശ്രീനാനകദേവനും അവതരിച്ചത്.

ഇങ്ങിനെ മദ്ധ്യകാലത്തിൽ നാനാകക്ഷികളും ഇവിടെ ആവിർഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും മഹാസിദ്ധനും വിശ്വവന്ദ്യകവിയുമായ ശ്രീ. നാനകന്റെ മതാദർശങ്ങൾക്കുണ്ടായിരുന്നത്ര വ്യാപ്തിയും പ്രാബല്യവും മറ്റു യാതൊരു സമുദായത്തിനും അന്നുണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നു നിസ്സംശയം പറയാം. അന്ധകാരനിബിഡമായ ഒരു കാലഘട്ടത്തിൽ അസംഖ്യം മതകക്ഷികൾ അന്യോന്യം മല്ലടിച്ചു കണ്ണീർചൊരിയുന്നതിനിടയിൽ—ലോകക്ഷേമത്തെ മുൻനിറുത്തി, നാനകഗുരു നിർഭയനായി സമരാങ്കണത്തിലിറങ്ങുകയും പരമാത്മാവിന്റെ ഏകതത്ത്വത്തേയും മനുഷ്യരുടെ സാഹോദര്യത്തേയും വെളിപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു, മനുഷ്യത്വമില്ലാതെ തമ്മിൽത്തല്ലി തലപൊളിക്കുന്ന ഹിന്ദുക്കളേയും

മാഹമ്മദരേയും സ്നേഹപാശത്താൽ ബന്ധിക്കുകയും, തന്റെ ജന്മഭൂമിയായ പഞ്ചാബിൽ—ഹിന്ദുമുസ്ലീം സമര കോലാഹലങ്ങളാൽ സദാ മുഴങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്ന പഞ്ചാബിൽ—ഒരു പ്രശാന്തമായ അന്തരീക്ഷത്തെ സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്തു.

രണ്ടാം അദ്ധ്യായം

ബാല്യജീവിതം

ചെറുപ്പത്തിൽതന്നെ നാനകൻ ഐശ്വരചിന്തയിൽ നിമിഗ്നനായിരുന്നു. സമവയസ്കരായ മറ്റു ബാലന്മാരുമായുള്ള വിനോദത്തെ അദ്ദേഹം ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. തന്റെ അസാമാന്യമായ വൈഭവത്തേപ്പറ്റി തനിക്കു കുട്ടിക്കാലത്തുതന്നെ മുന്നറിവുള്ളതുപോലെ തോന്നിയിരുന്നു. പലപ്പോഴും കുട്ടി ചിന്താമഗ്നനായിരിക്കുന്നതു് എന്തുകൊണ്ടാണെന്നറിയാതെ രക്ഷിതാക്കന്മാർ വിഷമിച്ചു. ഒരു വൈദ്യനേക്കൊണ്ടു കുട്ടിയുടെ ദേഹം പരിശോധിപ്പിച്ചതിൽ ദേഹസ്ഥിതിക്കു പറയത്തക്ക യാതൊരു തരക്കേടും കാണുന്നില്ലെന്നു വൈദ്യൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. ഈദൃശരോഗങ്ങൾക്കുള്ള യഥാർത്ഥകാരണത്തെ ആരാഞ്ഞറിയുവാൻ പ്രാപ്തിയുള്ള ഡാക്ടർമാർ എന്നും എവിടേയും ദുർല്ലഭമാണല്ലൊ.

കുലാചാരമനുസരിച്ച്, കുട്ടിക്ക് ഏഴു വയസ്സായപ്പോൾ കാലുറായി പുരുനേയുംക്കുട്ടി ഗ്രാമപ്പള്ളിക്കൂടത്തിലേയ്ക്കു പോയി എഴുത്തച്ഛനായ ഗോപാലപണ്ഡിതർവശം കുട്ടിയെ ഏല്പിച്ചു. തീക്ഷ്ണബുദ്ധിയായ നാനകനിരംകാരി കേവലം രണ്ടു കൊല്ലംകൊണ്ടു മാതൃഭാഷയായ പഞ്ചാബിയിൽ സാമാന്യമായ പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചു. നാനകന്റെ അസാമാന്യമായ ബുദ്ധിവൈഭവത്തിൽ എഴുത്തച്ഛനു പലപ്പോഴും ആശ്ചര്യം തോന്നിയിരുന്നു. എന്നാൽ ഈ വിദ്യാലയവാസം അധികം നീണ്ടുനിന്നതായി അറിയുന്നില്ല. കാരണം തന്റെ ഒമ്പതാമത്തെ വയസ്സിൽ നാനകൻ പിതൃഗൃഹത്തിൽ മടങ്ങിയെത്തിയതായിട്ടാണു കാണുന്നതു്.

പള്ളിക്കൂടം വിട്ടനു അവസരത്തിൽ നാനകൻ തന്റെ ഗുരുനാഥനോടു ചില ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിച്ചതായി പറഞ്ഞുവരുന്നു. താങ്കൾ എന്തൊക്കെ പഠിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു കുട്ടി ഗുരുനാഥനോടു ചോദിച്ചു. ഗ്രാമത്തിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ മകനായ ഈ കുട്ടിയോടു് എഴുത്തച്ഛനു ചെറുപ്പം മുതല്ക്കേ വളരെ വാത്സല്യമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അസാധാരണമായ ഈ ചോദ്യംനിമിത്തം അദ്ദേഹത്തിനു ശുണ്ഠി പിടിച്ചില്ല. വേറൊരു കുട്ടിയായിരുന്നു ഇങ്ങിനെ ചോദിച്ചിരുന്നതെങ്കിൽ കണക്കിൽ നാലഞ്ചു പ്രഹരംകൊണ്ടായിരുന്നു സമാധാനം പറയുക.

കുറച്ചു ആലോചിച്ചതിന്റെ ശേഷം താൻ കുറേ ശാസ്ത്രങ്ങളും പുരാണങ്ങളും പഠിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു ഗുരുനാഥൻ ചിരിച്ചുംകൊണ്ടു മറുപടിപറഞ്ഞു. താങ്കൾക്കു് അവയിൽ

നിന്നു ആത്മജ്ഞാനം സിദ്ധിച്ചുവോ എന്നു കുട്ടി വീണ്ടും ചോദിച്ചു. ഇതിന്നു് എന്താണു് മറുപടി പറയേണ്ടതെന്നറിയാതെ സാധു എഴുത്തച്ഛൻ വിഷമിച്ചപ്പോഴും നാനകൻ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു:—

"ഹേ ഗുരോ! ശാസ്ത്രങ്ങളും പുരാണങ്ങളും പഠിച്ചതുകൊണ്ടു പ്രയോജനമുണ്ടെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. അവ ഭൌതികജ്ഞാനം നൽകുമായിരിക്കാം. എന്നാൽ യഥാർത്ഥമായ ജ്ഞാനത്തെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നതിന്നു് അവ ശക്തങ്ങളല്ല. പ്രിയപ്പെട്ട ഗുരുനാഥ! എന്റെ വചനത്തെ അങ്ങു ശ്രവിച്ചാലും! രാഗദ്വേഷാദികളാകുന്ന രിപുക്കളെ ദഹിപ്പിച്ചു, ഭക്തിയാകുന്ന അമൃതംകൊണ്ടു് ഹൃദയത്തെ പരിപാവനമാക്കി, പ്രേമസ്വരൂപനായ പരമാത്മാവിനെ ധ്യാനിക്കുന്നവൻ ആരോ അവനാണു് ജ്ഞാനി. അവന്റെ സർവ്വപാപങ്ങളും പരമാത്മാവിന്റെ സന്നിധാനത്തിൽവെച്ചു നശിക്കുന്നു. ഹേ ഗുരോ! അങ്ങേയ്ക്കു നമസ്കാരം!" ഇങ്ങിനെ പ്രവചിച്ചുകൊണ്ടു നാനകൻ യാത്രയായി.

ഈ പ്രവചനം കേൾക്കുകയാൽ ഗുരുനാഥൻ അത്ഭുതപ്പെട്ടു. ഒമ്പതു വയസ്സു തികഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത ഒരു ബാലൻ ഇത്തരം ജ്ഞാനപ്രസംഗംചെയ്തു എന്നതു സംഭവ്യമാണോ എന്നു സാധാരണക്കാരായ നമുക്കു തോന്നിയേക്കാം. പക്ഷേ ഒരു മഹാസിദ്ധനായ നാനകഗുരുവിന്നു് ചെറുപ്പത്തിൽത്തന്നെ പൂർവ്വപുണ്യപരിപാകത്താൽ ജ്ഞാനോദയം ഉണ്ടായി എന്നു വിശ്വസിക്കുന്നതിൽ അബദ്ധമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

ഇതിന്റെ ശേഷം ഹൈന്ദവരുടെ മതഭാഷയായ സംസ്കൃതം അഭ്യസിക്കുന്നതിന് വ്രജനാഥപണ്ഡിതരുടേയും അന്നത്തെ രാജഭാഷയായ പാർസി പഠിക്കുന്നതിന് കുത് ബുദ്ദീൻഖാസ്സിയുടേയും അടുക്കെ കാലുറായി പുത്രനെ അയച്ചതായറിയുന്നു. ഇങ്ങിനെ ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ പഞ്ചാബി, സംസ്കൃതം, പാർസി എന്നീ പ്രധാന ഭാഷകളിൽ നാനകൻ പാടവം സമ്പാദിച്ചു; കവിതാരചനയിലും ഗണിതത്തിലും അസാമാന്യ സാമർത്ഥ്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചു. ഇതുകൂടാതെ ഹിന്ദുവേദത്തിലേയും വിശുദ്ധ ഖുറാനിലേയും തത്വങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിനു മുഖസ്ഥങ്ങളായിരുന്നു.

കുറച്ചുകാലത്തോളം നാനകൻ സെയിദ് ഹസ്സൻ എന്ന ഒരു മാഹമ്മദപണ്ഡിതന്റെ ശിഷ്യനായിരുന്നെന്നും ഇസ്ലാംമത തത്വങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നാണ് പഠിച്ചതെന്നും പഞ്ചാബിന്റെ ചരിത്രമെഴുതിയ മിസ്റ്റർ മുഹമ്മദ് ലത്തീഫ് സിദ്ധാന്തിക്കുന്നു. പക്ഷെ അടിസ്ഥാനരഹിതമാണെന്നുള്ള കാരണത്താൽ അതു പൊതുവെ സ്വീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. അങ്ങിനെ തന്നെ പരമഭക്തനും സിദ്ധനുമായ കബീർദാസന്റെ ശിഷ്യനായിരുന്ന നാനകൻ എന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ (നാനകന്റെ) ചരിത്രമെഴുതിയ മിക്ക പാശ്ചാത്യപണ്ഡിതന്മാരും രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ട്. ഈ സംഗതിയെപ്പറ്റിയും മറ്റു ഗ്രന്ഥകാരന്മാരുടെ ഇടയിൽ മതവ്യത്യാസമുള്ളതായിക്കാണുന്നു. എന്നാൽ നാനകൻ തന്റെ ദേശസഞ്ചാരത്തിൽ കാശിയിൽവെച്ചു കബീർദാസനെ കണ്ടിരുന്നെന്നും അവർ തമ്മിൽ അന്നുണ്ടായ

ആ മിത്രത ആജീവനാന്തം നിലനിന്നുവെന്നും ഉള്ളതിൽ ആർക്കും ഭിന്നാഭിപ്രായമുള്ളതായി അറിയുന്നില്ല.

നാനകന്റെ വിദ്യാർത്ഥിജീവിതം അവസാനിച്ചു. പുത്രന്റെ ഏകാന്തവാസത്തിലുള്ള തൽപരതയും മറ്റു കുട്ടികളുമായുള്ള വിനോദത്തിലുള്ള വിമുഖതയും കാലുവിനെ വേദനിപ്പിച്ചു. ആ ഗ്രാമത്തിനു ചുറ്റുപാടുമുള്ള കാനനത്തിൽ പലപ്പോഴും നാനകൻ പോകാറുണ്ടായിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ പോകുന്നതു് അവിടെയുള്ള പക്ഷിമൃഗാദികളെ കണ്ടു രസിക്കുവാനായിരിക്കുമെന്നു പിതാവു് ഊഹിക്കുകയും കുട്ടിയുടെ തൽക്കാലസ്ഥിതിക്കു കാലികളെ മേയ്ക്കുന്ന പ്രവൃത്തി അനുകൂലമായിരിക്കുമെന്നു തോന്നുകയാൽ ആ ജോലിയിൽ പുത്രനെ ഏർപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു.

എന്നാൽ ഈ കാനനത്തിൽ വസിച്ചിരുന്ന സന്യാസിമാരേയും ഫക്കീർമാരേയും കണ്ടു സംസാരിക്കുവാനായിരുന്നു കുട്ടി പലപ്പോഴും പോയിരുന്നതു്. അതു തന്റെ പിതാവു് അന്നു അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല; ഭാഗവതോത്തമനും ഭക്തശിരോമണിയുമായ കബീർദാസിന്റെ കീർത്തനങ്ങളും പാടിക്കൊണ്ടു് ഏകനായ പരമാത്മാവിനെ ധ്യാനിക്കുന്ന ശാന്തചിന്തകന്മാരും ദേഹക്ലേശകരമായ ഉഗ്രതപസ്സു ചെയ്തു് ആഹാരനിദ്രാദികളില്ലാതെ വിഷമിക്കുന്ന ശൈവമതതാപസന്മാരും സംസ്കൃതം, പാരസീകം, അറബി എന്നീ ഭാഷകളിലെ സാഹിത്യാരാമത്തിൽ കടന്നുചെന്നു് വിമർശനങ്ങളും നടത്തുന്ന അഗാധബുദ്ധിശാലികളും മഹാ

നായ നെബിനായകന്റെ മഹത്തരങ്ങളായ ആദർശങ്ങളെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടു ജീവിക്കുന്ന ചില ഫക്കീർമാരും ജീവിതായോധനത്തിലെ ക്ലേശങ്ങൾ സഹിക്കവയ്യാതെ പ്രക്ഷീണമാനസരായി ഗൃഹസ്ഥാശ്രമത്തെ വെടിഞ്ഞ മറ്റു പലരും ഈ അരണ്യത്തെ ശരണംപ്രാപിച്ചിരുന്നു. ചെറുപ്പത്തിൽത്തന്നെ നാനകന് ഇവരുടെ ഇടയിൽ വസിക്കുന്നതിലും ഇവരുമായി സംഭാഷണം നടത്തുന്നതിലും പ്രത്യേകം അഭിരുചി തോന്നിയിരുന്നു. അഗാധതത്വചിന്താമഗ്നനായ നാനകന്റെ സൂക്ഷ്മസ്വഭാവത്തെ മനസ്സിലാക്കുവാൻ രക്ഷിതാക്കന്മാക്കോ ഗ്രാമവാസികൾക്കോ അന്നു സാധിച്ചിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ആ ഗ്രാമത്തിലെ പ്രധാനിയും ഗ്രാമനായകൻ എന്ന പേരിനു് അഫ്ഗനുമായിരായിബുലാർ എന്നു പ്രസിദ്ധനായ ഒരു മാഹമ്മദപ്പട്ടാണക്കാലം ജീവിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം നാനകനെ അതിയായി സ്നേഹിച്ചു. ഈ മഹാൻ ഗുരുവിന്റെ ഒരു പ്രത്യേക ബന്ധുവായിരുന്നുവെന്നു് ഇനിയുള്ള ചില സംഭവങ്ങളിൽനിന്നു വ്യക്തമാകുന്നതാണു്.

വിദ്യാലയവാസം വെടിഞ്ഞതിൽപ്പിന്നെ നാനകൻ ഗോക്കളെ മേയ്ക്കുന്ന ജോലിയിൽ ഏർപ്പെട്ടുവെന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. ഒരു ദിവസം ഈ മഹാൻ കാലികളേയും തെളിച്ചുകൊണ്ടു ഗ്രാമത്തിൽനിന്നു വളരെ അകലെയെത്തി, മദ്ധ്യാഹ്നസൂര്യനിൽനിന്നു രക്ഷപ്രാപിക്കാൻ ഒരു മരച്ചുവട്ടിൽ ചെന്നിരുന്നു. വെയിലത്തു നടന്ന ക്ഷീണത്താൽ അധികം താമസിയാതെ അവിടെത്തന്നെ ഉറങ്ങിപ്പോ

യി. ഈ വേളയിൽ പശുക്കൾ അയൽവാസികളുടെ ഗോതമ്പുകൃഷിയിൽ കടന്നുചെന്നു വിളഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന കൃഷി നശിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി. വയലിൽ കാലികളെക്കാണുകയാൽ കൃഷിക്കാർ ഓടിച്ചെന്നു അവറ്റയെ ആട്ടിപ്പായിക്കുകയും നാനകനേയും തേടി ഉത്തരം ചോദിക്കുവാൻ ഈ വൃക്ഷത്തിന്നരികെ എത്തുകയും ചെയ്തു. തൽസമയംതന്നെ വിളനോക്കി നിരുതി കെട്ടേണ്ടുന്ന ആവശ്യാർത്ഥം പാടത്തിൽക്കൂടി യാത്രചെയ്തിരുന്ന ഗ്രാമാധിപനായ റായി ബുലാറും മറ്റൊരു വഴിയായി അവിടെ എത്തിച്ചേർന്നു. അപ്പോഴേക്കും അവർകണ്ട കാഴ്ച അതിഭയാനകമായിരുന്നു. നാനകൻ വൃക്ഷമൂലത്തിൽ കിടന്നുറങ്ങുന്നു. തന്റെ ശിരസ്സിന്നുപരിയായി ഒരു വിശറി വീശുന്നതോ എന്നു തോന്നുമാറ് ഒരു ഉഗ്രനാഗം ഫണവും വിടർത്തി ആടുന്നു. ഇതുകണ്ടു അവരെല്ലാം പരിഭ്രമിച്ചു, മെല്ലെ മെല്ലെ നാനകനെ വിളിച്ചുതുടങ്ങി. അപ്പോഴെയ്ക്കും ഈ ഭയങ്കര സർപ്പം മറ്റൊരു വശത്തേക്കു മാറിക്കഴിഞ്ഞു. നാനകൻ ഉണർന്നെഴുനീറ്റു. ഭയംകൊണ്ടും വിസ്മയംകൊണ്ടും പരവശനായ റായിബുലാർ ഉടനേതന്നെ നാനകന്റെ അടുത്തുചെന്നു വാത്സല്യാതിരേകത്താൽ അദ്ദേഹത്തെ മാറോടണച്ചു. പിന്നീട് കൃഷി നശിപ്പിച്ച വിവരം കർഷകന്മാർ ഗ്രാമാധിപനെ ബോധിപ്പിച്ചു. ശാന്തനും സുശീലനുമായ റായിബുലാർ അവരേയെല്ലാം സമാധാനിപ്പിച്ചു നാനകനോടു യാത്രയും പറഞ്ഞു് സ്വഗൃഹത്തിലക്കു് തിരിച്ചു. വീട്ടിലെത്തിയ ഉടനെ ഈ മാഹാത്മ്യപ്രഭു കാലുറായിയെ വരുത്തീട്ട്, മരച്ചുവട്ടിൽ നടന്ന സംഭവമെല്ലാം പറഞ്ഞു

കേൾപ്പിച്ചു. നാനകൻ ഒരു മഹാത്മാവാണെന്നും കൃഷി നാശത്തിന്നിടയായതിലും മറ്റും ആ കുട്ടിയെ ശകാരിക്കുകയോ വെറുപ്പിക്കുകയോ അരുതെന്നും അദ്ദേഹം കാലുവിനെ ഉപദേശിച്ചു. വെറും ഭൌതികകാര്യത്തിൽ ശ്രദ്ധാലുവായ നാനകന്റെ പിതാവു കൃഷിനാശത്തെപ്പറ്റി കേട്ടപ്പോൾ വ്യസനിച്ചുവെങ്കിലും ഗ്രാമനായകന്റെ സാന്ത്വനവാക്കുകൾ കേൾക്കുകയാൽ ഒരുവിധം ആശ്വാസത്തോടുകൂടിത്തന്നെ സ്വഗൃഹത്തിലേക്കു മടങ്ങി. എന്നാൽ തന്റെ ഏകപുത്രനായ നാനകന്റെ പ്രാപഞ്ചികകാര്യങ്ങളിലുള്ള അശ്രദ്ധ കാലുവിനെ നിരാശപ്പെടുത്താതിരുന്നില്ല. ഒരു പക്ഷെ കാലപ്പഴക്കംകൊണ്ടു് എല്ലാം നേരെയാകുമെന്നും അദ്ദേഹം പ്രത്യാശിച്ചിരുന്നു. ഈ ശുഭപ്രതീക്ഷ അദ്ദേഹത്തിന്റെ തപിച്ച മനസ്സിനു് ഇടയ്ക്കിടെ കുറേശ്ശ കുളിർമ്മയും കൊടുത്തുവന്നു.

മരത്തിൻകഴിലെ ആ ഭയാനകസംഭവത്തോടുകൂടി നാനകന്റെ കാലിമേയ്ക്കുന്ന പ്രവൃത്തി അവസാനിച്ചു. കുട്ടിയെ ഒരു സമ്പന്നനായ ഗൃഹസ്ഥനാക്കിത്തീർക്കേണമെന്നു സദാ ആശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലുവിന്നു തന്റെ പുത്രനെ ഉചിതമായ എന്തെങ്കിലും ഒരു തൊഴിലിൽ ഏർപ്പെടുത്തേണമെന്ന ഉൽകണ്ഠയായുണ്ടായതു്. കൃഷിപ്രവൃത്തി ഒരു പക്ഷെ കുട്ടിക്കു് അനുകൂലമായിരിക്കുമെന്നു തോന്നുകയാൽ അതിന്നു വേണ്ടുന്ന എല്ലാ ഏർപ്പാടുകളും ചെയ്തുകൊടുത്തു. നാനകൻ പിതാവിന്റെ ഹിതമനുസരിച്ചു് ഒരു കൃഷിക്കാരനായി പരിണമിച്ചു. വയൽ ഉഴുതു ശരിപ്പെടുത്തുന്നതിലും

മറ്റും നാനകൻ വളരെ ജാഗ്രത കാണിച്ചു. കൃഷി കേമമായി വരുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ കാലുവിന്നു കുറെ ആശ്വാസമായി. പക്ഷെ പലപ്പോഴും ധ്യാനനിഷ്ഠയിൽ മുഴുകിയിരുന്ന നാനകന്നു കാലികളെ നോക്കി കാവൽ നില്ക്കുവാൻ അവസരമുണ്ടായില്ല. കുറച്ചുനാൾ കഴിഞ്ഞപ്പോഴേയ്ക്കും കാലികൾ കൃഷി നശിപ്പിച്ചു. ആ വിവരമറിഞ്ഞു് നാനകന്റെ പിതാവു് മനോവ്യഥയടക്കുവാൻ വയ്യാതെ വിഷമിക്കുകതന്നെ ചെയ്തു.

ഇങ്ങിനെ കഴിഞ്ഞുവരവെ, കുട്ടിയുടെ ഉപനയന സംസ്കാരത്തിന്നുള്ള കാലമായി. വേണ്ടപ്പെട്ട ഒരുക്കങ്ങളൊക്കെ ചെയ്തുകഴിഞ്ഞു. പുരോഹിതൻ പൂണൂലുമായെത്തി വിധിപ്രകാരമുള്ള കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുവാൻ തുടങ്ങി. പൂണൂൽ കെട്ടുന്നതിനുള്ള സമയമായപ്പോൾ നാനകൻ പുരോഹിതനുമായി ഒരു വാദം നടത്തി. അതു് ഏതാണ്ടു് ഇപ്രകാരമാണു്:—

നാനകൻ—ഹേ പണ്ഡിത! പൂണൂൽ എന്നതു് എന്താണു്? അതു ധരിക്കുന്നതിന്റെ ആവശ്യമെന്തു്?

പുരോഹിതൻ—ഹരീ! ക്ഷത്രിയവംശത്തിൽ ജനിച്ച ഒരു ബാലന്നു പൂണൂൽ എന്നാൽ എന്താണെന്നും അതുകൊണ്ടുള്ള ആവശ്യകത എന്തെന്നും അറിഞ്ഞുകൂടെന്നോ? വിചിത്രം! ഇതു് ഐശ്വര്യമായ ഒരു ചരടാണു്. ഇതു ധരിക്കുന്നതോടുകൂടി ഒരാൾ ദ്വിജനായിത്തീരുന്നു. ഉയർന്നവംശത്തിൽ ജനിച്ചവരൊക്കെയും പൂണൂൽ ധരിക്കേണമെന്നു വേദവിധിയുണ്ടു്. ഇതു ധരിച്ചാൽ ഇഹലോ

കത്തിൽ മാഹാത്മ്യവും പരലോകത്തിൽ പരമാനന്ദവും സിദ്ധിക്കും.

നാനകൻ—ജീവിതനദിയെ പവിത്രീകരിക്കത്തക്ക മാഹാത്മ്യം തുച്ഛമായ ഈ ചരടിനുണ്ടെന്നു ഞാൻ ലേശം പോലും വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. യജ്ഞോപവീതധാരണം എന്നുവെച്ചാൽ രാഗാദികളെ ബന്ധിക്കുക എന്നാണർത്ഥം. ഈ ബാഹ്യസൂത്രത്തിനു രാഗാദികളെ ഒതുക്കുവാൻതക്ക ശക്തിയുണ്ടെന്നു വല്ലവരും വിശ്വസിക്കുന്നുവെങ്കിൽ അതു വെറും വ്യാമോഹമാണു്. പൂണൂനൂൽ ധരിച്ചതിനു ശേഷവും അതുകൂടാതെ ദുഷിച്ച ചിത്തവൃത്തികൾക്കധീനരായി പാപകൃത്യങ്ങൾ ചെയ്കയാണെങ്കിൽ ഈ വെറും നൂലുകൊണ്ടു് എന്തൊരു പ്രയോജനം! പരുത്തിനൂൽ പൂണൂനൂലാക്കി ധരിക്കുവാൻ ആർക്കാണു് സാധിക്കാത്തതു്? മരണശേഷം ഈ നൂൽ ആരുടേയും ആത്മാവിന്റെകൂടെ പോയതായും അറിയുന്നില്ല. എന്നാൽ ഒരുവന്റെ പുണ്യപാപങ്ങൾ അവനെ നിഴൽ എന്നപോലെ വിട്ടുപിരിയാതെ അനുഗമിക്കുന്നു. അങ്ങാടിയിൽനിന്നു കാശിനു കിട്ടുന്നു, പൊട്ടിപ്പോകുന്ന പൂണൂനൂലിനു—ജീർണ്ണിക്കുമ്പോൾ വലിച്ചെറിയുന്ന പൂണൂനൂലിനു—അഹോ! എന്തൊരു മഹത്വമാണുള്ളതു്? ഹേ നൂലില്ലാതെ പോകുന്ന ബ്രാഹ്മണ! താൻ നൂലു കെട്ടിക്കാൻ എന്തിനു വിഷമിക്കുന്നു!

നാനകന്റെ ഈദൃശവാക്കുകൾ കേട്ട പുരോഹിതൻ വല്ലാതെ കുഴങ്ങുകയും "താൻ പൂണൂനൂൽ ധരിക്കയില്ലേ?" എന്നു് ഒട്ടുക്കം നാനകനോടു ചോദിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനുത്തരമായി, കരുണയാകുന്ന പഞ്ഞികൊണ്ടു് നൂറു

ളും സത്യത്താലും ആത്മസംയമനത്താലും ബന്ധിക്കപ്പെട്ടതും പൊട്ടിച്ചാൽ പൊട്ടിപ്പോകാത്തതും യാതൊരുവിധത്തിലും അശുചി ബാധിക്കാത്തതും ഒരിക്കലും നശിക്കാത്തതുമായ യഥാർത്ഥ ബ്രഹ്മസൂത്രം കൈവശമുണ്ടെങ്കിൽ അതു ധരിക്കുന്നതിനു തെല്ലും മടിയില്ലെന്നു നാനകനും പറഞ്ഞു. എന്തിനു് അധികം പറയുന്നു—അവസാനം ഉപനയനസംസ്കാരം നമസ്കാരമായി പരിണമിച്ചു.

ഇതിൻെറശേഷം കുറച്ചുകാലത്തോളം പറയത്തക്ക ശല്യങ്ങളൊന്നും ക്രുടാതെ നാനകൻ പിതൃഗൃഹത്തിൽത്തന്നെ കഴിച്ചുക്രുട്ടി. പുത്രനെ വീണ്ടും വല്ല തൊഴിലിലും ഏർപ്പെട്ടുത്താതിരിക്കുന്നതു് ഉചിതമല്ലെന്നു കാലുവിനു തോന്നിത്തുടങ്ങി. കച്ചവടത്തിൽ അഭിരുചി ഉണ്ടെന്നു വരുന്ന പക്ഷം നാനകനെ വലിയ കച്ചവടത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടുത്താമെന്ന ഉദ്ദേശത്തോടുക്രുടി ഒരു ദിവസം പ്രഭാതത്തിൽ അദ്ദേഹം പുത്രനെ വിളിച്ചു 20 രൂപായും കൊടുത്തു ലാഹൌറിൽനിന്നു ലാഭകരമായ വല്ല കച്ചവടവും ചെയ്തുവരുവാൻ ഉപദേശിച്ചു. സഹായത്തിന്നായി ബാലൻ എന്ന ഒരു ഭൃത്യനേയും ഏല്പിച്ചുകൊടുത്തു. അച്ഛൻെറ ഹിതമനുസരിച്ചു നാനകൻ വിശ്വസ്തഭൃത്യനായ ബാലനോടുക്രുടി ലാഹൌറിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. അവർ മൂഹഡ് കാണയുടെ സമീപമുള്ള കാട്ടുവഴിയിൽ എത്തിയപ്പോൾ അവിടെ ഒരു ക്രുട്ടം സന്യാസിമാർ ഇരിക്കുന്നതു കണ്ടു. മൂന്നു ദിവസത്തോളമായി അവർക്കു ഭക്ഷണം കിട്ടീട്ടെന്നു് അവരുമായുള്ള സംഭാഷണത്തിൽനിന്നു നാനകനു മനസ്സിലായി. പിതാവു കച്ചവടം ചെയ്യാൻ

ഏല്പിച്ച ശ്രപാ ഈ വിശന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സാധുജന ങ്ങൾക്കു ദാനം ചെയ്യുന്നതിൽപരം ലാഭകരമായ കച്ച വടം വേറെ ഇല്ലെന്നും അതുകൊണ്ടു താൻ അങ്ങിനെ ചെയ്യുവാൻ ഒരുങ്ങിയിരിക്കുന്നുവെന്നും നാനകൻ ബാല നോടു പറഞ്ഞു. ബാലൻ കാലുവിനെ ഭയന്നു് ഇതിനെ വിസമ്മതിച്ചുവെങ്കിലും ഫലമുണ്ടായില്ല നാനകൻ തന്റെ വശമുള്ള 20 ശ്രപാ സസന്തോഷം സന്യാസിമാ രുടെ കാല്ക്കൽ കൊണ്ടുവെച്ചു. പണം തങ്ങൾക്കു് ആവ ശ്യമില്ലെന്നും എന്തെങ്കിലും ആഹാരം കിട്ടുന്നതായാൽ ഉപകാരമായെന്നും സന്യാസിമാർ പറയുകയാൽ ആ ദ്രവ്യത്തിനു കിട്ടുന്നതു ഭക്ഷ്യപദാർത്ഥങ്ങൾ വാങ്ങിച്ചുകൊ ണ്ടുവരുവാൻ നാനകൻ ബാലനോടൊപ്പം അടുത്ത ഗ്രാമ ത്തിലേക്കു പോയി.

അധികം താമസിയാതെ അവരും മറ്റുചില ഭക്തു ന്മാരും ഭക്ഷണസാധനങ്ങളുമായി മടങ്ങിയെത്തി. കച്ചവ ടത്തിന്നേല്പിച്ച സംഖ്യകൊണ്ടു് ഇവിടെ പൊടിപൂരമായ സദ്യ കഴിച്ചു. സന്യാസിമാർ സംതൃപ്തരായി നാനകനെ ആശീർവ്വദിച്ചു. അനന്തരം അവർ രണ്ടുപേരും സ്വഗൃഹ ത്തിൽ തിരിച്ചുവന്നു കാലുരായിയോടു വിവരങ്ങളെല്ലാം പറഞ്ഞു. സഹിക്കവയ്യാത്ത കോപത്താൽ കാലുവി ന്റെ പ്രകൃതി ഒന്നുമാറി, നാനകനേയും ബാലനേയും കണക്കിൽ പ്രഹരിച്ചുവിട്ടു. റായിബുലാർ വിവരം അറി ഞ്ഞു കാലുവിനെ പുത്രനോടൊപ്പം വിളിച്ചുവരുത്തി സാ ന്ത്വനവാക്കുകളും പറഞ്ഞു സമാധാനിപ്പിച്ചു. നാനകൻ

നഷ്ടപ്പെട്ടുത്തിയ 20 രൂപായും അദ്ദേഹം കാലുവിന്നു സമ്മാനിച്ചു. പണം സ്വീകരിക്കുവാൻ കാലു മടിച്ചുവെങ്കിലും ഗ്രാമനായകന്റെ നിർബ്ബന്ധത്താൽ ഒടുക്കം സ്വീകരിക്കേണ്ടിവന്നു. നാനകന്റെ സൌശീല്യാദിഗുണങ്ങളെ ഓർത്തു പുത്രനെ സംരക്ഷിക്കേണ്ടുന്ന ഭാരം താൻ തന്നെ ഏറ്റുകൊള്ളാമെന്നു ധർമ്മതൽപരനായ റായിബുലാർ കാലുവിനോടു പറഞ്ഞുനോക്കി. ഒരു മാഹമ്മദന്റെകൂടെ ഹിന്ദുവിനെ പാർപ്പിക്കുന്നതു് അനാചാരമാണെന്നു തോന്നുകയാൽ കാലു അതിനെ വിസമ്മതിച്ചു പുത്രനെ സ്വഗൃഹത്തിലേക്കു നയിച്ചു.

ഈ വാസം അധികം നീണ്ടുനിന്നില്ല. ഒരു ദിവസം നാനകൻ ഗ്രാമക്കുളത്തിൽനിന്നു സ്നാനം കഴിഞ്ഞു വരുമ്പോൾ മദ്ധ്യാഹ്നത്തിൽ ഒരു ഭിക്ഷുവിനെ കണ്ടുമുട്ടി. അദ്ദേഹവുമായി കുറച്ചുനേരം സംഭാഷണം നടത്തിയതിന്റെ ഫലമായി നാനകൻ തന്റെ കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന പിത്തളപ്പാത്രവും സ്വർണ്ണാംഗുലീയവും ഭിക്ഷുവിന്നു സമ്മാനിച്ചു. വീട്ടിൽ എത്തിയപ്പോൾ കാലു വിവരമറിഞ്ഞു കോപാന്ധനായി പുത്രനെ വീട്ടിൽനിന്നു പുറത്താക്കി. നാനകന്നു് ഇതു തന്റെ ജീവിതത്തിലെ ഒരു പരീക്ഷാഘട്ടമായിത്തോന്നി. അമ്മയച്ഛന്മാരാൽ ത്യജിക്കപ്പെട്ടവനും നാട്ടുകാരുടെ ആശ്രയമില്ലാത്തവനുമായ താൻ എവിടെപോകണമെന്നോ ആരെ ആശ്രയിക്കേണമെന്നോ അറിയാതെ നാനകൻ വിഷമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ റായിബുലാർ വിവരം അറിഞ്ഞു ഉടൻതന്നെ കാലുവിനേയും പുത്രനേയും വിളിപ്പിച്ചു. വെറും ഭൌതികകാര്യങ്ങളിൽ മുഴുകിയി

രുന്ന പിതാവും ബാഹ്യകാര്യങ്ങളെ അവഗണിച്ചുകൊണ്ട് ദൈവചിന്താമഗ്നനായിരിക്കുന്ന പുത്രനും ഉത്തര ദക്ഷിണധ്രുവങ്ങളും തമ്മിൽ എന്നപോലെ അന്തരമുണ്ടെന്നും തമ്മിൽ യോജിക്കുന്നതു് അസംഭവ്യമാണെന്നും വീണ്ടും നാനകനെ പിതൃഗൃഹത്തിൽ താമസിപ്പിക്കുന്നതായാൽ അവിടെ സമാധാനഭംഗത്തിന്നേ അവകാശമുള്ളുവെന്നും റായിബുലാറിന്നു തോന്നി. കുട്ടിയെ തന്റെ കൂടെ താമസിപ്പിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം വീണ്ടും ഇഷ്ടപ്പെട്ടു. പക്ഷെ മതം അതിന്നു വമ്പിച്ച പ്രതിബന്ധമായി നില്ക്കുകയാൽ ആ ആശകൊണ്ടു ഫലമുണ്ടായില്ല. അപ്പോഠം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവിശാലമായ ഹൃദയത്തിൽ നാനകന്റെ സഹോദരിയുടെ ഓർമ്മവന്നു. സഹോദരനെ അതിയായി സ്നേഹിച്ചിരുന്ന നാനകി തൽക്കാലം ഭർതൃഗൃഹത്തിൽ ആയിരുന്നു. സുൽത്താൻപൂരിലെ അന്നത്തെ നവാബായ ദൌലത്ത് ഖാൻ ലോധിയുടെ പ്രധാന കർമ്മചാരിയായ ലാലാജയരാമൻ ആയിരുന്നു അവളെ വിവാഹം ചെയ്തതു. ജയരാമൻ ധർമ്മതല്പരനും നല്ല മനസ്ഥിതിയോടുകൂടിയവനും ആയിരുന്നതിനാൽ നാനകനെ സ്നേഹിക്കുക മാത്രമല്ല, ബഹുമാനിക്കുകകൂടി ചെയ്തിരുന്നു. പുത്രനെ ജയരാമന്റെകൂടെ താമസിപ്പിക്കുന്നതു നന്നായിരിക്കുമെന്നു റായിബുലാർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടപ്പോഠം അതു കാലുവിന്നും സമ്മതമായി. ഇങ്ങിനെ 1487 നവെമ്പർ മാസത്തിൽ നാനകൻ ഭൃത്യനായ ബാലനോടുകൂടി സുൽത്താൻപൂരിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. അഞ്ചാമത്തെ ദിവസം അവർ സുൽത്താൻപൂരിൽ എത്തിച്ചേർന്നു. നാനകിയും ജയരാമനും നാനകനെ ആദരപൂർവ്വം സ്വീകരിച്ചു.

നാനകന്റെ ചെറുപ്പം മുതല്ക്കേ ഉള്ള ഐശ്വര്യ ചിന്തയും പ്രാപഞ്ചികകാര്യങ്ങളിലുള്ള വിമുഖതയും തനിച്ച വൈരാഗ്യമായി കലാശിച്ചേക്കുമെന്നു പലരും ശങ്കിച്ചിരുന്നു. പ്രപഞ്ചവുമായുള്ള ബന്ധത്തെ അദ്ദേഹം ത്യജിച്ചിരുന്നില്ല. വ്യക്തിപരമായ ഉദ്ധാരണത്തോടുകൂടി ഉയരുവാൻ അദ്ദേഹം സദാ പ്രത്യാശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. തനിക്കു ലോകത്തോടുള്ള കടമയെപ്പറ്റി കുട്ടിക്കാലത്തുതന്നെ അദ്ദേഹത്തിനു മുന്നറിവുള്ളതുപോലെ തോന്നിയിരുന്നു. ലോകത്തിന്റെ പിഴമാർഗ്ഗങ്ങളെ വെറുത്തിരുന്ന ഗുരു സന്യാസിമാരോടും ഫക്കീർമാരോടും സ്നേഹം പ്രദർശിപ്പിച്ചുവെങ്കിലും അവരെ അനുകരിച്ചുകൊണ്ടു പ്രപഞ്ചത്തെ ത്യജിച്ചിരുന്നില്ല എന്നതു ലോകത്തിന്റെ പരമഭാഗ്യമായി കലാശിച്ചു.

മൂന്നാം അദ്ധ്യായം

* 'മോദിഖാന'യിലെ ഉദ്യോഗം.

ലോകത്തിൽ അധർമ്മം വർദ്ധിക്കുകയും ധർമ്മം ക്ഷയിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോഴാണു ലോകോദ്ധാരണത്തിന്നായി ഇടയ്ക്കിടെ അവതരിക്കാറുള്ള മഹാപുരുഷന്മാരുടെ മുന്നണിയിൽ നില്ക്കുന്ന ഒരു മഹാത്മാവാണ് നാനകൻ എന്നു കഴിഞ്ഞ അദ്ധ്യായത്തിലെ സംഭവങ്ങളിൽനിന്നു വായനക്കാർ

---

* കലവറ.

മനസ്സിലാക്കീട്ടുണ്ടായിരിക്കാം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മതോദ്ധാരണപരിശ്രമങ്ങൾ ബാല്യകാലത്തിൽതന്നെ ആരംഭിക്കപ്പെട്ടിരുന്നുവെന്നു പറയാവുന്നതാണു്. പുത്രനെ ഒരു സമ്പന്നനായ ഗൃഹസ്ഥനാക്കിത്തീർക്കേണമെന്ന ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടിയ കാലുവിന്റെ പരിശ്രമങ്ങൾ പരാജയത്തിൽ പര്യവസാനിക്കയാൽ ഭൌതികായോധനത്തിൽ നാനകൻ വിജയം നേടുന്നതല്ലെന്നു് പലരും ധരിച്ചിരുന്നു. ലോകോദ്ധാരണത്തിന്നായി ദിവ്യജീവിതം എടുത്ത നാനകൻ ബാല്യകാലത്തിൽ തന്റെ ഭൌതികജീവിതത്തിൽ പറയത്തക്ക ശ്രദ്ധ പതിപ്പിച്ചിരുന്നില്ലെന്നുള്ളതും വാസ്തവമല്ലെന്നില്ല. എന്നാൽ പ്രാപഞ്ചികജീവിതത്തിലും വിജയം നേടുവാൻ അദ്ദേഹത്തിന്നു സാധിച്ചിരുന്നുവെന്നു മോദിഖാനയിലെ ഉദ്യോഗത്തിൽനിന്നു വിശദമാകും. പിതൃഗൃഹത്തിലെ വാസം തനിക്കു അനുകൂലമല്ലായ്കയാൽ നാനകൻ പിതൃഗൃഹം വെടിയേണ്ടിവന്നുവെന്നും സുൽത്താൻപൂരിൽ ലാലാജയരാമന്റെ ക്രൂടെ താമസമാക്കിയെന്നും മൂന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ പറഞ്ഞുവല്ലൊ. ജയരാമൻ നവാബുമായി വളരെ സ്നേഹത്തിലായിരുന്നതിനാൽ ഏറെത്താമസിയാതെതന്നെ നാനകനു് നവാബിന്റെ കീഴിൽ * 'മോദി'യുടെ ഉദ്യോഗം ലഭിക്കുന്നതിനു സാധിച്ചു. പ്രവൃത്തി ആരംഭിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി തൽക്ഷണംതന്നെ നവാബ് നാനകനു 1000 രൂപാ മുൻകൂറു കൊടുത്തു. നവാബിനും പരിവാരങ്ങൾക്കും വേണ്ടുന്ന ഭക്ഷണസാമഗ്രികൾ സംഭരിച്ചുകൊടുക്കുകയായിരുന്നു മോദിയുടെ കർത്തവ്യം.

---

* കലവറനായകൻ അല്ലെങ്കിൽ സ്റ്റോർകീപ്പർ.

എന്നാൽ നവാബിന്റെ ധർമ്മശാലയുടെ അധിപനായിരുന്ന നാനകൻ എന്ന മിസ്റ്റർ മഹമ്മദ് ലത്തീഫിന്റെ പഞ്ചാബ് ചരിത്രത്തിൽ കാണുന്നു. അതു വിശ്വാസയോഗ്യമായി തോന്നുന്നില്ല. മോദിഖാന ഒന്നുകൊണ്ടും ഒരു ധർമ്മശാലയാവാൻ തരമില്ല ക്രൂടാതെ ലോധിവംശ്യരായ സുൽത്താൻമാർ ധർമ്മതൽപരരല്ലായിരുന്നതിനാൽ അവരുടെ അധീനത്തിലുള്ള നവാബിനാൽ ധർമ്മശാല സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടുവാനും തരമില്ല. ഇന്നത്തെ സൈന്യാഹാരസംഭരണ ഏജണ്ടിന്റെയോ (Commissariat Agent) അല്ല മിലിട്ടറി സ്റ്റോർകീപ്പരുടേയോ ഉദ്യോഗത്തിന് ഏതാണ്ടും സമാനമായിരുന്ന അന്നത്തെ മോദിയുടെ പ്രവൃത്തി എന്നാണ് അറിയുന്നത്. നവാബിന്നും പരിവാരങ്ങൾക്കും വേണ്ടുന്ന ഭക്ഷ്യസാധനങ്ങൾ സംഭരിച്ചു കൊടുക്കേണ്ടതിലേക്ക നവാബ് മോദിക്ക് അപ്പോഴപ്പോൾ പണം മുൻകൂറു കൊടുത്തുവന്നു. നാനകന്ന് ഈ ജോലിയിൽ നല്ല ആദായം ലഭിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ സാധാരണ ജനങ്ങളേപ്പോലെ ധനം സമ്പാദിക്കേണമെന്ന മോഹം നാനകന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹം തന്റെ ആദായം കൊണ്ടു സ്വകുടുംബത്തെ സംരക്ഷിക്കുകയും ഭിക്ഷുക്കളേയും പാവപ്പെട്ടവരേയും ലോഭമെന്നിയെ സൽക്കരിക്കുകയും ചെയ്തുവന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീർത്തി നാട്ടിലെങ്ങും പരന്നു. എന്നാൽ യാഥാർത്ഥ്യമറിയാത്ത ചില കുടിലമാനസന്മാർ നാനകൻ മോദിഖാനയിലെ പണം ദുർവ്യയം ചെയ്തു. നശിപ്പിക്കുകയാണെന്നുള്ള അപവാദം നാട്ടിൽ

പരത്തി. ഒരു ദിവസം ആരോ ഒരാൾ ജയരാമന്റെ അടുക്കെചെന്നു ഈ അപവാദത്തെപ്പറ്റി പറയുകയും നാനകന്റെ ഈദ്ദശവ്യവഹരണം തുടർന്നുപോകുന്നതായാൽ അധികം താമസിയാതെ മോദിഖാന നാമാവിശേഷമായിത്തീരുമെന്നും അതിന്റെ ഉത്തരവാദിത്വം താൻ ഏല്ക്കേണ്ടതായിവരുമെന്നും ജയരാമനോടു ഗ്രഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

ജയരാമൻ ഇതിനെപ്പറ്റി വളരേനേരം ചിന്തിച്ചു. നാനകനോടു് ഈ സംഗതി പറയുവാൻ സുശീലനായ അദ്ദേഹത്തിന്നു മടിതോന്നി. എങ്കിലും തന്റെ സഹധർമ്മിണിയോടു സകല വിവരങ്ങളും പറഞ്ഞു. അന്നുതന്നെ നാനകീദേവി സഹോദരനെ സപ്രകാര്യമായി വിളിപ്പിക്കുകയും ഈ അപവാദത്തെപ്പറ്റി അദ്ദേഹത്തോടു ചോദിക്കുകയുംചെയ്തു. മോദിഖാനയെപ്പറ്റി ആരും പരിഭ്രമിക്കേണ്ടതില്ലെന്നും അതിൽനിന്നു ഒരു കാശുപോലും താൻ എടുത്തു പറ്റീട്ടില്ലെന്നും നവാബ് കണക്കുകൾ പരിശോധിക്കട്ടെ എന്നും നാനകൻ സഹോദരിയോടു് ഉറപ്പു പറഞ്ഞു.

ഈ വിവരം അറിഞ്ഞു ജയരാമനു സന്തോഷമായി. പിന്നീടു് ജയരാമന്റെ അപേക്ഷപ്രകാരം നവാബ് കണക്കുകൾ പരിശോധിക്കുകയും അതിന്റെ ഫലമായി 135 രൂപാ നാനകനു് അദ്ദേഹം കൊടുത്തുതീർക്കേണ്ടതായിവരികയും ചെയ്തു. കാരണം മുൻകൂറു മേടിച്ച സംഖ്യക്കു കൊടുത്തുതീർക്കേണ്ടതിലധികം ഭക്ഷ്യപദാർത്ഥങ്ങൾ നാനകൻ നവാബിനു് അപ്പോഴേയ്ക്കും കൊടുത്തു കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

ഇങ്ങിനെ അപവാദം അടിസ്ഥാനരഹിതമാണെന്നറിഞ്ഞു നവാബ് വ്യസനിക്കുകയും നാനകനെ പൂർവ്വാധികം സ്നേഹിക്കുകയും ചെയ്തുവന്നു. കുറേക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ വീണ്ടും അപവാദത്തെ ഭയന്നു നവാബ് മോദിഖാനയിലെ കണക്കുകൾ പരിശോധിച്ചതും അത്തവണ 300 രൂപാ നാനകന്നു കൊടുത്തുതീർക്കേണ്ടതായി വന്നതും ഇവിടെ പ്രസ്താവ്യമാണു്. മിസ്റ്റർ മുഹമ്മദ് ലത്തീഫ് പറയുന്നമായിരി നാനകൻ ധർമ്മശാലയുടെ അധിപനായിരുന്നുവെങ്കിൽ ധർമ്മം കൊടുത്തതിൽ അപവാദമുണ്ടാവാനും തരമില്ലല്ലൊ.

ബാലൻ എന്ന ഒരു ഭൃത്യനോടുകൂടിയാണു് സഹൃഹത്തിൽനിന്നു നാനകൻ സുൽത്താൻപൂരിലേക്കു പുറപ്പെട്ടതെന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞുവല്ലൊ. നാനകന്നു മോദിയുടെ ഉദ്യോഗം ലഭിച്ചപ്പോൾ ബാലൻ തിരിച്ചുപോകുവാൻ ഇഷ്ടപ്പെട്ടു. എന്നാൽ മോദിഖാനയിൽ തന്റെകൂടെ ബാലനും പ്രവൃത്തിയെടുക്കുന്നതു് നന്നായിരിക്കുമെന്നു നാനകൻ പറയുകയാൽ ബാലൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടെത്തന്നെ താമസിച്ചുവന്നു. നാനകൻ, തന്റെ യഥാർത്ഥമായ ജോലി ഇതിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തമാണെന്നും ഇതു താൽകാലികജീവിതം നയിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു ഉപായം മാത്രമാണെന്നും വരാനിരിക്കുന്ന ധർമ്മസമരത്തിലും ബാലന്റെ സഹായം തനിക്കു് ആവശ്യമുണ്ടെന്നും ഭൃത്യനായ ബാലനോടു കാലേക്കൂട്ടിത്തന്നെ പറഞ്ഞതായറിയുന്നു.

നാനകന്നു പതിനെട്ടു വയസ്സായപ്പോൾ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിയെ സദാ കാംക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന

ജയരാമൻ ഗുരുദാസ്പൂർ ജില്ലയിലുള്ള പക്കോക്കുഗ്രാമത്തിലെ പട്ട്വാരിയും വിശിഷ്ടനായ ഒരു തറവാട്ടുകാരനും ആയ മൂലാരാമൻ എന്നാളുമായി നാനകന്റെ വിവാഹാലോചനചെയ്തു. ഈ വിവരം അറിഞ്ഞു കാലുറായി സന്തോഷിച്ചു എന്നാൽ പുത്രൻ തന്റെ ആദായം മുഴുവൻ ധർമ്മവിഷയത്തിൽ ചിലവഴിക്കുകയാണു് എന്നറിഞ്ഞു വ്യസനിക്കാതെയും ഇരുന്നില്ല. 13720

ഒരു വർഷത്തിനുശേഷം അതായതു്, 1488 ജൂൺ മാസത്തിൽ വിവാഹമുഹൂർത്തം നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടു. കാലുറായി ബന്ധുജനസമേതം ജാമാതാവായ ജയരാമന്റെ വീട്ടിൽ എത്തിച്ചേർന്നു. ശുഭമുഹൂർത്തത്തിൽ വിവാഹഘോഷയാത്ര പുറപ്പെട്ടുകയും നിശ്ചിതസമയം വധൂഗൃഹത്തിൽ എത്തി മംഗളഘോഷം മുഴക്കുകയും ചെയ്തു. മൂലാരാമന്റെ ഗുണസമ്പന്നയായ ശുലഖാനി എന്ന ഓമനപുത്രിക്കായിരുന്നു നാനകന്റെ സഹധർമ്മിണിയാവാനുള്ള പരമഭാഗ്യം സിദ്ധിച്ചതു്. വിവാഹം കഴിഞ്ഞു നാനകൻ പത്നീസമേതനായി ബന്ധുജനങ്ങളോടൊപ്പം സുൽത്താൻപൂരിലെത്തി. ഈ നവദമ്പതികൾക്കു മംഗളം ആശംസിച്ചുകൊണ്ടു കാലുറായിയും മാറും തൽവണ്ടിയിലേക്കു മടങ്ങി.

വിവാഹാവസരത്തിൽ പഞ്ചാബിലെ * മിറാസിവർഗ്ഗത്തിൽപെട്ട മർദ്ദാനൻ എന്ന അടിമയും തൽവണ്ടി

* കേരളത്തിലെ മലയരോടു സദൃശരാണു പഞ്ചാബിലെ മിറാസികർ എന്നാണറിയുന്നതു്. ചെണ്ടകൊട്ടും കുഴൽവിളിയും അവരുടെ ജാതിത്തൊഴിലാണു്. ഓരോ മിറാസിയും തന്റെ ഗ്രാമത്തിലെ കുറേ വീട്ടുകാർ അടങ്ങിയ ഒരു സമൂഹത്തെ ആശ്രയിക്കുകയും അടിമയെപ്പോലെ ജീവിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

യിൽനിന്നു വന്നുചേർന്നതായും നാനകനോട് ഒരു മംഗളദാനത്തിനു അപേക്ഷിച്ചതായും "നീ സംഗീതകലയിൽ പ്രവീണനായിത്തീരട്ടെ!" എന്നു നാനകൻ മർദ്ദാനനെ ആശീർവ്വദിച്ചതായും പറയപ്പെടുന്നു. പിന്നീടു മർദ്ദാനൻ ഒരു സുപ്രസിദ്ധ സംഗീതജ്ഞനായിത്തീർന്നതും നാനകന്റെ ഉദ്യോഗപരിത്യാഗത്തിനുശേഷം വിവരങ്ങൾ അന്വേഷിച്ചറിയുന്നതിനു കാലുറായിയുടെ കല്പനക്കനുസരിച്ചു സുൽത്താൻപൂരിൽ വന്നുചേർന്നതും ഗുരുദർശനത്തിനുശേഷം തിരിച്ചുപോകാതെ തന്റെ ശേഷകാലം മുഴുവൻ ഗുരുവിനെ അനുഗമിച്ചുകൊണ്ടു വസിച്ചതും ഇവിടെ സ്മരണീയമാണു്.

നാനകന്റെ ദാമ്പത്യജീവിതം സുഖേന കഴിഞ്ഞുവന്നു. ധർമ്മപത്നിയായ ശ്രുലഖാനിയിൽ അദ്ദേഹത്തിനു രണ്ടു പുത്രന്മാർ ജനിച്ചു. പ്രഥമപുത്രനായ ശ്രീചന്ദൻ 1494 ജൂലായിയിലും ദ്വിതീയപുത്രനായ ലക്ഷ്മീചന്ദൻ 1497 ഫിബ്രുവരിയിലും ആണു ജനിച്ചതു്. ജനിച്ചാലും മരിച്ചാലും പുലയുണ്ടെന്നുള്ള ഒരു അന്ധവിശ്വാസം ഹിന്ദുജനതയിൽ അക്കാലത്തും വേരുന്നിപ്പിടിച്ചിരുന്നു പുല കഴിയുന്നതുവരെ അഥവാ അതിനുള്ള പരിഹാരം വരുത്തുന്നതുവരെ പുലയുള്ള വീട്ടിൽനിന്നു ഭക്ഷണപാനീയങ്ങൾ കഴിക്കുവാനോ ആ വീട്ടിലെ അംഗങ്ങളെ സ്പർശിക്കുവാൻ തന്നെയോ മറ്റു വീട്ടുകാർക്കു പാടില്ലായിരുന്നു. ഒന്നാമത്തെ കുട്ടി ജനിച്ചിട്ടു 13 ദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ വാലായ്മ (പുല)യുടെ പരിഹാരകർമ്മം ചെയ്യുവാൻ പുരോഹിതൻ ചില പാനീയങ്ങളുമായി ഹാജരായി. അപ്പോഴേയ്ക്കും

ഉടനെ മോദിഖാനയിൽനിന്നു മടങ്ങിയെത്തി. ഇങ്ങിനെ ഒരു കമ്മം ഇവിടെ നടക്കുവാൻ പോകുന്നു എന്ന വിവരം നാനകിനുണ്ടായിരുന്നില്ല. വിശേഷിച്ചു നാനകിന്റെ സ്വഭാവം മനസ്സിലാക്കീട്ടുള്ള വീട്ടുകാർ അദ്ദേഹത്തെ അറിയിക്കാതെ തന്നെ കാര്യങ്ങൾ കഴിച്ചുകൂട്ടേണമെന്നു ഒരു പക്ഷേ വിചാരിച്ചിരിക്കാമെന്നും തോന്നുന്നു. പുരോഹിതൻ ചില കമ്മങ്ങൾക്കു തയ്യാറായി നില്ക്കുന്നതു കാണുകയാൽ ഇതിനുള്ള കാരണമെന്തെന്നു നാനകൻ പുരോഹിതനോടു ചോദിച്ചു. ജനിക്കുകയോ മരിക്കുകയോ ചെയ്താൽ ആ വീട്ടിലുള്ള സർവ്വ വസ്തുക്കളും അശുദ്ധങ്ങളായിത്തീരുന്നുവെന്നും ശാസ്ത്രവിധിപ്രകാരമുള്ള കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്താൽ മാത്രമേ പുല നീങ്ങുകയുള്ളുവെന്നും പുരോഹിതൻ മറുപടി പറഞ്ഞു. "ഒരു വീട്ടിൽതന്നെ നിമിഷംപ്രതി അനേക ജീവികൾ ജനിക്കുകയും മരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. വീട്ടിലും തൊടിയിലും ധാന്യങ്ങളിലും വിത്തുകളിലും കത്തിക്കുന്ന വിറകിലും കുടിക്കുന്ന പാനീയത്തിലും ഭക്ഷണത്തിലും അടുക്കളയിൽ വിശേഷിച്ചും അനവധി ജീവികൾ ജനിക്കുകയും മരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ പുലയെ നശിപ്പിക്കുവാൻ നമുക്കു യാതൊന്നുകൊണ്ടും സാധിക്കുന്നതല്ല. അടുക്കളയിലും മറ്റും സദാ ഹാജരുള്ള പുലയെ പരിഹരിക്കുന്നതിനു ശക്തിയുള്ള ഒരു പണ്ഡിതനെയും ഞാൻ കാണുന്നില്ല. എന്നാൽ ജ്ഞാനമാകുന്ന ദിവ്യപ്രകാശത്താൽ ഒരുവന്റെ കണ്ണുകൾ തുറക്കപ്പെടുന്നതായാൽ അജ്ഞാനമാകുന്ന ഈ പുലക്കു അവിടെ സ്ഥാനമില്ലതന്നെ. പുല മുതലായ

അനാചാരങ്ങളെ അനുഷ്ഠിക്കുന്നവർ ജനനമരണാദികർമം നിയന്ത്രിക്കുന്ന ജഗദീശ്വരന്റെ ദിവ്യകർമ്മത്തെ അവഹേളിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്" എന്നിങ്ങിനെയുള്ള നാനകന്റെ വാക്കുകൾ കേൾക്കുകയാൽ പുരോഹിതൻ എന്തുചെയ്യേണമെന്നറിയാതെ കുഴങ്ങി. ഒടുക്കം തന്റെ സൂത്രങ്ങളും ശാസ്ത്രങ്ങളും നാനകനോട് പറകയില്ലെന്നറിഞ്ഞു പുരോഹിതൻ തലതാഴ്ത്തിയുംകൊണ്ട് അവിടെനിന്ന് ഇറങ്ങിപ്പോയി.

ഒരു ദിവസം നാനകൻ നവാബിന്റെ ഭൃത്യനു ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ തൂക്കിക്കൊടുക്കുകയായിരുന്നു. 12 പ്രാവശ്യം തൂക്കിക്കഴിഞ്ഞു. 13-ാമത്തെ പ്രാവശ്യം തൂക്കി '*തേരാ, തേരാ' എന്നു പറഞ്ഞുംകൊണ്ടു നാനകൻ ചിന്താമഗ്നനായി. ഭൃത്യൻ പരിഭ്രമിച്ചുകൊണ്ടു ബാലന്റെ അടുക്കൽ ഓടിച്ചെന്നു വിവരം പറഞ്ഞു. ബാലനും കാര്യം മനസ്സിലാക്കുകയും നാനകനെ സാവധാനം വിളിച്ചുണർത്തുകയും ചെയ്തു. പഞ്ചാബിയിൽ 'തേരാ' എന്ന പദത്തിനു 'നിന്റേതു' എന്നും അർത്ഥമുണ്ട്. 'തേരാ' എന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ 'ഞാൻ നിന്റേതു' 'ഞാൻ നിന്റേതു' എന്ന വേദാന്തരഹസ്യം ഗുരുവിനെ അകസ്മികമായി ആകർഷിക്കുകയാലായിരുന്നു അദ്ദേഹം ചിന്താമഗ്നനായി തേരാ, തേരാ എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നതു്.

ഇനി നാനകന്റെ ദാമ്പത്യജീവിതചരിതത്തിലേക്കു ഒരു ത്വരിതഗമനം ചെയ്യുന്നോക്കാം ഒരു ഗൃഹസ്ഥനെ

---

* പതിമൂന്നു

സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങളിലെല്ലാം അദ്ദേഹം വേണ്ടതു പോലെ ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. സ്വപത്നിക്കും കുടുംബത്തിലെ മറ്റു അംഗങ്ങൾക്കും നാനകനെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം ക്ലേശങ്ങൾക്കൊന്നും അവകാശമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവരുടെ ആവശ്യങ്ങൾ അദ്ദേഹം നിർവ്വിഘ്നം നിർവ്വഹിച്ചുവന്നു. പലതരക്കാരായ ഭിക്ഷുക്കളും ഉദരപൂരണാർത്ഥം അദ്ദേഹത്തെ ആശ്രയിച്ചിരുന്നു. അഗതികൾക്ക് അന്നദാനം ചെയ്യുന്നതിൽ ഗുരുവിന്നു വിശേഷിച്ചും അഭിരുചിയുണ്ടായിരുന്നു. സ്വപത്നിക്കു വല്ല ക്ലേശവും ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ അതു നാനകൻ ധനസമ്പാദനത്തിൽ ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നില്ല എന്നതു മാത്രമായിരുന്നു. ഒരു സാധാരണക്കാരന്റെ നിലയിൽ ലോകത്തിൽ ജീവിക്കുവാനും ജീവിതായോധനത്തിൽ വിജയം നേടുവാനും അദ്ദേഹത്തിന്നു സാധിച്ചിരുന്നുവെന്നു തന്റെ മോദിഖാനയിലെ ജീവിതത്തിൽനിന്നു നല്ലപോലെ വ്യക്തമാകുന്നു. ജലത്തിൽ ജീവിച്ചുകൊണ്ടു ജലത്താൽ സ്പർശിക്കപ്പെടാത്ത താമരയില എന്നപോലെ സംസാരമാകുന്ന മഹാസമുദ്രത്തിൽ ജീവിച്ചുകൊണ്ടു സാംസാരികവിഷയങ്ങളാൽ സ്പർശിക്കപ്പെടാതിരിക്കത്തക്കതന്റേടം നാനകനുണ്ടായിരുന്നു. നാനാവിധ ദുരിതങ്ങളുടേയും വിളനിലമായ സംസാരത്തെ ഭയന്നുകൊണ്ടു പല മഹാന്മാരും മഹാരണ്യത്തെ ശരണം പ്രാപിക്കുകയൊ സന്ന്യാസിമാരായി ജീവിതം നയിക്കുകയൊ നിത്യബ്രഹ്മചാരികളായി ക്ലേശിക്കുകയൊ ചെയ്തിരുന്നു. എന്നാൽ സംസാരത്തെ ഒന്നുകൊണ്ടും ഭയപ്പെടേണ്ടതില്ലെന്നും സംസാര

വുമായുള്ള മഹാസമരത്തിൽ വിജയം നേടുകയാണു് വേണ്ട തെന്നും നാനകനു നല്ല നിശ്ചയമുണ്ടായിരുന്നു.

തന്റെ മോദിഖാനയിലെ ജീവിതം പന്ത്രണ്ടുകൊല്ല ത്തോളം നിലനിന്നു. അദ്ദേഹം ദിനംപ്രതി ഉഷസ്സിനു മുമ്പായി എഴുനേല്ക്കുകയും അടുത്തുള്ള ഒരു പുഴയിൽ സ്നാനം കഴിച്ചു വളരെ നേരത്തോളം ഈശ്വരചിന്തയിൽ മുഴുകിയിരിക്കുകയും ചെയ്തുവന്നു. ഏതു സമ്പ്രദായത്തിലാണു് ഈശ്വരധ്യാനം ചെയ്യുന്നതു് എന്നതിനെപ്പറ്റി യാതൊന്നും പറഞ്ഞു കാണുന്നില്ല. ധ്യാനാനന്തരം ലഘുഭക്ഷണവും കഴിഞ്ഞു മോദിഖാനയിലേക്കു പോകുകയും രാത്രിയാകുന്നതുവരെ അവിടെ ജോലിയിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യും. ഇതിന്നിടയിൽ അദ്ദേഹം മദ്ധ്യാഹ്നഭക്ഷണത്തിന്നായി വീട്ടിൽ പോകുക പതിവായിരുന്നു. ചെറുപ്പംമുതല്ക്കു സാധുസംഗതിയിൽ തൽപരനായ നാനകൻ മോദിഖാനയിൽവെച്ചു പലതരക്കാരായ * 'സാധുക്കളു'മായി സംഭാഷണങ്ങളും നടത്തിവന്നു. പലപ്പോഴും വാദപ്രതിവാദകോലാഹലങ്ങളാൽ അനേകം ജനങ്ങളും അവിടെ ആകൃഷ്ടരായി. ഏവരും നാനകഗുരുവിന്റെ അനിതരസാധാരണമായ വാഗ്വൈഭവത്തിൽ ആശ്ചര്യപരതന്ത്രരായി. നാനകനെ വാദത്തിൽ ജയിക്കുന്നതു് ആർക്കും സാധ്യമായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ കർമ്മകാണ്ഡരതന്മാരായ ചില പണ്ഡിതന്മാർ പരാജയപ്പെട്ടുവെങ്കിലും ജന്മവാസനയെ മുറുക്കെ പിടിച്ചുകൊണ്ടു നാനകനെ പഴിക്കാതെയും

---

* സന്യാസിമാർ.

ഇരുന്നില്ല. സഹജസ്വഭാവത്തെ ത്യജിക്കുന്നതു ആർക്കും എളുപ്പമല്ലല്ലൊ.

വൈകുന്നേരമാകുമ്പോഴേക്കും പല ഭക്തന്മാരും മോദിഖാനയിൽ വരിക പതിവായിരുന്നു. മോദിഖാനയിലെ പ്രവൃത്തി കഴിഞ്ഞാൽ അവർ നാനകനോടൊപ്പം അടുത്തുള്ള നദീതീരത്തിൽ പോയി കുളിർകാറ്റേറ്റു വിശ്രമിക്കുകയും വളരെ നേരത്തോളം ഈശ്വരനേയും മതത്തേയും സംബന്ധിച്ചു ചിന്തിക്കുകയും ഈശ്വരസങ്കീർത്തനങ്ങൾ പാടി ആനന്ദിക്കുകയും ചെയ്യുവന്നു.

നാലാം അദ്ധ്യായം

ഉദ്യോഗപരിത്യാഗം

ഒരു ദിവസം പ്രാതഃസ്നാനം കഴിഞ്ഞു നാനകൻ മടങ്ങിയെത്തിയില്ല. പെട്ടെന്നു നാനകനെ കാണാതായപ്പോൾ ഭൃത്യജനങ്ങൾ പലതും പറഞ്ഞുനടത്തി. മോദിഖാനയിലെ പണം അപഹരിച്ചുകൊണ്ടു നാനകൻ എവിടേയൊ ഓടിപ്പോയിരിക്കുന്നുവെന്നു ചിലരും, കാലത്തെ പുഴയിൽക്കൂടി ഒരു ശവം ഒഴുകിപ്പോകുന്നതു കണ്ടിരുന്നതു് ഒരു പക്ഷെ നാനകൻറേതായിരിക്കാമെന്നു വേറെചിലരും, പലരുംമുമ്പെ പുഴക്കരികേവെച്ചു ഒരു ആർത്തനാദം കേട്ടിരുന്നതു നാനകനെ വല്ല വന്യമൃഗവും പിടിക്കുടിയപ്പോൾ ഉണ്ടായതായിരിക്കാമെന്നു മറ്റു ചിലരും ഇങ്ങിനെ 'വായിൽതോന്നിയതു കോതക്കു പാട്ടു്" എന്ന മട്ടിൽ പലരും പലതും പറഞ്ഞു. എന്നാൽ സംഭവത്തിൻറെ യാഥാർത്ഥ്യമറിയാതെ ദുഃഖപര

ശരായിരിക്കുന്ന നാനകന്റെ ബന്ധുമിത്രാദികളോടൊപ്പം കണ്ണുനീർ പൊഴിക്കുന്നവരും ഇടയ്ക്കിടെ ഇല്ലാതിരുന്നില്ല.

ഈ കഴ്പ്പത്തിൽ നവാബും പരിഭ്രമിച്ചു. മോദിഖാനയിലെ കണക്കുകൾ പരിശോധിച്ചതിൽ ഒരു പൈപോലും മോദി എടുത്തു പററീട്ടില്ലെന്നും നേരെമറിച്ച് 760 രൂപാ അയാൾക്ക് കൊടുക്കേണ്ടതായിട്ടാണ് ഉള്ളതെന്നും നവാബിനു വ്യക്തമായി. അദ്ദേഹം മോദിയെ അന്വേഷിപ്പാൻ നാലുപാടും ഭൃത്യന്മാരെ പറഞ്ഞയച്ചു. ഒരു ദിക്കിലും അദ്ദേഹത്തെ കാണാതെ നിരാശരായി അവർ മടങ്ങിയെത്തി. എന്നാൽ ഈ അവസരത്തിൽ നാനകൻ എവിടെയായിരുന്നു?

ഗുരു പ്രാതഃസ്നാനത്തിനു പോയപ്പോൾ എന്തോ ഒരു ദിവ്യഗാനം കേൾക്കുകയാൽ ഈശ്വരഭക്തിയിൽ മുഴുകുകയും തന്നത്താൻ മറന്നുകൊണ്ടു ഒരു ഭ്രാന്തനെന്നവണ്ണം പുഴക്കരയിൽനിന്നും പുറപ്പെട്ടു അടുത്തുണ്ടായിരുന്ന കാനനത്തിന്റെ മദ്ധ്യത്തിൽ എത്തുകയും അവിടെ ബ്രഹ്മധ്യാനനിരതനായി പരമാനന്ദലഹരിയിൽ ലയിച്ചിരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെ മൂന്നുദിവസം കഴിഞ്ഞു. സമാധിയിൽനിന്നുണർന്നപ്പോൾ ലോകോദ്ധാരണം ചെയ്യുവാൻ തന്റെ അന്തരാത്മാവു തന്നോടു വീണ്ടും വീണ്ടും ശാസിക്കുന്നതായി നാനകനു തോന്നി. അന്തരാത്മാവിന്റെ ദിവ്യശാസനത്തെ അക്ഷരംപ്രതി സ്മരിച്ചുകൊണ്ടു അദ്ദേഹം മടങ്ങിയെത്തി. അഗാധചിന്തയിൽ മുഴുകിയിരുന്ന ഗുരു ഇടയ്ക്കിടെ ഒരു ഭ്രാന്തനെപ്പോലെ "ഹിന്ദു ഇല്ല, മുസ്ലീം ഇല്ല" എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. വല്ല ദുർഭ്രതത്തിന്റെ ബാധയാ

ലൊ അല്ല ഉന്മാദത്താലൊ ആയിരിക്കാം ഇതെന്നു കാണികൾ സംശയിച്ചു.

നാനകൻ മടങ്ങിയെത്തിയ വിവരം അറിഞ്ഞു നവാബും സ്ഥലത്തെത്തി. നവാബിന്റെ കല്പനപ്രകാരം ബാധയെ ഉഴിഞ്ഞുമാറുന്നതിനും നാനകനെ ചികിത്സിക്കുന്നതിനുമായി മല്ലന്മാരും വൈദ്യന്മാരും അവിടെ ഹാജരായി. ഒരു കേമനായ മല്ല നാനകനുണ്ടെന്നു സംശയിക്കപ്പെട്ട പ്രേതോപദ്രവത്തിന്റെ നിവൃത്തിക്കായി ഒരു രക്ഷായന്ത്രം എഴുതുകയായിരുന്നു. അപ്പോൾ, കൃഷി അവസാനിച്ചിരിക്കുന്ന കർഷകനു വിള കൊയ്യേണ്ടുന്ന ഭാരമില്ലെന്നും ദൈവത്തിന്റെ പാവനനാമത്തെ വിശ്വസിക്കുന്നവൻ ശപിക്കപ്പെട്ടവനാണെന്നും പറഞ്ഞുകൊണ്ടു നാനകൻ മല്ലയെ എതിർത്തു. നവാബിൽനിന്നു ഒരു വലിയ സമ്മാനം ആഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന മല്ല നാനകന്റെ ഈ ശകാരത്തെ വിലവെക്കാതെ തന്റെ കർമ്മങ്ങൾ മുറയ്ക്കു ആരംഭിച്ചു. സാധാരണമായി മാന്ത്രികന്മാർ പ്രേതോപദ്രവമുള്ള ആളോട് "നീ ആരാണു? നിന്റെ പേരെന്തു്? എന്നും മറ്റും ചോദിച്ചിട്ടാണു് പ്രേതത്തെ മനസ്സിലാക്കാറുള്ളതു്. അതുപോലെ മല്ലയും നാനകനോടു് "നീ ആരാണു്?" എന്നും മറ്റും ചോദിച്ചുതുടങ്ങി. "ചിലർ എന്നെ പണ്ഡിതനെന്നും ചിലർ എന്നെ ഭ്രാന്തനെന്നും ചിലർ എന്നെ നാനകനെന്നും വിളിക്കുന്നു" എന്നിങ്ങിനെ നാനകൻ മറുപടി പറയുകയാൽ അദ്ദേഹത്തിനു പ്രേതബാധ ഇല്ലെന്നും തനിച്ചു ഭ്രാന്താണെന്നും മല്ല നവാബിനോടു് ഉണർത്തിച്ചു. അപ്പോൾ നാനകൻ പറഞ്ഞതു് ഇപ്രകാരമാണു്:—

"അതേ, നാനകൻ ഈശ്വരസാന്നിദ്ധ്യത്താൽ ഭ്രാന്തനാണ്. ഈശ്വരനെ ഒഴിച്ചു മറെറാരാളെ നാനകൻ ഗണിക്കുന്നില്ല. അവനെ ഭയപ്പെടുന്നവനും ഏകനായ അവനെ മാത്രം ധ്യാനിക്കുന്നവനും അവനെ സ്നേഹിച്ചുകൊണ്ടു അവനുമാത്രം വഴിപ്പെടുന്നവനും ആയ നാനകൻ ഭ്രാന്തനാണ്."

അനന്തരം മല്ലയുടെ പ്രയോഗങ്ങളേക്കൊണ്ടു പ്രയോജനമില്ലെന്നുകണ്ടു് ഒരു വൈദ്യൻ മുന്നോട്ടു വന്നു ഗുരുവിന്റെ നാഡി പരിശോധിച്ചുതുടങ്ങി. അന്തരാത്മാവിന്റെ ശാസനയെ നിറവേറുന്നതിൽ പരിഭ്രാന്തനായ നാനകന്റെ ഹൃദയം അപ്പോഴും അധികമായി തുടിച്ചിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിനു ജ്വരമാണെന്നു സങ്കല്പിച്ചുകൊണ്ടു വൈദ്യൻ മരുന്നിനെഴുതുവാൻ തുനിഞ്ഞു. അപ്പോൾ നാനകൻ വൈദ്യനോടു പറഞ്ഞതു് ഇവിടെ ശ്രദ്ധേയമാണു്:—

"കൈനാഡി പിടിച്ചു ഔഷധം വിധിക്കുന്ന അജ്ഞനായ ഭിഷക്കേ! എന്റെ ഹൃദയത്തെ വേദനിപ്പിക്കുന്നതെന്തെന്നറിവാൻ തനിക്കു ശക്തിയില്ല. ഞാൻ സർവ്വേശ്വരനിൽ മുഴുകിയിരിക്കുന്നു. താൻ ആർക്കാണു് ഔഷധം നിർദ്ദേശിക്കുന്നതു്? എന്റെ ഹൃദയവ്യഥയെ മാറുന്നതിനുള്ള പ്രാഭവം ഇത്തരം ഔഷധങ്ങൾക്കില്ലെന്നുള്ള യാഥാർത്ഥ്യം ഞാൻ അറിയുന്നു. അജ്ഞനായ വൈദ്യ! താൻ വേഗത്തിൽ തന്റെ മരുന്നുകളുംകൊണ്ടു് ഇവിടേനിന്നു പോയാലും!"

നാനകൻ ഇങ്ങിനെ പറയുന്നതുകേട്ടു അവിടേക്കൂടിയിരുന്നവരെല്ലാം അത്ഭുതപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹത്തിനു ഭ്രാന്തോപദ്രവമോ ഉന്മാദമോ ഇല്ലെന്നും അദ്ദേഹം പരമമായ ഈശ്വ

രഭക്തിയിൽ മുഴുകിയിരിക്കയാണെന്നും മല്ലയും ഖാസിയും മറ്റുള്ളവരും സമ്മതിച്ചു. മാഹമ്മദരേപ്പോലെ നാനകനും ഏകദൈവവിശ്വാസിയാണെന്നറിഞ്ഞു നവാബ് സന്തോഷിച്ചു. അന്നു ഒരു വെള്ളിയാഴ്ചയായിരുന്നു. നവാബിന്നും ഖാസിക്കും മറ്റും പള്ളിയിൽ പോകേണ്ടുന്ന സമയമായി. ഏകദൈവവിശ്വാസിയായ നാനകന് അവരോടൊപ്പം പള്ളിയിൽപോയി നമസ്കരിക്കുന്നതിൽ വിരോധമുണ്ടോ എന്നു നവാബ് നാനകനോട് ചോദിച്ചു. അതിന്നു യാതൊരു വിരോധവുമില്ലെന്നു അദ്ദേഹം പറയുകയാൽ അവർ ഗുരുവിനേയും പള്ളിയിലേക്കു ക്ഷണിച്ചു.

അവിടെ എത്തി എല്ലാവരും നിസ്കരിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. എന്നാൽ നാനകൻ വെറുതെ നില്ക്കുകയല്ലാതെ അവരുടെ പ്രാർത്ഥനയിൽ പങ്കുകൊണ്ടില്ല. പ്രാർത്ഥന കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, വാശാനമനസരിച്ചു പ്രാർത്ഥിക്കാതിരുന്നതിന്റെ കാരണമെന്തെന്നു നവാബ് നാനകനോട് ചോദിച്ചു. അതിന്നുത്തരമായി, "എനിക്കു പ്രാർത്ഥിക്കുവാൻ ആളെ കിട്ടിയില്ല; താങ്കൾ കണ്ടഹാറിൽനിന്നു കുതിരക്കച്ചവടം ചെയ്യുകയായിരുന്നു. ഖാസിയാകട്ടെ, അഴിച്ചുവിട്ടിരുന്ന തന്റെ കന്നുകുട്ടി വല്ല കുഴിയിലും ചെന്നുവീഴുമോ എന്നു ചിന്തിക്കുകയായിരുന്നു; ഇതു് ഈശ്വരപ്രാർത്ഥന ആയിരുന്നില്ല; കുതിരയുടേയും കന്നുകുട്ടിയുടേയും പ്രാർത്ഥനയായിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ പലരും പലതും ചിന്തിക്കുകയല്ലാതെ ഈശ്വരപ്രാർത്ഥന ഇവിടെ നടന്നിട്ടില്ല" എന്നു ഗുരുസാഹേബ് പറഞ്ഞതുകേട്ടു നവാബും ഖാസിയും വളരെ ലജ്ജിതരായി. ഏവരുടേയും അന്തർഗതത്തെ മനസ്സിലാക്കുവാൻ നാനകന്നു സാധിച്ചതിൽ സ

വ്വരും ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു. തദനന്തരം ആ പള്ളിയിൽവെച്ചു നാനകഗുരു താഴെപ്പറയും വിധം ഒരു ജ്ഞാനപ്രസംഗം ചെയ്തു ഇതു ഉദ്യോഗപരിത്യാഗത്തിന്നുശേഷം അദ്ദേഹം ചെയ്ത ഒന്നാമത്തെ പ്രസംഗമായിരുന്നു.

"ഒരു യഥാർത്ഥമുസൽമാൻ ആകുന്നതു് എളുപ്പമല്ല. ഒരു മുസൽമാനു വേണ്ടുന്ന ഗുണങ്ങളും സിദ്ധിച്ചതിനുശേഷം മാത്രമേ അവനു മുസൽമാൻ എന്ന പേരിനർഹതയുള്ളു ഒന്നാമതായി സ്വമതത്തെ സ്നേഹിക്കുക; ആഡംബരഭ്രമത്തെയും ബാഹ്യസമ്പത്തിലുള്ള മോഹത്തെയും ത്യജിക്കുക; വണക്കമുള്ളവനും മുക്തിയും ആയിത്തീരുക; ഈശ്വരനു വഴിപ്പെടുകയും അവനെ മാത്രം വിശ്വസിക്കുകയും അവനിൽ വിലയം പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്യുക; സർവ്വജീവികളോടും കരുണയുള്ളവനായിരിക്കുക. ഈ വിശിഷ്ടഗുണങ്ങളോടുകൂടിയവൻ മാത്രമേ യഥാർത്ഥമുസൽമാനായി ഭവിക്കുന്നുള്ളു. ദയ നിങ്ങളുടെ പള്ളിയും വിശ്വാസം ശിങ്ങളുടെ *1 മുസല്ലയും സത്യം നിങ്ങളുടെ വിശുദ്ധഖുറാനും ആവട്ടെ! പരിശുദ്ധത നിങ്ങളുടെ സുന്നത്തും സൌമ്യത നിങ്ങളുടെ നോമ്പും സൽകർമ്മം നിങ്ങളുടെ കാബയും സത്യം നിങ്ങളുടെ *2 കെല്മയും ദാനധർമ്മം നിങ്ങളുടെ പ്രാർത്ഥനയും ആവട്ടെ! സത്യവും വിശുദ്ധിയും നിങ്ങളെ സ്വതന്ത്രരാക്കും. നിങ്ങൾക്ക് ന്യായരഹിതമായുള്ളതു് അന്യർക്കും ന്യായരഹിതം തന്നെയാണു്. നിങ്ങളുടെ അഞ്ചുനേരത്തെ പ്രാർത്ഥനകളിൽ ഒന്നാ

---

*1 മാഹമ്മദർ പ്രാർത്ഥനാസമയത്തു വിരിക്കുന്ന വസ്ത്രം.

*2 മാഹമ്മദരുടെ വിശ്വാസസ്ഥിരീകരണം അല്ലെങ്കിൽ വചനം ചൊല്ലൽ.

മത്തേതു് പവിത്രമായ സത്യവും രണ്ടാമത്തേതു് ന്യായമായ ധനാർജ്ജനവും മൂന്നാമത്തേതു ദാനധർമ്മവും നാലാമത്തേതു ഹൃദയവിശുദ്ധിയും അഞ്ചാമത്തേതു് ദൈവസങ്കീർത്തനവും ആവട്ടെ!"

പ്രസംഗവും കഴിഞ്ഞു ഗുരു പള്ളിയിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു. ഒരു വമ്പിച്ച ജനാവലി അദ്ദേഹത്തെ പിന്തുടർന്നു. അവിടം വിട്ടുന്നതിനുമുമ്പായി മോദിഖാനയിലെ കണക്കു പ്രകാരം തനിക്കു (നാനകനു) കിട്ടേണ്ടുന്ന സംഖ്യ എന്തു ചെയ്യേണമെന്നു നവാബ് ഗുരുവിനോടു ചോദിച്ചു. അതു തനിക്കു് ആവശ്യമില്ലെന്നും, ധർമ്മവിഷയത്തിലേക്കു് ഇരിക്കട്ടെ എന്നും അദ്ദേഹം മറുപടി പറഞ്ഞു. പിന്നീടു നാനകഗുരു തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട സഹോദരിയുടെ അടുക്കെച്ചെന്നു താൻ ലോകസേവനത്തിനു ഒരുങ്ങിയിരിക്കുന്ന വിവരം അവരെ അറിയിച്ചു. നാനകീദേവിക്കു സഹോദരനോടുള്ള സ്നേഹവും ബഹുമാനവും അപാരമായിരുന്നു. സഹോദരനെ വിട്ടയക്കുന്നതിൽ അവർക്കു വലിയ വ്യസനമുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും അദ്ദേഹം കയ്യേറ്റിരിക്കുന്ന മഹത്തായ കാര്യത്തിന്റെ ഗൌരവത്തെ ഓർത്തുകൊണ്ടു നാനകനെ സസന്തോഷം യാത്രയയച്ചു. പക്ഷെ അവസരമുള്ളപ്പോഴൊക്കയും തന്നെ വന്നു കാണേണമെന്നും ഉപദേശാമൃതത്താൽ തന്റെ മനസ്സിനു് ആശ്വാസത്തെ നൽകേണമെന്നും അവർ ഗുരുവിനോടു് അപേക്ഷിച്ചു. തദനന്തരം ഗുരു സപത്നിയേയും പുത്രന്മാരേയും ചെന്നു കാണുകയും ലോകസേവനത്തിന്നായുള്ള തന്റെ കാര്യപരിപാടിയെപ്പറ്റി അവ

രോട്ട പറയുകയും മനമല്ലാമനസ്സോടെ ശ്രുലഖാനിദേവി ഭർത്താവിന്റെ യാത്രാനുവാദം നൽകുകയും ചെയ്തു.

ജാമാതാവു സന്ന്യാസത്തെ സ്വീകരിച്ചതായറിഞ്ഞു മൂലാരാമൻ താമസിയാതെ സുൽത്താൻപൂരിലെത്തി. അദ്ദേഹം നാനകനെക്കണ്ടു സന്ന്യാസത്തിൽനിന്നു വിരമിക്കുവാൻ അപേക്ഷിച്ചുവെങ്കിലും സ്ഥിരനിശ്ചയത്തോടുകൂടിയ ഗുരുവിനെ ഉദ്ദേശ്യത്തിൽനിന്നു പിൻമടക്കുവാൻ ശക്തനായില്ല. മൂലാരാമൻ നിരാശനായി ജയരാമന്റെകൂടെ നവാബിനെ ചെന്നുകണ്ടു മോദിഖാനവക നാനകന്നു ചെല്ലേണ്ടുന്ന സംഖ്യ തന്റെ മകളായ നാനകന്റെ പതിക്കു കൊടുക്കേണമെന്ന് അപേക്ഷിച്ചു. എന്നാൽ ആ സംഖ്യ ദരിദ്രന്മാക്കു ദാനം ചെയ്യുവാൻ നാനകൻ തന്നെ ഏല്പിച്ചിരിക്കയാണെന്നും ഗുരുവിന്റെ ഹിതത്തിനെതിരായി പ്രവർത്തിക്കുന്നതു യുക്തമല്ലെന്നും നവാബ് പറഞ്ഞു. എങ്കിലും മൂലാരാമൻ വീണ്ടും അഭ്യർത്ഥിക്കുകയാൽ നവാബ് ആ സംഖ്യയുടെ പകുതി ശ്രുലഖാനിദേവിക്കു നൽകുകയും ശേഷമുള്ളതു ദരിദ്രന്മാക്കായി നീക്കിവെക്കുകയും ചെയ്തു.

ഉദ്യോഗപരിത്യാഗത്തിനുശേഷം നാനകഗുരു കുറച്ചു മാസങ്ങളോളം സുൽത്താൻപൂരിനടുക്കെയുള്ള കാവരിസ്ഥാനിൽ താമസിക്കുകയും തന്റെ മഹത്തായ കാവ്യനിർവ്വഹണത്തിൽ വിജയം നേടത്തക്ക ആത്മബലത്തിനായി യോഗചര്യകൾ അനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തു.

നാനകൻ സന്ന്യസിക്കാൻ ഒരുങ്ങിയപ്പോൾ തന്റെ മോദിഖാനയിലെ ജീവിതം അവസാനിക്കുകയാൽ ബാലൻ (ഭൃത്യൻ) താൽവണ്ടിയിൽച്ചെന്ന കാലുറായിയെ വിവരം

അറിയിച്ചു. ഇതറിഞ്ഞു് കാലു വ്യസനിക്കുകയും ക്രൂരതൽ വിവരങ്ങൾ അറിഞ്ഞുവരുന്നതിനു ഭൃത്യനായ മർദ്ദാനനെ സുൽത്താൻപൂരിലേയ്ക്കു് അയക്കുകയും ചെയ്തു. നാനകനെ സന്ന്യാസത്തിൽനിന്നു പിൻതിരിക്കുവാൻ ആവുംവണ്ണം പരിശ്രമിക്കേണമെന്നും കാലുറായി മർദ്ദാനനോടു് ഉപദേശിച്ചിരുന്നു.

മർദ്ദാനൻ താമസിയാതെ സുൽത്താൻപൂരിലെത്തി. അപ്പോഴേക്കും നാനകൻ അവിടം വിട്ടുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. മർദ്ദാനൻ നാനകീദേവിയെക്കണ്ടു് വിവരങ്ങളെല്ലാം അറിഞ്ഞു കബരിസ്ഥാനിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. മർദ്ദാനനെക്കണ്ടു് ഗുരുജി സന്തോഷിക്കുകയും തന്റെ കൂടെത്തന്നെ താമസിക്കേണമെന്നു് അദ്ദേഹത്തോടു പറയുകയും ചെയ്തു. അസാമാന്യമായ ആകർഷണശക്തിയോടുകൂടിയ ഗുരുജിയുടെ വാക്കുകളെ നിഷേധിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം അശക്തനാകുകയാൽ കാലുറായിയോടു തനിക്കുള്ള കടമയെ നിറവേറുന്നതിനു നിവൃത്തിയില്ലാതായി. തന്റെ ശേഷകാലം മുഴുവൻ ഗുരുജിയെ ശുശ്രൂഷിച്ചുകൊണ്ടു ജീവിക്കുവാൻ മർദ്ദാനൻ ആ നിമിഷത്തിൽ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. ജാതിഭേദത്തെയോ മതഭേദത്തെയോ മാനിച്ചിട്ടില്ലാത്ത നാനകൻ, അടിമയായി എണ്ണപ്പെട്ട മർദ്ദാനനു ഭായി (സഹോദരൻ) എന്ന പദവിയെ പ്രദാനംചെയ്തു. ജനനമോ ജാതിയോ ഐഹികസമ്പത്തുകളോ അല്ല, യഥാർത്ഥഭക്തിയാണു്—അചഞ്ചലപ്രേമമാണു്—മനുഷ്യനെ മനുഷ്യനാക്കുന്നതു് എന്നു നാനകൻ ലോകത്തിനു കാണിച്ചുകൊടുത്തു.

വീണവായനയിൽ നാനകന്നു വലിയ ആസക്തിയുണ്ടായിരുന്നു. ഒരുനാൾ ഗുരു ഒരു വീണയുടെ ആവശ്യാർത്ഥം മർദ്ദാനനെ നാനകിയുടെ അടുക്കെ അയച്ചു. നാനകി മർദ്ദാനന്നു ഏഴു രൂപാ നൽകുകയും അതുകൊണ്ടു അദ്ദേഹം മധുരസപരം പുറപ്പെട്ടുവിക്കുന്ന ഒരു നല്ല മുക്കമ്പിവീണ വാങ്ങിക്കുകയും ചെയ്തു. വീണ കണ്ടപ്പോൾത്തന്നെ നാനകന്നു വലിയ സന്തോഷമായി. വീണവായനയാലും ഭക്തിരസപ്രധാനങ്ങളായ ഗാനങ്ങളാലും മർദ്ദാനൻ ഗുരുജിയെ ആനന്ദിപ്പിച്ചുവന്നു.

ഇങ്ങിനെ കഴിഞ്ഞുവരവെ, നാനകന്റെ കീർത്തി നാടെങ്ങും പരന്നു. അദ്ദേഹത്തെ ദർശിക്കുവാൻ അനവധി ജനങ്ങൾ വന്നുതുടങ്ങി. അവരേയൊക്കെ ഗുരുജി ആദരപൂർവ്വം സ്വീകരിക്കുക പതിവായിരുന്നു. "സർവ്വേശ്വരനെ സ്നേഹിക്കുവിൻ; സദാ സത്യം പറയുവിൻ; ഹൃദയത്തെ പരിശുദ്ധമാക്കുവിൻ; ആരേയും ദ്രോഹിക്കാതിരിക്കുവിൻ; ഈശ്വരൻ നൽകിയിരിക്കുന്നതിൽ തൃപ്തിപ്പെടുവിൻ; ആരുടേയും അധികാരത്തെ ധ്വംസിക്കാതിരിക്കുവിൻ" എന്നിങ്ങിനെ നാനകഗുരു സർവ്വർക്കും ഉപദേശിച്ചു. ദിവസങ്ങൾ കഴിയുംതോറും ജനങ്ങളുടെ തിരക്കു ജാസ്തിയാകയാൽ ഗുരുവിന്നു ആത്മധ്യാനത്തിൽക്കൂടി സൌകര്യമില്ലാതായി. അതുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം അവിടം വിട്ടുകയും ലാഹൌറിൽപോയി ലാലാജവാഹർലാൽ എന്നാളുടെ കൂടെ താമസമാക്കുകയും ചെയ്തു.

അഞ്ചാം അദ്ധ്യായം

ദേശസഞ്ചാരം.

I

ഭാരതത്തിൽ മാത്രമല്ല, പടിഞ്ഞാറു തുർക്കിസ്ഥാൻവരേയും കിഴക്കു സയാംവരേയും തെക്കു ലങ്കാദ്വീപുവരേയും വടക്കു കാശ്മീർവരേയും അതായതു്, വമ്പിച്ച ആസ്യാഭൂഖണ്ഡത്തിന്റെ ദക്ഷിണഖണ്ഡത്തിൽ മുഴവനും സഞ്ചരിച്ചു കേവലം നാലു ശതവഷ്ത്തിന്നു മുമ്പെ സത്യധർമ്മാദികളെ മുൻനിത്തിയുംകൊണ്ടു സർവ്വേശ്വരന്റെ ദിവ്യസന്ദേശത്തെ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ ഒരു മഹാപുരുഷന്റെ—അതേ, മദ്ധ്യകാലത്തുണ്ടായിരുന്ന മഹാപുരുഷന്മാരുടെ പ്രഥമസ്ഥാനത്തിൽ പ്രശോഭിക്കുന്ന നാനകുദേവന്റെ—മഹത്തായ ചരിത്രത്തെ സംബന്ധിച്ച പല സംഗതികളും നാം ശരിയായി അറിയുന്നില്ലെന്നു വരുമ്പോൾ അതു ഭാരതീയർക്കു് ചരിത്രമെഴുത്തിൽ പണ്ടേയുള്ള അശ്രദ്ധയെ രേഖപ്പെടുത്തുകയാണു് ചെയ്യുന്നതു്; നമ്മുടെ ഈ ന്യൂനതനിമിത്തമായി ഗുരുവിന്റെ ദേശസഞ്ചാര കാര്യപരിപാടിയെ തീയ്യതിക്രമപ്രകാരം ക്രമപ്പെടുത്തുന്നതു് ഇന്നു സുസാധമല്ല. എങ്കിലും അഞ്ചാമത്തെ * സിക്ഖ്ഗുരുവായ അർജ്ജുനദേവന്റെ പരിശ്രമത്താൽ ക്രമപ്പെടുത്തപ്പെട്ട സിക്ഖ്ചരിത്രത്തേയും മറ്റും ആധാരമാക്കി അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഞ്ചാരപരിപാടിയിലെ പ്രധാനഭാഗങ്ങൾ വായനക്കാരുടെ മുമ്പാകെ വെച്ചു കൊള്ളുന്നു.

---

* സിക്ഖ് (ഹിന്ദി)—ശിഷ്യൻ അല്ലെങ്കിൽ ശിഷ്യന്മാർ. നാനകനെ ഗുരുവായിട്ടും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുയായികളെ (സിക്ഖ്) ശിഷ്യന്മാരായിട്ടുമാണു് അറിയുന്നതു്.

ഈ ദേശസഞ്ചാരത്തിൽ ഗുരുവിനെ നാം ഒന്നാമതായിക്കാണുന്നതു് ഗുജറൻവാലാജില്ലയിലെ ആമിനബാദ് എന്ന നഗരത്തിലാണു്. സുശീലനും ധർമ്മതല്പരനുമായ ലാലു എന്ന ഒരു ആശാരി അക്കാലം ഈ നഗരത്തിൽ വസിച്ചിരുന്നു. മുൻകൂട്ടി പരിചയമുള്ള ഒരാളെപ്പോലെ ഗുരുജി ഈ ആശാരിയുടെ വീട്ടിൽ കയറിച്ചെന്നു. അപ്പോഴും ലാലു മരയാണികൾ ഉണ്ടാക്കുകയായിരുന്നു. ഗുരുജിയെക്കണ്ട മാത്രയിൽ ലാലു പുറത്തുവന്നു അദ്ദേഹത്തെ ദണ്ഡനമസ്കാരംചെയ്തു വന്ദിച്ചു. ഇവർ തമ്മിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന പൂർവ്വപരിചയം എന്തായിരുന്നുവെന്നു് അറിയുന്നില്ല. ലാലു നാനകഗുരുവിന്റെ ശിഷ്യനായിത്തീരുകയും രണ്ടാഴ്ചയോളം ഗുരു അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടെ താമസിക്കുകയും ചെയ്തു. ശിഷ്യന്റെ പ്രവൃത്തിക്കു മുടക്കമുണ്ടാകരുതു് എന്നുദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ടു നാനകൻ പകൽ മുഴുവൻ നഗരത്തിലും മറ്റുമായി സഞ്ചരിക്കുകയും രാത്രിയാകുമ്പോൾ ലാലുവിന്റെ വീട്ടിൽ എത്തിച്ചേരുകയും ചെയ്തുവന്നു.

ഈ അവസരത്തിൽ മർദ്ദാനൻ ഗുരുവിന്റെ ആജ്ഞ വാങ്ങി താൽവണ്ടിയിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം അധികം താമസിയാതെതന്നെ മടങ്ങിയെത്തി. താൽവണ്ടിയിലെ മാഹമ്മദപ്പട്ടേവായ റായിബുലാരും ഗുരുവിന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാരും അദ്ദേഹത്തെ പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു വിവരം മർദ്ദാനൻ ഗുരുവിനെ അറിയിച്ചു. തന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാരേയും ആപ്തബന്ധുവും പൂജ്യനുമായ റായിബുലാറിനേയും കാണുവാൻ നാനകൻ ബദ്ധപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹ

ത്തെ വിട്ടുപിരിയുന്നതിൽ ലാലു അതിയായി വ്യസനിച്ചു. ഗുരുവിനെ അനുഗമിക്കുന്നതിനും അദ്ദേഹം ഒരുക്കമായിരുന്നു. പക്ഷെ തന്നെ അനുഗമിക്കേണ്ടതില്ലെന്നും അധികം താമസിയാതെ താൻ മടങ്ങിയെത്തി വീണ്ടും രണ്ടാഴ്ചയോളം അവിടെ താമസിച്ചുകൊള്ളാമെന്നും പറഞ്ഞുകൊണ്ടു നാനകൻ മർദ്ദാനനോടുകൂടി പുറപ്പെടുകയും കുറച്ചു ദിവസങ്ങൾക്കുശേഷം താൽവണ്ടിയിൽ എത്തുകയും ചെയ്തു.

താൽവണ്ടിയിൽനിന്നു യാത്രപറയുന്നതു നാനകനു് എളുപ്പമായിരുന്നില്ല. മാതാപിതാക്കന്മാരും ബന്ധുജനങ്ങളും സഹോദരത്തിൽത്തന്നെ താമസിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തെ നിർബ്ബന്ധിച്ചു. തനിക്കു വേണ്ടുന്ന സകല സൌകര്യങ്ങളും അവിടെ ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കാമെന്നും കൃഷി, കച്ചവടം, ഉദ്യോഗം മുതലായ എന്തെങ്കിലും ജോലിയിൽ ഏർപ്പെട്ടോ അല്ല വിശേഷിച്ചു ജോലിയൊന്നും ചെയ്യാതെയോ ഇഷ്ടാനുസാരം അവിടെ താമസിക്കാമെന്നും അവരെ ഓർത്തുകൊണ്ടെങ്കിലും ഈ യാത്രയിൽനിന്നു വിരമിക്കേണമെന്നും അവർ വീണ്ടും വീണ്ടും നാനകനോടഭ്യർത്ഥിച്ചു. അതിനുത്തരമായി, സർവ്വരുടേയും ജീവിതത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന പരമാത്മാവിന്റെ ഹിതമനുസരിച്ചു് ശാന്തിസന്ദേശത്തെ പ്രഖ്യാപനം ചെയ്യുവാൻ താൻ നിർബ്ബന്ധിതനായിരിക്കുന്നുവെന്നും അതുകൊണ്ടു് സഹോദരത്തിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുവാൻ തനിക്കു നിവൃത്തിയില്ലെന്നും നാനകൻ പറഞ്ഞു. ക്രമാതെ "ക്ഷമ എന്റെ മാതാവും സംതൃപ്തി എന്റെ പിതാവും സത്യം എന്റെ പിതാമഹനും ഭക്തി എന്റെ സഹോദരനും സ്നേഹം എന്റെ പുത്രനും സഹിഷ്ണുത എന്റെ

പുത്രിയും സൌമ്യത എന്റെ മിത്രവും ഉദ്ദേശ്യം എന്റെ അനുചരനും ആകുന്നു. ഈ വന്നിച്ച ബന്ധുമിത്രാദികളോടു കൂടി യാത്രചെയ്യുവാനാണു് പരമാത്മാവായ യജമാനൻ എന്നെ ശാസിക്കുന്നതു്." എന്നിങ്ങനെയുള്ള നാനകന്റെ പ്രവചനം ഏവരേയും ആശ്ചര്യപരതന്ത്രരാക്കുകയും തന്നെ ഉദ്ദേശ്യത്തിൽനിന്നു വിരമിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പരിശ്രമങ്ങളെ വിഫലപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു

ഗുരുജി അവിടേനിന്നും പുറപ്പെട്ട വന്ദ്യനായ റായി ബുലാറിന്റെ വസതിയിൽ എത്തി. റായിബുലാർ അക്ഷമനായി അദ്ദേഹത്തെ പ്രതീക്ഷിച്ചിരിക്കയായിരുന്നു. സന്തോഷാധിക്യത്താൽ പരവശനായ ഈ മഹാപുരുഷന്റെ കാല്ക്കൽ വീണു നമസ്കരിക്കുവാൻ ഭാവിച്ചു. അപ്പോഴേയ്ക്കും വന്ദ്യവയോധികനായ അദ്ദേഹം അങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നതു് ഉചിതമല്ലെന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു നാനകൻ പ്രഭുവിനെ തടുത്തുനിത്തി. കുശലപ്രശ്നങ്ങൾ ചെയ്തശേഷം ഗുരുജി മതപരമായും ആത്മീയമായും ഉള്ള പല ശ്രദ്ധതത്വങ്ങളും മാഹമ്മദപ്രഭുവിനു് ഉപദേശിച്ചുകൊടുത്തു. അവിടെനിന്നു പുറപ്പെടുന്നതിനുമുമ്പെ പൊതുജനങ്ങളുടെ ആവശ്യാർത്ഥം താൽവണ്ടിയിൽ ഒരു കുളം കുഴിപ്പിക്കേണമെന്നു നാനകൻ റായിബുലാറിനോടു പറഞ്ഞിരുന്നു. ഇതു പ്രമാണിച്ചു റായിബുലാർ അവിടെ ഒരു ചിറ വെട്ടിക്കുകയും അതിനു 'നാനകസരസ്സ്' എന്നു് പേരിടുകയും ചെയ്തു. ആ ചിറ ഇന്നും നല്ലനിലയിൽത്തന്നെ ഉണ്ടെന്നാണറിയുന്നതു്.

താൽവണ്ടിയിൽനിന്നു തന്റെ പഴയ ഭൃത്യനായ ബാലനും ഗുരുജിയെ അനുഗമിച്ചിരുന്നു. ആമിനാബാദിൽ മടങ്ങും

വഴി നാനകഗുരു ലാഹൌറിൽവെച്ച് സെയിദ് അഹമ്മദ് മീർത്താക്കി എന്ന ഒരു പണ്ഡിതനുമായി വേദാന്തസംബന്ധമായി പല സംഭാഷണങ്ങളും നടത്തിയതിനുശേഷം സിയാൽക്കോട്ടയിലെത്തി. അവിടെ ഹംസാഗോസ് എന്ന ഒരു ഫക്കീർ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഒരു വലിയ വൈരാഗിയായിരുന്ന ആ ഫക്കീറിനെ നാനകഗുരു വാദത്തിൽ തോല്പിച്ചു. ലോകത്തെ കേവലം വെറുക്കുന്നതു ശരിയല്ലെന്നും ലോകനിവാസികളെ മുഴുവൻ അധമ്മികളെന്നു പറഞ്ഞുകൂടെന്നും ദൈവഭൃത്യന്മാർ എന്ന പേരിനു് അഹ്തയുള്ള പലരും ഈ അധഃപതിച്ച ലോകത്തിൽത്തന്നെ പുണ്യജീവിതം നയിക്കുന്നുണ്ടെന്നും ക്രൂരനായ പിശാചിന്റെ കിങ്കരന്മാരായി നരകിക്കുന്നവരെ ഉദ്ധരിക്കേണ്ടുന്ന കടമയും മനുഷ്യനുതന്നെയാണെന്നും ഗുരുജി ഹംസാഗോസിനോടു പറഞ്ഞു. ദൃഷ്ടാന്തരൂപേണ ഈ തത്വത്തെ തെളിയിക്കുന്നതിനു് അരയണയും കൊടുത്തു സത്യവും അസത്യവും വാങ്ങിച്ചു വരുവാൻ ഉപദേശിച്ചു കൊണ്ടു ഗുരു മറ്റാനനെ അങ്ങാടിയിൽ അയച്ചു. കുറെ കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം സത്യം മരണവും അസത്യം ജീവിതവും ആണെന്നു എഴുതിയ ഒരു തുണ്ടം കടലാസ്സുംകൊണ്ടു മറ്റാനൻ മടങ്ങിയെത്തി. ഹംസാഗോസ് ഈ കടലാസ്സു് കണ്ടപ്പോഠം അമ്പരന്നു. മാലു എന്ന ഒരു ജ്ഞാനിയായിരുന്നു ആ വചനം എഴുതിയിരുന്നതു്. അനന്തരം നാനകൻ മാലുവിനെ അവിടെ ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി. സംസാരമദ്ധ്യേ ജീവിക്കുന്ന ആ മഹാനുമായുള്ള സംഭാഷണത്തിൽനിന്നു അദ്ദേഹം ഒരു യഥാതഥ്യജ്ഞാനിയാണെന്നു് അസംസാരിയായ ഹംസാഗോസിനു ബോധപ്പെട്ടു.

ഗുരുജി അവിടെ ഒരു ലന്തവൃക്ഷത്തിന്റെ ചുവട്ടിലാ യിരുന്നു വിശ്രമിച്ചിരുന്നതു്. അതിന്റെ സ്മാരകമായി ആ വൃക്ഷത്തെ * 'ബേർസാഹിബ്' എന്നും സ്ഥലത്തെ 'ഗുരു ടാര' എന്നും വിളിച്ചുവരുന്നു. ജനങ്ങൾ ആ വൃക്ഷത്തെ യാതൊരു കേടും പറ്റാതെ ഇന്നും സൂക്ഷിച്ചുവരുന്നുണ്ടു്.

നാനകൻ വീണ്ടും ആമിനബാദിൽ എത്തി ലാലുവി ന്റെ ക്രൂടെത്തന്നെ താമസമാക്കി. ലാലു ജാതികൊണ്ടു് ശൂദ്രനും ഗുരു ക്ഷത്രിയനും ആയിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹം പാകംചെയ്ത ഭക്ഷണം കഴിച്ചുകൊണ്ടു ഗുരുജി അവിടെ താമസിക്കുന്നതു മാമൂൽപ്രണയികളായ പലർക്കും രസിച്ചില്ല. അവർ മുക്കിലും മൂലയിലും വെച്ചു് അദ്ദേഹത്തെ മതദ്രോഹി യെന്നും ഭ്രഷ്ടനെന്നും പറഞ്ഞുകൊണ്ടു പരിഹസിക്കുവാനും അധിക്ഷേപിക്കുവാനും തുടങ്ങി.

ഈ അവസരത്തിൽ അവിടത്തെ പ്രസിദ്ധ ജന്മിയായ മാലിക്ക് ഭാഗ തന്റെ സീമന്തപുത്രന്റെ വിവാഹം പ്രമാ ണിച്ചു ബ്രാഹ്മണർക്കും സന്ന്യാസിമാർക്കും ഒരു ബ്രാഹ്മഭോജ നം നല്കിയിരുന്നു അവിടെ നാനകഗുരുവും ക്ഷണിക്ക പ്പെട്ടു. എന്നാൽ ഗ്രാമപ്രധാനിയുടെ പലവിധ വിഭവങ്ങ ളോടുകൂടിയ സദ്യയേക്കാൾ ലാലുവിന്റെ എളിയ ഭക്ഷണം തനിക്കു കൂടുതൽ രുചിപ്രദമായിത്തോന്നുകയാൽ ഗുരുജി ഈ ബ്രാഹ്മഭോജനത്തിൽ സംബന്ധിച്ചില്ല. ലാലുവിന്റെ ആഹാരം സത്യമായ പ്രയത്നത്തിന്റെ ഫലവും മലിക്കുഭാ ഗുവിന്റെ വിരുന്നു പരദ്രോഹമാകുന്നു രക്തം പുരണ്ടതും

* ബേർ (ഹിന്ദി)—ലന്തവൃക്ഷം. സാഹിബ് എന്നതു് ബഹു മാനസൂചകമായി ചേർത്തതാണു്.

ആണെന്നു നാനകൻ പരസ്യമായിപ്പറഞ്ഞു. ഈ സംഗതി ഗ്രാമാധിപനെ ക്രുദ്ധനാക്കി.. അദ്ദേഹം ഗുരുവിനേയും ശിഷ്യന്മാരേയും പലപ്രകാരേണയും ദ്രോഹിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. യാതൊന്നുകൊണ്ടും ഭയപ്പെടേണ്ടതില്ലെന്നും സത്യമാർഗ്ഗത്തിൽ ചരിക്കുന്നവക്ക് ശത്രുക്കാം ഉണ്ടാകുന്നതു് അസാധാരണമല്ലെന്നും നാനാവിധങ്ങളായ തടസ്സങ്ങളേയും തട്ടിത്തകർത്തുകൊണ്ടു ചഞ്ചലപ്പെടാതെ ഇരിക്കേണ്ടതു് അവരുടെ കർത്തവ്യധർമ്മമാണെന്നും നാനകഗുരു ശിഷ്യന്മാരെ ഉപദേശിച്ചു.

പ്രബലന്മാരുടെ എതിർ അതിപ്രബലമായുന്ന ആ ഘട്ടത്തിൽ ആ ജില്ലയിലെ അഫ്ഘാൻ ഭരണാധിപന്റെ പുത്രൻ എന്തോ ഒരു ഭയങ്കരരോഗം ബാധിച്ചു കിടപ്പിലായി. പ്രസിദ്ധന്മാരായ പല വൈദ്യന്മാരും പുത്രനെ ചികിത്സിച്ചുവെങ്കിലും രോഗത്തിനു യാതൊരു ശമനവും കാണായ്കയാൽ ഭരണാധിപൻ വിഷമിച്ചു. പിന്നെ മലിക്ഭാഗ അഭിപ്രായപ്പെട്ടതനുസരിച്ചു ചില സിദ്ധന്മാരേക്കൊണ്ടു് ചികിത്സിപ്പിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചു. ഈ വിവരം അറിഞ്ഞപ്പോൾ നാനകഗുരു രോഗിക്കു ലാലുവിന്റെ വശം ഒരു റൊട്ടി കൊടുത്തയച്ചു. അതു ഭക്ഷിച്ചതോടുകൂടി രോഗം നിശ്ശേഷം ശമിച്ചു. ആശ്ചര്യപരതന്ത്രനായ ഭരണാധിപന്റെ പുത്രൻ ഉടൻതന്നെ ഗുരുജിയുടെ അടുക്കെച്ചെന്നു സാഷ്ടാംഗം പ്രണമിച്ചു. മലിക്ഭാഗ ഈ വിവരം അറിഞ്ഞു് ആശ്ചര്യപ്പെടുകയും ഗുരുവിന്റെ പാദാരവിന്ദങ്ങളിൽ ശരണം പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഈ സംഭവത്തിന്റെ അനന്തരം ആമിനബാദിലെ എതിർശക്തികളം ക്ഷയിച്ചുതുടങ്ങി; എന്നു മാത്രമല്ല എതിരാളികളിൽ പ്രമുഖന്മാരൊക്കെയും ഗുരുവിന്റെ പക്ഷക്കാരായി പരിണമിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ മലിക്ക് ഭാഗുവിന്റേയും മറ്റും സഹായത്തോടുകൂടി ഗുരുസാഹേബ് അവിടെ ഒരു *മഞ്ചി സ്ഥാപിച്ചു; അതിന്റെ തലവനായി ഭായിലാലുവിനെത്തന്നെ നിശ്ചയിച്ചു. മഞ്ചിയെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും മതപ്രചരണം ചെയ്യുന്നതിനും വേണ്ടുംവിധം ലാലുവിനെ ഉപദേശിച്ചതിനുശേഷം ഗുരുജി അവിടെനിന്നു യാത്രതുടർന്നു. ചരിത്രപ്രസിദ്ധങ്ങളായ പല സ്ഥലങ്ങളും ദർശിച്ചുകൊണ്ടു ദൽഹിയിൽ എത്തി മജ്നു എന്ന ഒരു കുന്നിന്മേൽ താമസമാക്കി.

അജ്ഞാനമയമായ കർമ്മകാണ്ഡത്തെ നിഷേധിക്കുന്ന നാനകനു് ദൈനംദിനം ശിഷ്യന്മാർ പെരുകിവരുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ കർമ്മകാണ്ഡനിരതന്മാരായ ഹൈന്ദവരെന്നില്ല മാഹമ്മദീയരും പരിഭ്രമിച്ചു. മതദ്രോഹിയും ഭ്രഷ്ടനുമായ നാനകനെന്ന ഒരു കപടസന്യാസി ഇവിടെയെത്തി ജനങ്ങളെ മിരട്ടുകയും തന്ത്രത്തിൽ പാട്ടിലാക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവെന്നു് അവർ അന്നത്തെ ദൽഹിചക്രവർത്തിയായ സിക്കന്ദർലോധിയുടെ മുമ്പാകെ ആവലാതി ബോധിപ്പിച്ചു. സിക്കന്ദർ ചക്രവർത്തിക്കു ഹിന്ദുസന്യാസിമാരോടു പ്രത്യേകിച്ചും വൈര

---

* മഠം അല്ലെങ്കിൽ പ്രാർത്ഥനാമന്ദിരം. ഓരോ മഞ്ചിക്കും ഓരോ തലവൻ ഉണ്ടായിരുന്നു തലവൻ ഒരു മഞ്ചത്തിന്മേൽ (കട്ടിലിന്മേൽ) ഇരിക്കുകയും ശിഷ്യന്മാർ താഴെ ഇരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അതുകൊണ്ടായിരിക്കാം ഇതിനു മഞ്ചി എന്നു പേരിട്ടതു്. ദക്ഷിണാസ്യയിൽ പലേടങ്ങളിലും നാനകൻ മഞ്ചികം സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

മുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ഇങ്ങിനെ ഒരു ആവലാതി വന്നപ്പോ ൾ അദ്ദേഹം വളരെ ക്രോധിക്കുകയും ഉടനെ തന്റെ മുമ്പാ കെ നാനകനെ ഹാജരാക്കുന്നതിന്നു് കല്പനകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു.

ഈ കല്പനപ്രകാരം നാനകൻ രാജസദസ്സിൽ ഹാജ രായി, തന്റെ സമ്പ്രദായമനുസരിച്ചു 'സത് കർത്താർ' (ഈ ശ്വരൻ സത്യമാണു്) എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു ചക്രവർത്തി യെ വന്ദിച്ചു. ഈ അഭിവന്ദനം മാഹമ്മദചക്രവർത്തിക്കു ഒട്ടും രസിച്ചില്ല. ഇതിനെ തുടർന്നുകൊണ്ടു് ചക്രവർത്തിയും നാ നകനും തമ്മിൽ ഒരു വാഗ്വാദംതന്നെ നടന്നു. അതിൻമ ദ്ധ്യേ, മനുഷ്യന്റെ മോക്ഷപ്രാപ്തിക്കു മുഹമ്മദിന്റെയോ രാമന്റെയോ മാദ്ധ്യസ്ഥ്യം ആവശ്യമില്ലെന്നും ഈശ്വര ന്റെ കൊട്ടാരത്തിൽ ലക്ഷോപലക്ഷം നെബിമാരും ബ്രഹ്മ വിഷ്ണുമഹേശ്വരന്മാരും രാമന്മാരും സദാ ഹാജരുണ്ടെന്നും നാനകൻ സമർത്ഥിച്ചു.

ഇതുകേട്ട ചക്രവർത്തി കോപിക്കുകയും നാനകനെ ത ടവിലിടുന്നതിന്നു കല്പിക്കുകയും ചെയ്തു. തടവിൽ കൊണ്ടു പോകുമ്പോൾ ചക്രവർത്തിയെ നോക്കി നാനകൻ പറഞ്ഞ തും ഇവിടെ ശ്രദ്ധേയമാണു്:—

"ഹേ രാജൻ! ഐഹികസമ്പത്തുകളും ആഡംബരാ ഭീകളും വെടിഞ്ഞു സൽകർമ്മങ്ങളുടേയും ദുഷ്കർമ്മങ്ങളുടേയും ഫലങ്ങളെ വഹിച്ചുകൊണ്ടു് ഇവിടം വിടേണ്ടിവരുന്ന താൻ ഇവിടെ എന്തുകല്പനകൾ നടത്തിയാലും വേണ്ടതില്ല. ഇട്ട ങ്ങി ഇരുൾ നിറഞ്ഞ മാർഗ്ഗത്തിൽക്കൂടി ഒരു കാലം വിഷമിച്ചു

സഞ്ചരിക്കേണ്ടതായി വരുമ്പോൾ തന്റെ ശിഷ്യന്മാരെ പ്പറ്റി പശ്ചാത്തപിക്കേണ്ടതായിവരും എന്നതു നിശ്ചയ മാണു്."

നാനകനോടൊപ്പം ബാലനും മർദ്ദാനനും ശിക്ഷിക്കപ്പെ ട്ടിരുന്നു. ജയിലിൽ ഈ മൂന്നുപേർക്കും ധാന്യംപൊടിക്കുന്ന പ്ര വൃത്തിയായിരുന്നു ലഭിച്ചതു്. തടവുകാരിൽ പലരും ഗുരുജി യെ സഹായിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടും വിശേഷിച്ചു തന്റെ സഹ ചരന്മാർ ഒരുമിച്ചുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടും അദ്ദേഹം ഈ ജോലി ചെയ്യേണ്ടതായി വന്നില്ല. കുറച്ചുനാൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ നാനകൻ ഒരു അസാധാരണമനുഷ്യനാണെന്നു ചക്രവ ർത്തിക്കു ബോധപ്പെട്ടുകയാൽ അദ്ദേഹം പശ്ചാത്തപിക്കുകയും ഗുരുവിനെ തന്റെ സഹചരന്മാരോടുകൂടി വിട്ടയക്കുകയും ചെയ്തു.

നാനകൻ ദൽഹി വിട്ടതിന്റെ ശേഷം മധുരവഴി വൃ ന്ദാവനത്തിലെത്തി. അവിടെവെച്ചു് അദ്ദേഹത്തിനു 'കൃഷ്ണ ലീല' കാണുവാൻ സംഗതിയായി. * കൃഷ്ണൻ ഗോപസ്ത്രീക ളുമായി നൃത്തംചെയ്യുന്നതും മാരലീലകൾ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന തും മറ്റും കണ്ടു് നാനകഗുരു ലജ്ജിച്ചു. ഒരു മനുഷ്യനായ കൃ ഷ്ണനെ ദൈവമാക്കുന്നതിലുള്ള ഹിന്ദുക്കളുടെ അവിവേക ത്തെ ഓർത്തു് ഗുരു വ്യസനിക്കുകയും തന്റെ വികാരങ്ങളെ മനസ്സിൽ വെച്ചടക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെ ഇപ്രകാരം ഉറ ക്കെപ്പറയുകയും ചെയ്തു:—

"അനുചരന്മാർ വിനോദിക്കുകയും നേതാക്കന്മാർ പൊടി അണിഞ്ഞുകൊണ്ടു നൃത്തനം ചെയ്യുകയും കാണി കൾ ഹസിച്ചുകൊണ്ടു സ്വഗൃഹങ്ങളിലേയ്ക്കു തിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഉദരത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള വികൃതവേഷം എന്ന

* കൃഷ്ണന്റെ വേഷം കെട്ടിയ നടൻ.

ല്ലാതെ ഇതിന്നു മറെറന്തുപറയട്ടെ! ആകാരമില്ലാത്ത സത്യ വസ്തുവായ ഈശ്വരന്നു് ആകാരത്തെ കല്പിക്കുന്നതു് ഭീകര മായ അപരാധമല്ലയൊ? സൎവ്വത്തെയും സൃഷ്ടിച്ച ജഗന്നി യന്താവായ സൎവ്വേശ്വരന്റെ പേരിൽ വികൃതവേഷം കെട്ടു ന്നതു് എത്ര ലജ്ജാകരം!!"

നാനകന്റെ ഈ വാക്കുകൾ കേൾക്കുകയാൽ പണ്ഡി തന്മാരും പുരോഹിതന്മാരും ആദ്യം വഴക്കിന്നൊരുങ്ങിയെ ങ്കിലും ഒടുക്കം അവരെല്ലാം യഥാൎത്ഥ വാദിയായ നാന കന്നു വഴിപ്പെടേണ്ടതായി വന്നു എന്നുമാത്രം ഇവിടെ പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു.

വൃന്ദാവനത്തിൽനിന്നും പുറപ്പെട്ട നാനകൻ കുരു ക്ഷേത്രത്തിലെത്തി. അന്നു അവിടെ കുംഭിമേലാ എന്ന മഹോത്സവമായിരുന്നതിനാൽ ഹിന്ദുസ്ഥാനത്തിലെ നാനാ സ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നും അനേകായിരം ഹിന്ദുക്കൾ അവിടെ എത്തിയിരുന്നു. സൂൎയ്യഗ്രഹണവും ആ ദിവസംതന്നെ ആയി രുന്നതിനാൽ ജനങ്ങളുടെ തിക്കും തിരക്കും വിശേഷിച്ചും കൂടുതലായിരുന്നു. ബ്രാഹ്മണന്മാരാലും ഈശ്വരപ്രാൎത്ഥ നയാലും സൂൎയ്യൻ ഭയങ്കരനായ രാഹുവിന്റെ ഗ്രഹണത്തിൽ നിന്നു മോചിക്കപ്പെടും എന്നു് അന്ധവിശ്വാസികളും അ ജ്ഞന്മാരുമായ പല ഹിന്ദുക്കളും അന്നു് വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. എന്തെങ്കിലും ഒരു നേരമ്പോക്കു് ഇവിടെ ഉണ്ടാക്കുന്നതു നന്നായിരിക്കുമെന്നു ഗുരുവിന്നു തോന്നുകയാൽ അദ്ദേഹം പുഴയിൽനിന്നു ഒരു മത്സ്യം പിടിച്ചു തന്റെ പാത്രത്തി ലിട്ടു വേവിക്കാൻ തുടങ്ങി.

ഉയർന്നജാതിക്കാർ എന്നു പറഞ്ഞുവരുന്ന ഹിന്ദുക്കൾക്ക് ഇന്നത്തെപ്പോലെ അന്നും മത്സ്യാഹാരം നിഷിദ്ധമായിരുന്നു. മത്സ്യം ഭക്ഷിക്കുന്നതിനു ആചാരാനുമതി ലഭിച്ചിരുന്ന ഹിന്ദുക്കൾക്കുപോലും ഇങ്ങിനെയുള്ള ഉത്സവകാലങ്ങളിൽ വിശേഷിച്ചും ഉത്സവസ്ഥലത്തുവെച്ചു മത്സ്യം ഭക്ഷിക്കാൻ പാടുണ്ടായിരുന്നില്ല. ക്രൂടാതെ ഗ്രഹണകാലത്തു ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ പചിക്കുവാനോ ഭക്ഷിക്കുവാനോ ഒരു ഹിന്ദുവിനും ശാസ്ത്രസമ്മതിയും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ആകയാൽ നാനകന്റെ ഈ പ്രവൃത്തി കണ്ടു പലരും ബഹളംകൂട്ടി. ചിലർ അദ്ദേഹത്തെ ദ്രോഹിക്കുവാനും തുനിഞ്ഞില്ലെന്നില്ല.

മത്സ്യത്തെ ആഹരിക്കുന്നതു് നിഷിദ്ധമാണെങ്കിൽ എന്നും നിഷിദ്ധം തന്നേയെന്നും നിഷിദ്ധമല്ലാത്തപക്ഷം എന്നും അനിഷിദ്ധമാണെന്നും ഇങ്ങിനെയുള്ള അവസരങ്ങളിൽ മാത്രം അതു വർജ്ജിക്കുന്നതിൽ വിശിഷ്ടഫലം ഒന്നുമില്ലെന്നും പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് നാനകൻ ഒരു പ്രസംഗമാരംഭിച്ചു. അതിന്റെ സാരം ഏതാണ്ടു് ഇപ്രകാരമാണു്:—

"ഈശ്വരനെ പ്രാർത്ഥിച്ചാലും ബ്രാഹ്മണർക്കു ദാനം ചെയ്താലും സൂര്യനേയും പിതൃക്കളേയും രക്ഷിക്കാമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നതു വെറും വ്യാമോഹമാണു്. എത്രതന്നെ പ്രാർത്ഥനകൾ കഴിച്ചാലും ദാനങ്ങൾ ചെയ്താലും നിയതിക്കനുസരിച്ചു് നിശ്ചിതസമയങ്ങളിൽ ഉണ്ടാകുന്ന സൂര്യഗ്രഹണത്തേയോ ചന്ദ്രഗ്രഹണത്തേയോ തടുക്കാനുള്ള ശക്തി മനുഷ്യനുണ്ടാകയില്ലതന്നെ. അന്യായകർമ്മങ്ങളാൽ ആർജ്ജിക്കപ്പെട്ട ധനംകൊണ്ടു് പിതൃക്കൾക്കു ദാനം ചെയ്യുന്നതായാൽ ആ ദാനത്തിന്റെ ഫലം പിതൃലോകത്തിൽ എത്തുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നപക്ഷം, അപഹരിക്കപ്പെട്ട മുതലുകൾ

ഉപയോഗിക്കുമ്പോൾ ജനങ്ങളെ പോലീസ്സു ബന്ധനസ്ഥരാക്കുംപോലെ പിതൃക്കളും ബന്ധനസ്ഥരായിപ്പോകുന്നതാണു് സൂക്ഷിക്കേണ്ടതു്. സത്യമാർഗ്ഗത്തിൽക്കൂടി സമ്പാദിച്ച ധനംകൊണ്ടു ദാനംചെയ്യുന്നതായാൽ ദാതാവിന്നു പുണ്യമുണ്ടെന്നുള്ളതു് നിഷേധിച്ചുകൂടാ. എന്നാൽ ഈ കർമ്മംകൊണ്ടു പിതൃക്കൾക്കു പുണ്യം കിട്ടുമെന്നു വിശ്വസിയ്ക്കുന്നതു കേവലം അബദ്ധമാണു് അവനവന്റെ കർമ്മഫലമാണു് അവനവൻ അനുഭവിക്കുന്നതു്. ഒരുത്തന്റെ ദാനംകൊണ്ടു് മറ്റൊരു പാപിയുടെ പാപം നശിക്കുമെന്നു കരുതുന്നതു വകതിരിവല്ലയോ?" എന്നും മറ്റുമുള്ള നാനകന്റെ പ്രസംഗം കേൾക്കുകയാൽ പലരും അത്ഭുതപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാക്കുകളിൽ അനന്യസാധാരണമായ ഒരു ശക്തി വിളയാടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. എതിരാളികൾക്കുപോലും അദ്ദേഹത്തെ എതിർക്കുന്നതിന്നു ശക്തിയുണ്ടായില്ല. അവിടെവെച്ചു തന്നെ പലരും അദ്ദേഹത്തെ ഗുരുവായി വരിക്കുകയാൽ ഗുരു അവിടെ ഒരു മഞ്ചി സ്ഥാപിക്കുകയും കുറച്ചുനാൾ ശിഷ്യന്മാരുടെ കൂടെത്തന്നെ വസിച്ചുകൊണ്ടു അവരെ വേണ്ടുംവിധം ഉപദേശിക്കുകയും ചെയ്തു.

അവിടെനിന്നും യാത്രതുടർന്നു ലക്കനോ, കൺപൂർവഴി നാനകൻ കാശിയിലെത്തി കുറെ ദിവസങ്ങളോളം കബീർദാസിന്റെ ആശ്രമത്തിൽ ജ്ഞാനപരമായി ആലോചനകൾ ചെയ്തുകൊണ്ടു വസിച്ചു. കാശിയിൽവെച്ചു ഗുരുവിന്നു പല പണ്ഡിതന്മാരുമായി വാദപ്രതിവാദങ്ങളും നടത്തേണ്ടതായിവന്നു. താണജാതിക്കാരായി എണ്ണപ്പെട്ടുന്നവർ പാകം ചെയ്ത ഭക്ഷണപാനീയങ്ങളും നാനകൻ സ്വീകരിക്കുന്നതി

നെ ഒരു ബ്രാഹ്മണപണ്ഡിതൻ എതിർത്തു. അതിനുത്തരമായി ഭക്ഷണപാനീയങ്ങളിൽ ഈവിധം അന്ധവിശ്വാസങ്ങളെ വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവൻ ശുദ്ധനാകുന്നതല്ലെന്നും വെറും ജനനത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി താണജാതിയെന്നും ഉയർന്ന ജാതിയെന്നും പറയുന്നതു് അബദ്ധമാണെന്നും ഹൃദയശുദ്ധിയാണു് ഒരുവനു് അവശ്യം ആവശ്യമായിട്ടുള്ളതെന്നും അതു അവന്റെ സല്ക്കർമ്മങ്ങളേക്കൊണ്ടല്ലാതെ ഭക്ഷണാദികാംകൊണ്ടുണ്ടാവാൻ ഇടയില്ലെന്നും ദൈവത്തെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടു പാപകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യാതെ സത്യമാർഗ്ഗത്തിൽക്കൂടി ചരിക്കയാണു് വേണ്ടതെന്നും മറ്റും നാനകഗുരു ആ ബ്രാഹ്മണപണ്ഡിതനെ ഉപദേശിച്ചു.

ചതുരദാസ് എന്ന മറ്റൊരു പണ്ഡിതനുമായി വിഗ്രഹാരാധനയെപ്പറ്റിയും ഒരു വാദം നടന്നു. നാരദപുരാണത്തേയും മറ്റും അടിസ്ഥാനമാക്കി നിലനിന്നുപോരുന്ന വിഗ്രഹാരാധന കേവലം അസംബന്ധമാണെന്നും കരികൽപ്രതിമയെ കഴുകുകയും പൂജിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനു പകരം സ്വന്തം ഹൃദയത്തെ സൽകർമ്മമാകുന്ന ജലംകൊണ്ടു കഴുകി പരിശുദ്ധമാക്കി അവിടെ പ്രതിബിംബിക്കുന്ന പരമാത്മാവിനെ കണ്ടെത്തുകയാണു വേണ്ടതെന്നും മറ്റും ചതുരദാസ്സിനേയും നാനകഗുരു ഉപദേശിച്ചു.

ഇങ്ങിനെ കാശിയിലുള്ള പല പണ്ഡിതന്മാരേയും സന്ന്യാസിമാരേയും വേണ്ടുംവിധം ഉപദേശിച്ചശേഷം നാനക്കൻ ഡാക്കയിലേയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടു. അവിടെ ഗുരുവിന്റെ സ്മരണാർത്ഥം ഒരു 'ഗുരുദ്വാര' ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടു. അതു് ഇന്നും 'ബിർഛാസാഹിബ്' എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധമാണു്.

ഗുരുജി ഡാക്കയിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ട ഗയാദർശനവും കഴിഞ്ഞു ജഗന്നാഥത്തിലേക്കു യാത്രയായി. പ്രദോഷത്തിനു അവിടത്തെ പ്രസിദ്ധ ശ്രീകൃഷ്ണക്ഷേത്രത്തിലെത്തി. പുരോഹിതന്മാരും ശാന്തിക്കാരും ഭക്തജനസമേതം ശ്രീകൃഷ്ണബിംബത്തിന്റെ മുമ്പാകെ നിന്നുകൊണ്ടു ദീപാപ്പണം ചെയ്യുന്ന സമയത്തായിരുന്നു നാനകഗുരു അവിടെ എത്തിയതു്. അദ്ദേഹം ബിംബത്തിനടുത്തായി ഒരു ദിക്കിൽ ചെന്നിരുന്നു. ദീപാപ്പണം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, താൻ, എന്തുകൊണ്ടായിരുന്നു അവരുടെ ആരാധനയിൽ സംബന്ധിക്കാതിരുന്നതെന്നു പുരോഹിതൻ നാനകനോടു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ, താൻ രാപ്പകൽ ഈശ്വരാരാധന ചെയ്യുന്നുണ്ടെന്നും അവിടെക്കണ്ടതു യഥാർത്ഥമായ ആരാധനയല്ലെന്നും ഗുരു യുക്തിപൂർവ്വം തെളിയിച്ചു.

പിന്നെ വിന്ധ്യാചലംവരെ യാത്രചെയ്തതിനുശേഷം നാനകഗുരു സുൽത്താൻപൂരിൽ മടങ്ങിയെത്തി. മേല്പറഞ്ഞ എല്ലാ യാത്രയിലും മർദ്ദാനനും ബാലനും ഗുരുവിനെ വിട്ടു പിരിയാതെ അനുഗമിച്ചിരുന്നു.

ആറാം അദ്ധ്യായം.

ദേശസഞ്ചാരം.

II

കുറച്ചു മാസങ്ങളോളം സുൽത്താൻപൂരിൽത്തന്നെ വിശ്രമിച്ചശേഷം ഗുരുജി തന്റെ മൂന്നാമത്തെ യാത്രയാരംഭിച്ചു. ഈ പ്രാവശ്യവും ബാലനും മർദ്ദാനനും അദ്ദേഹത്തെ ശുശ്രൂഷിച്ചുകൊണ്ടു് അനുഗമിച്ചിരുന്നു. അവർ സുൽ

ത്താൻപൂർ വിട്ട കസൂർ എന്ന സ്ഥലത്തെത്തി. അവിടെ നിന്നു ഷെയിക്ക് സാദക്ക്, ഷെയിക്ക് അബ്ദുറഹ്മാൻകട്ടസ്, ഷെയിക്ക് ബോസിയൻ എന്നീ പണ്ഡിതന്മാരുമായി ഗുരു അദ്വൈതപരമായ സംഭാഷണങ്ങളും നടത്തുകയും ഹിറാസ്പൂർ, സരസാ, ബീക്കാനീർ വഴിയായി അജ്മീരിൽ എത്തുകയും ചെയ്തു. ഹിന്ദുക്കളേയും മാഹമ്മദരേയും ഒരുപോലെ കരുതുന്ന, * ഖുദായെ ഒഴിച്ചു് അന്യദൈവങ്ങളിൽ വിശ്വസിക്കാത്ത തനിക്ക് എന്തുകൊണ്ടു് ഒരു മാഹമ്മദൻ ആയിക്കൂടെന്നും പള്ളിയിൽ പോയി പ്രാർത്ഥിച്ചുകൂടെന്നും അജ്മീരിലെ അന്നത്തെ ഭരണാധിപനായ ഖ്വാജാകുത്ബുദ്ദീൻ ഗുരുവിനോടു ചോദിച്ചു. അതിനുത്തരമായി, ലോകത്തെ സ്നേഹിക്കുന്നതാണു് മസ്ജിദ് അഥവാ മുസല്ലയെന്നും സത്യമായ പരിശ്രമമാണു് വിശുദ്ധ ഖുറാൻ എന്നും മുസ്ലിമിന്റെ സത്യസ്വരൂപം ഇങ്ങിനെയിരിക്കെ, പേരിനു മാത്രം മുസൽമാൻ ആകുന്നതിനു പകരം ഒരു യഥാർത്ഥ മുസൽമാൻ ആകുന്നതാണു് ഉത്തമമെന്നും നാനകൻ പറഞ്ഞു. ഇതു കേട്ടു് കുത്ബുദ്ദീൻ ആശ്ചര്യപ്പെടുകയും ഗുരുവിന്റെ ഒരു ഭക്തനായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

നാനകൻ യാത്രതുടർന്നു ഉജ്ജയിനിയിൽ എത്തി. അവിടെ കുറച്നാൾ വസിക്കുകയും ചില വൈരാഗികളുമായി ജ്ഞാനപരമായ സംഭാഷണങ്ങളും നടത്തിവരികയും ചെയ്തു. പിന്നെ കാലേശ്വരമഹാദേവൻ, ജ്യോതിർലിംഗൻ, ഹർഷദ്ദേവി എന്നീ പുണ്യതീർത്ഥങ്ങളെ ദർശിച്ചുകൊണ്ടു ഔറംഗബാദിലും മദിരാശി, തഞ്ചാവൂർ, തിരുച്ചിനാപ്പള്ളി വഴിയായി ലങ്കയിലും എത്തി. അവിടെ അദ്ദേഹം രണ്ടു

* അൽഹാ അല്ലെങ്കിൽ ദൈവം.

കൊല്ലത്തോളം വസിക്കുകയും അവിടത്തെ അന്നത്തെ രാജാവായ രാജാശിവനാഭൻ ഗുരുജിയുടെ സിദ്ധോപദേശത്തെ ഗ്രഹിക്കുകയും അതോടുകൂടി പലരും നാനകന്റെ ശിഷ്യന്മാരായിത്തീരുകയും ചെയ്തുവെന്നു സിക്ഖ ചരിത്രത്തിൽനിന്നു വ്യക്തമാകുന്നു.

തദനന്തരം നാനകൻ അവിടെനിന്നു. യാത്രതിരിച്ചു മലബാറിന്റെ തീരത്തിൽക്കൂടി ജൂനാഘട്ടത്തിലും ദ്വാരക, ഗുജാബാദ്, മുൽത്താൻ എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിൽക്കൂടി തലംബയിലും എത്തിച്ചേർന്നു.

തലംബയിൽ ഷെയിക്ക് സജ്ജൻ എന്ന ഒരു കവച്ചുക്കാരൻ വസിച്ചിരുന്നു. വലിയ ധനികനായിരുന്ന അവൻ ഹിന്ദുക്കൾക്ക് ഒരു ധർമ്മശാലയും മാഹമ്മദീയർക്ക് ഒരു പള്ളിയും അവിടെ ഉണ്ടാക്കിയിരുന്നു അവിടെ എത്തിയിരുന്ന യാത്രക്കാരോടു സജ്ജൻ ആദരപൂർവ്വം പെരുമാറുകയും രാത്രിയാകുമ്പോൾ, തലംബയിൽ ചോരന്മാരുടെ മുഷ്കുണ്ടെന്നു ഭീഷണിപ്പെടുത്തി അവരെ തന്റെ മന്ദിരത്തിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുകയും അവരുടെ വശം ധനമുണ്ടെന്നു കണ്ടാൽ അവരെ കൊല്ലിക്കുകയും പണവും സാമാനങ്ങളും അപഹരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

ഗുരുജി അവിടെ എത്തി ധർമ്മശാലയിൽ വിശ്രമിച്ചു. സജ്ജൻ അദ്ദേഹത്തോടും വിനയപൂർവ്വം പെരുമാറുകയും രാത്രിയായപ്പോൾ കള്ളന്മാരുണ്ടെന്നുള്ള വ്യാജവും പറഞ്ഞു് അദ്ദേഹത്തെ തന്റെ വീട്ടിലേയ്ക്കു ക്ഷണിക്കുകയും ചെയ്തു. യാഥാർത്ഥ്യം മനസ്സിലാക്കിയ നാനകഗുരു "വീണവായന കഴിയട്ടെ" എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് ഈ വഞ്ചക

നോട്ട് കുറച്ചു നിമിഷങ്ങളോളം അവിടെ ഇരിക്കുവാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു. അങ്ങിനെ സജ്ജൻ അവിടെയിരുന്നു. ഗുരുവിന്റെ ആജ്ഞയനുസരിച്ചു മർദ്ദാനൻ വീണവായനയും തുടങ്ങി. അപ്പോഴും ഈകവച്ചുക്കാരന്റെ അന്തർഗതത്തെ വിശദീകരിച്ചുകൊണ്ടു നാനകൻ ഒരു മനോഹരഗാനം പാടി. ഇതുകേട്ട ഭയപരവശനായ സജ്ജൻ പെട്ടെന്നു മാനസാന്തരപ്പെടുകയും ഗുരുജിയുടെ കാല്ക്കൽവീണു തന്റെ സമസ്താപരാധങ്ങളും ക്ഷമിക്കേണമെന്നു് അപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. ഗുരുവിന്റെ ആജ്ഞപ്രകാരം, അന്യായമായി താൻ പിടിച്ചടക്കിയ സകലവസ്തുക്കളും പാവപ്പെട്ടവർക്കു ദാനം ചെയ്യുന്നതിനും അന്നുമുതൽ സത്യമാർഗ്ഗത്തിൽക്കൂടി ജീവിതം നയിക്കുന്നതിനും സജ്ജൻ സജ്ജനായി

തദനന്തരം നാനകഗുരു തലംബയിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു താൽവണ്ടിയിൽ എത്തി തന്റെ ബന്ധുജനങ്ങളോടു കുശലപ്രശ്നങ്ങളും ചെയ്തശേഷം സുൽത്താൻപൂരിൽച്ചെന്നു് നാനകിദേവിയെ കാണുകയും അവിടെ കുറച്ചുനാൾ വസിച്ചിട്ടു ലാഹോറിൽ തിരിച്ചെത്തി വിശ്രമിക്കുകയും അനന്തരം അവിടെനിന്നു 40 കാതം അകലെയായി രവിനദിയുടെ തീരത്തിലുള്ള ഒരു വനത്തിൽ താമസമാക്കുകയും ചെയ്തു. ആ വനത്തിന്നടുത്ത ഒരുഗ്രാമത്തിൽ ദുൻഡാർ എന്നു പേരായ ഒരാൾ വസിച്ചിരുന്നു. അയാൾ ദിനംപ്രതി ഗുരുവിന്നു പാൽ കൊടുത്തുവന്നു. ധർമ്മതൽപരനായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേരെ സംതൃപ്തനായ നാനകൻ അദ്ദേഹത്തെ വേണ്ടുംവിധം ഉപദേശിക്കുകയും ദുൻഡാർ ഗുരുവിന്റെ ഒരു ഉത്തമശിഷ്യനായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

ഈ വനത്തിലും അനേകം ഭക്തന്മാർ വന്നെത്തി ഗുരുവിന്റെ ഉപദേശങ്ങളും സ്വീകരിച്ചുവന്നു. ഇങ്ങിനെ ഗുരുവിന്റെ കീർത്തി നാലുപാടും പരന്നുതുടങ്ങി. നാനകന്റെ ഈ കീർത്തിയിൽ ആ സംസ്ഥാനത്തിലെ പോലീസ്സുദ്യോഗസ്ഥനായ കരോഡീമൽ എന്നാൾക്ക് ഈർഷ്യതോന്നി. ദുഷ്ടസ്വഭാവിയായ ഈ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ നാനകനെ ബന്ധനസ്ഥനാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി സവാരിചെയ്തു പോകുമ്പോൾ കുതിരപ്പുറത്തുനിന്നു വീണു അസ്വാധീനപ്പെടുകയാൽ ഉദ്ദേശ്യം സഫലമാകാതെ മടങ്ങേണ്ടിവന്നു. കുറെ ദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ വീണ്ടും നാനകനെ പിടിപ്പാൻ ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ടു അദ്ദേഹം പുറപ്പെട്ടു. പക്ഷെ മദ്ധ്യമാർഗ്ഗം അന്ധനായിത്തീരുകയാൽ പരിഭ്രാന്തനായ അദ്ദേഹം ഗുരുവിനെത്തന്നെ ശരണം പ്രാപിച്ചു. ഗുരുവിന്റെ കടാക്ഷത്താൽ ഈ ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ അന്ധത്വം നീങ്ങുകയും ആശ്ചര്യപാരതന്ത്ര്യനായ അദ്ദേഹം നാനകന്റെ ശിഷ്യനായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

കരോഡീമൽ സൌകര്യമുള്ളപ്പോഴൊക്കെയും ഗുരുവിന്റെ അടുക്കെച്ചെന്നു സദുപദേശങ്ങളും ഗ്രഹിച്ചുവന്നു. അദ്ദേഹം ഗുരുവിന്നുവേണ്ടി അവിടെ ഒരു മനോഹരമായ ആശ്രമം പണിയിക്കുകയും അതിന്നു ചുറ്റുമുള്ള സ്ഥലങ്ങളും ഗുരുവിന്നു ദാനം ചെയ്കയും ചെയ്തശേഷം ആശ്രമത്തിന്നടുത്തായി ഒരു വീടുകെട്ടുപിച്ചു അവിടെ താമസമാക്കി. അനന്തരം നാനകൻ തന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാരെയും പുത്രകളത്രാദികളേയും അവിടെ വരുത്തി ആശ്രമത്തിൽ താമസിപ്പിച്ചു. അനവധി ശിഷ്യന്മാരും അതിന്നു ചുറ്റു

പാട്ടം വന്നു കൂടികളുണ്ടാക്കി പാക്കുകയാൽ അധികം താമസിയാതെ ഈ വനം ഒരു ഗ്രാമമായി പരിണമിച്ചു. വനം ഗ്രാമമായതുകണ്ടു് സന്തുഷ്ടനായ നാനകൻ ഈ ഗ്രാമത്തെ *'കർത്താർപുരം' എന്നു വിളിച്ചുവന്നു.

ഏഴാം അദ്ധ്യായം

ദേശസഞ്ചാരം.

III

നാനകഗുരു കർത്താർപുരത്തിൽ ഒരു കൊല്ലത്തോളം ബന്ധുജനങ്ങളോടുകൂടി വസിച്ചതിൽപിന്നെ മർദ്ദാനനോടും ബാലനോടുംകൂടി വീണ്ടും തന്റെ യാത്രയാരംഭിച്ചു. അവർ കാശ്മീരിലെ പല സ്ഥലങ്ങളും ദർശിച്ചശേഷം പർവ്വതനിരകളുടെ മനോഹരങ്ങളായ പല കാഴ്ചകളും കണ്ടുകൊണ്ടു ഹരിദ്വാരത്തിലെത്തി കുറച്ചുനാൾ അവിടേത്തന്നെ സസുഖം വസിച്ചു ഒരു ദിവസം രാവിലെ നാനകൻ ഗംഗാതീരത്തിൽ ചെന്നപ്പോൾ ഗംഗയിൽ അനവധി ഹിന്ദുക്കൾ സ്നാനം ചെയ്യുന്നതുകണ്ടു. അന്നു കുംഭമേളാ എന്ന മഹോത്സവമായിരുന്നതിനാൽ നാനാസ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നും ഹിന്ദുക്കൾ അവിടെ തീർത്ഥസ്നാനത്തിന്നായി എത്തിയിരുന്നു. സ്നാനാനന്തരം അവർ കിഴക്കോട്ടു തിരിഞ്ഞുനിന്നുകൊണ്ടു സൂര്യന്റെ നേർക്കു ജലം ഏറിയുന്നതും നാനകൻ കണ്ടു.

* ഈശ്വരപുരം എന്നർത്ഥം. നാനകന്റെ സ്മാരകമായി ഈ സ്ഥലത്തു് ആണ്ടുതോറും ഒരു മഹോത്സവം നടന്നുവരുന്നു. അതിൽ സംബന്ധിക്കുന്നതിനു നാനാപ്രദേശങ്ങളിൽനിന്നും ഇവിടെ അനേകായിരം ജനങ്ങൾ വന്നുചേരുന്നു.

ഇങ്ങിനെ ജലമെറിയുന്നതു് എന്തിനാണെന്നു നാനകൻ അവരോടു ചോദിക്കുകയും സൂര്യദേവനു ജലാർപ്പണം ചെയ്യുകയാണെന്നു് അവർ മറുപടി പറയുകയും ചെയ്തു. ഇവരെ ഒരു പാഠം പഠിപ്പിക്കേണമെന്ന ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടി നാനകനും ഗംഗയിലിറങ്ങി നേരെ വിപരീതമായി പടിഞ്ഞാറോട്ടു തിരിഞ്ഞുനിന്നു വെള്ളം കോരിയെറിയുവാൻ തുടങ്ങി.

ഈ അസാധാരണകൃത്യം കണ്ടപ്പോൾ ജനങ്ങൾ നാനകന്റെ ചുറ്റും വന്നു ബഹളം കൂട്ടി ഇദ്ദേഹം ഒരു ഭ്രാന്തനായിരിക്കാമെന്നും ചിലർ ശങ്കിക്കാതിരുന്നില്ല താൻ ഈവിധം പ്രവർത്തിക്കുന്നതിന്റെ അർത്ഥമെന്തെന്നു് അവരിൽ ചിലർ ഗുരുവിനോടു ചോദിച്ചു ഇവിടെനിന്നു പടിഞ്ഞാറോട്ടായി രവിനദിയുടെ തീരത്തിൽ കർത്താർപുരം എന്ന ഒരു ഗ്രാമമുണ്ടെന്നും അവിടെയുള്ള തന്റെ കൃഷിക്കു വെള്ളം നനക്കുകയാണു് താൻ ചെയ്യുന്നതെന്നും നാനകൻ ഉത്തരം പറഞ്ഞു. ഇതുകേട്ടു അവരെല്ലാം പൊട്ടിച്ചിരിക്കുകയും അനേകം നാഴിക ദൂരത്തുള്ള കർത്താർപുരത്തിൽ ഈ ജലം എത്തുന്നതെങ്ങിനെയെന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു നാനകനെ പരിഹസിക്കുകയും ചെയ്തു.

"അനേകലക്ഷം നാഴിക അകലെയുള്ള സൂര്യദേവനിൽ നിങ്ങൾ അർപ്പിക്കുന്ന ജലം എത്തുമെങ്കിൽ എന്തുകൊണ്ടു വെറും മുന്നൂറു നാഴിക അകലെയുള്ള കർത്താർപുരത്തിൽ ഞാൻ അർപ്പിക്കുന്ന ജലം എത്തുകയില്ല?" എന്നു നാനകൻ അവരോടു ചോദിച്ചു. ഈവിധം അന്ധവിശ്വാസങ്ങളെ ത്യജിക്കേണമെന്നും ഈശ്വരനെ ഒഴിച്ചു മറ്റൊരാതൊന്നിനേയും പൂജിക്കേണ്ടതില്ലെന്നും ഗംഗാജലത്തിനു പാപത്തെ കഴുകി

ക്കളയാനുള്ള ശക്തിയുണ്ടെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നതു വെറും ഭോഷത്വമാണെന്നും സൽകർമ്മങ്ങളേക്കൊണ്ടല്ലാതെ പാപനിവൃത്തി വരുന്നതല്ലെന്നും മറ്റും നാനകഗുരു അവരോട് ഉപദേശിച്ചു. നാനകന്റെ ഈദൃശവാക്കുകളിൽ വിശ്വാസംവന്ന പലരും തൽക്ഷണംതന്നെ അദ്ദേഹത്തെ ഗുരുവായിവരിച്ചു.

ഇതിന്റെശേഷം നൈനിത്താലിൽക്കൂടി നാനകഗുരു ഗോരഖ്പൂരിൽ എത്തി. അവിടെ 85 യോഗികൾ നിവസിച്ചിരുന്ന ഒരു പ്രസിദ്ധ 'ഗോരഖ്മഠം' ഉണ്ടായിരുന്നു

ഇതു ഗോരഖ്നാഥൻ എന്ന ഒരു സിദ്ധൻ ഏർപ്പെട്ടുത്തിയതായിരുന്നു ഇവിടെയുള്ള യോഗികൾ പല വിധത്തിലുള്ള മുദ്രകൾ ധരിക്കുകയും വിശേഷിച്ചു കാതിൽ സ്വർണ്ണം, വെള്ളി, പളുങ്കു, മരം മുതലായവകൊണ്ടു ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട വലിയ മോതിരങ്ങൾ അണിയുകയും ദേഹത്തിൽ ഭസ്മം പൂശുകയും ശിരസ്സുമുണ്ഡനം ചെയ്യുകയും മറ്റും ചെയ്തിരുന്നു. അഫീൻ, കഞ്ചാവു മുതലായ ലഹരിപദാർത്ഥങ്ങൾ ഇവർ ഉപയോഗിച്ചുവന്നു. മാംസാഹാരം ഇവർക്കു നിഷിദ്ധമായിരുന്നില്ല. വിദേശയാത്രയിലും തീർത്ഥാടനത്തിലും ഇവർ ഉത്സുകരായിരുന്നു. യോഗദണ്ഡും ശംഖും ധരിച്ചുകൊണ്ടായിരുന്നു ഇവർ തീർത്ഥയാത്രകൾ ചെയ്തിരുന്നതു്. സ്വമതത്തിൽ ആളെ ചേർക്കുന്നതിനും ഇവർ ബദ്ധശ്രദ്ധരായിരുന്നു.

ഗുരു ഈ മഠത്തിൽ ചെന്നപ്പോൾ അവർ സന്തോഷിക്കുകയും കുറച്ചുനേരത്തെ സംഭാഷണത്തിനുശേഷം അവരുടെ മതം സ്വീകരിക്കുന്നതിനു ഗുരുവിനെ നിർബ്ബന്ധിക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ അവിടെ ഉണ്ടായ വാദകോലാഹലങ്ങളുടെ മദ്ധ്യേ നാനകൻ പ്രവചിച്ചതു് ഇവിടെ ശ്രദ്ധേയമാണു്:—

"കീറത്തുണി ധരിക്കുന്നതോ യോഗദണ്ഡു് എന്നു പറഞ്ഞുവരുന്ന വെറും ദണ്ഡു കയ്യിലേന്തി നടക്കുന്നതോ ദേഹത്തിൽ ഭസ്മംപൂശി ശിരസ്സു മുണ്ഡനംചെയ്തു നടക്കുന്നതോ യോഗമാകുന്നതല്ല. യുക്തിവാദമോ തീർത്ഥാടനമോ യോഗത്തെ നൽകുന്നതിനു പര്യാപ്തമല്ല. കാട്ടിൽ വസിക്കുന്നതുകൊണ്ടോ കാഷായവസ്ത്രം ധരിക്കുന്നതുകൊണ്ടോ നാട്ടുചുറ്റി സഞ്ചരിക്കുന്നതുകൊണ്ടോ ഒരാൾ യോഗിയാകുന്നതല്ല. നിഷ്ഫലങ്ങളായി മാനസികവികാരങ്ങളെ ഒതുക്കി തന്നിൽ താൻ ലയിക്കുന്നതാണു്—ജീവപരയോരൈക്യമാണു്—യോഗം എന്നു പറയുന്നതു്. സമദർശിയായ യോഗിക്കു ഭേദജ്ഞാനം പാടുള്ളതല്ല. സംസാരമധ്യേ ജീവിച്ചുകൊണ്ടു വിഷയാസക്തിയില്ലാതെ ജീവിതവിജയം നേടുവാനാണു് ഉത്തമോത്തമനായ യോഗിവര്യൻ."

അനന്തരം അവിടെവച്ചു പലവിധ ആശ്ചര്യസംഭവങ്ങളും നടക്കുകയും ഒട്ടുക്കം അവിടേയുള്ള ഗോഗികളെല്ലാം നാനകനെ ഗുരുവായി സ്വീകരിക്കുകയും ഗോരഖ്മഠം നാനകമഠമായി പരിണമിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇന്നും ആ മഠം നാനകമഠമായി പ്രശോഭിക്കുന്നുണ്ടെന്നാണു് അറിയുന്നതു്.

നാനകഗുരു ഈ മഠത്തിൽ കുറച്ചു ദിവസത്തോളം താമസിക്കുകയും യോഗികളെ വേണ്ടുംവിധം ഉപദേശിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടു സീതാപുരം, ജലന്ധർ എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിൽക്കൂടി കർത്താർപുരത്തിൽത്തന്നെ തിരിച്ചെത്തി.

വീണ്ടും ഒരു കൊല്ലത്തോളം ഇവിടെ ബന്ധുജനങ്ങളോടുകൂടി വസിച്ചശേഷം നാനകഗുരു തന്റെ സഹചരന്മാരോടുകൂടി വിദേശയാത്രക്കു തയ്യാറായി. അവർ ബാജിറബാ

ടിൽക്കൂടി ഗുജറാത്തിലും പിണ്ഡദാദനഖാം, ഡേറാഗാജിഖാം, സുക്കുർ, കറാച്ചി എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിൽക്കൂടി സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടു ബലൂചിസ്ഥാനിലും അവിടെനിന്നു ശോർനദി കടന്നു അറബിദേശത്തിലും എത്തി. പിന്നെ ഹാജിമാരുടെ വേഷം ധരിച്ചുകൊണ്ടു് അവർ മെക്കയിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. സന്ധ്യാസമയം അവരെല്ലാം മെക്കയിൽ എത്തി. യാത്രാക്ലേശത്താൽ ക്ഷീണരായ അവർ കാബാമന്ദിരത്തിന്നടുക്കെ കിടന്നുറങ്ങി.

സംഗതിവശാൽ കാബക്കുനേരെ കാൽവെച്ചുകൊണ്ടായിരുന്ന നാനകൻ കിടന്നിരുന്നതു്. മറ്റു തീർത്ഥയാത്രക്കാർ ഇതുകണ്ടു ക്രുദ്ധരാകയും നാനകനെ പ്രഹരിക്കുന്നതിന്നു ഭാവിക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ അവർ കോപിക്കുന്നതിന്റെ സംഗതിയെന്താണെന്നു നാനകൻ അവരോടു ചോദിച്ചു. "പടച്ചവന്റെ നേർക്കു കാൽവെച്ചുകൊണ്ടു് ഈവിധം കിടക്കുന്നതിന്റെ അർത്ഥമെന്താണു്" എന്നും മറ്റും പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് അവർ വീണ്ടും നാനകന്റെ നേരെ കയർത്തു. "ഉടപ്പിറന്നവരെ! കോപിക്കരുതു്, ഞാൻ ക്ഷീണിച്ചു പരവശനായിക്കിടക്കയാണു്; അനങ്ങുവാൻപോലും എനിക്കു നിവൃത്തിയില്ല; ദയചെയ്തു നിങ്ങൾതന്നെ എന്റെ കാൽ പടച്ചവൻ ഇല്ലാത്ത ഭാഗത്തേക്കു തിരിച്ചുവെച്ചാലും!" എന്ന നാനകന്റെ പ്രാർത്ഥനകേട്ടു അവർക്കു ദയ തോന്നുകയും അവരിലൊരാൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാൽപിടിച്ചു തിരിക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ തിരിക്കുന്ന ഭാഗത്തൊക്കെയും കാബയും തിരിയുന്നതുപോലെ തോന്നുകയാൽ അവർ വല്ലാതെ അമ്പരന്നു. അവർ ഈ വിവരം ഖാസിയെ അറിയിച്ചു. ഖാസി

സ്ഥലത്തെത്തി നാനകനോട് താൻ ആരാണെന്നും എവിടെനിന്നു വരുന്നെന്നും ചോദിച്ചു. താൻ പഞ്ചഭ്രതങ്ങളെക്കൊണ്ടുള്ള ഒരു പാവയാണെന്നും ഹിന്ദുസ്ഥാനത്തിൽനിന്നാണ് വരുന്നതെന്നും നാനകൻ മന്ദഹസിച്ചുകൊണ്ടു മറുപടി പറഞ്ഞു. എന്നാൽ താൻ ഹിന്ദുവോ അല്ല മുസ്ലീമോ എന്ന ചോദ്യത്തിന്നു് നാനകൻ പറഞ്ഞതു് ഇപ്രകാരമാണു്:—

"ഞാൻ ഹിന്ദുവും അല്ല മുസ്ലീമും അല്ല. ഞാൻ രണ്ടുപേരേയും ഒരുപോലെ കരുതുന്നു. രണ്ടുപേരുടേയും ശരീരം പ്രകൃതിയാൽ ഒരുപോലെ ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടതാണു്. ഖുദായുടെ ദിവ്യസന്നിധിയിൽ രണ്ടുപേരും സമന്മാരാണു്. പാപകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യാൽ ഹിന്ദുവായാലും മുസ്ലീം ആയാലും കരയാതെ നിവൃത്തിയില്ല. സൽകർമ്മങ്ങൾ രണ്ടുപേരേയും ആനന്ദിപ്പിക്കുന്നു."

ഗുരുവിന്റെ ഈദ്ദശവാക്കുകൾ കേട്ട അവരെല്ലാം അത്ഭുതപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം ഏതോ ഒരു ഫക്കീർ ആയിരിക്കാം എന്നു അവർ വിശ്വസിച്ചു. പിന്നെ അദ്ദേഹത്തെ അലട്ടുന്നതിന്നു ആരും തുനിഞ്ഞില്ല.

അനന്തരം നാനകനും സഹചരന്മാരും അവിടെനിന്നും പുറപ്പെട്ട മദീനയിൽ എത്തി. അവിടെ കുറച്ചുനാൾ വസിച്ചശേഷം ബാഗ്ദാദിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. ബാഗ്ദാദിലെ അന്നത്തെ സുൽത്താനായ കാശ്രൻ വളരെ ക്രൂരനും നിഷ്ഠുരനും അയിരുന്നു. പ്രജകളെ ദ്രോഹിച്ചുകൊണ്ടു അദ്ദേഹം തന്റെ ഖജാനയെ തടിപ്പിച്ചുവന്നു. ഈ സുൽത്താന്റെ രാജധാനിക്കു് അടുത്തായിരുന്നു നാനകൻ താമസിച്ചിരുന്നതു്.

ഗുരുവിന്റെ കീർത്തികേട്ട സുൽത്താൻ ഒരു ദിവസം അദ്ദേഹത്തെ ദർശിക്കുന്നതിനു വന്നു. അപ്പോഴും നാനകൻ ചരക്കല്ലുകൊണ്ടു എണ്ണുകയായിരുന്നു "താൻ എന്താണു് കല്ലുകൊണ്ടു എണ്ണുന്നതു്?" എന്നു സുൽത്താൻ ഗുരുവിനോടു ചോദിച്ചു. "താൻ നിരവധി ധനങ്ങളോടുകൂടി പരലോകത്തിൽപോകുന്ന പക്ഷം അവിടെ എന്നെ വെറും കൈയായി കാണുന്നതിനിടയായാൽ ഞാൻ പരിഹാസ്യനായിത്തീരുമെന്നു ഓർത്തു്, കുറേ കല്ലെങ്കിലും കൊണ്ടുപൊയ്ക്കളയാമെന്നു കരുതി സംഭരിക്കുകയാണു്" എന്നു നാനകൻ പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി പ്പറഞ്ഞു.

ഈ ഉത്തരം കേട്ടപ്പോഴും നാനകന്റെ ഉദ്ദേശ്യം അതായതു പരദ്രോഹം ചെയ്തു താൻ സമ്പാദിക്കുന്ന നിരവധി ധനം മരണശേഷം തന്നെക്കൂടെ വരുന്നതല്ലെന്നുള്ള പരമാർത്ഥം, സുൽത്താനു ബോധപ്പെട്ടു. ഗുരുവിന്റെ പ്രഭാവത്താൽ പെട്ടെന്നു മാനസാന്തരപ്പെട്ട സുൽത്താൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു ഭക്തനായിത്തീരുകയും പ്രജകളെ ദ്രോഹിക്കുന്നതിൽനിന്നു വിരമിച്ചു സദ്വൃത്തനായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

ഗുരു അവിടെനിന്നു യാത്രതുടർന്നപ്പോഴും ഖുറാനിലെ മഹത്തായ വാക്യങ്ങൾ എഴുതപ്പെട്ടിരുന്ന ഒരു വിലയേറിയ ചെല്ലപ്പെട്ടി സുൽത്താൻ അദ്ദേഹത്തിനു സമ്മാനിച്ചു. നാനകൻ ഇതു സസന്തോഷം സ്വീകരിക്കുകയും സുൽത്താനെ ആശീർവ്വദിക്കുകയും ചെയ്തു. ഡേറാബാബയിലുള്ള നാനകന്റെ ഗുരുദ്വാരയിൽ സൂക്ഷിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഈ ചെല്ലപ്പെട്ടി *'ചോലാ സാഹിബ്' എന്ന നാമത്താൽ ഇന്നും പ്രസിദ്ധമാണു്.

---

* ചോലാ (ഹിന്ദി)=ചെല്ലപ്പെട്ടി.

ഗുരുസാഹേബ് അവിടെനിന്ന ഹൽബില്ലും ഹൽബിൽനിന്ന ഇസ്ഫാനിലും ഇസ്ഫാനിൽനിന്ന താത്താറിലും താത്താറിൽനിന്ന ഖാവർസീമിലും എത്തി. ഖാവർസീമിൽവെച്ച മർദ്ദാനൻ രോഗബാധിതനാകയും രണ്ടുമൂന്ന ദിവസത്തിനകം ഇഹലോകവാസം വെടിയുകയും ചെയ്തു. തന്റെ വിശ്വസ്തശിഷ്യനും മിത്രവുമായിരുന്ന മർദ്ദാനന്റെ ശവസംസ്കാരം കഴിഞ്ഞശേഷം കാബൂൾ, കാണ്ടഹാർ എന്നീ പട്ടണങ്ങളിൽക്കൂടി നാനകഗുരു ഹസ്സനബ്ദാൽ എന്ന സ്ഥലത്തെത്തി ഒരു ചെറിയ കുന്നിൻചുവട്ടിൽ വിശ്രമിച്ചു.

ഈ കുന്നിൻമുകളിൽ യാർഅലി എന്ന ഒരു മാഹമ്മദൻ ഫക്കീർ നിവസിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശ്രമത്തിന്നടുത്തായി ശുദ്ധജലമുള്ള ഒരു അരുവി ഉണ്ടായിരുന്നു. ഗുരുസാഹേബിന്റെ ആവശ്യപ്രകാരം ബാലൻ ഇവിടേയെത്തി വെള്ളം എടുക്കുന്നതിന്നു ഭാവിച്ചപ്പോൾ താൻ ആരാണെന്നു അപരിചിതനായ ബാലനോട് യാർഅലി ചോദിച്ചു. "ഞാൻ ഒരു പ്രവാചകന്റെ എളിയ ശിഷ്യനാണ്. അദ്ദേഹം ഈ കുന്നിൻചുവട്ടിൽ വിശ്രമിക്കുന്നുണ്ട് താങ്കളും എന്റെകൂടെ വന്നു ഗുരുസാഹേബിന്റെ സാരോപദേശങ്ങളും ഗ്രഹിച്ചാലും!" എന്നു ബാലൻ ഫക്കീറിനോടു പറഞ്ഞു. തന്റെ ഗുരു ഒരു പ്രവാചകനാണെന്നു ബാലൻ പറഞ്ഞതു ഫക്കീറിന്നു ഒട്ടും രസിച്ചില്ല. അതു ഹേതുവായി, പ്രവാചകനായ തന്റെ ഗുരുവിന്നു അന്യരുടെ ജലത്തെ ആശ്രയിക്കേണ്ടതില്ല എന്നു പറഞ്ഞു വെള്ളമെടുക്കാൻ സമ്മതിക്കാതെ യാർഅലി ബാലനെ മടക്കി അയച്ചു.

കുന്നിൻമുകളിൽവെച്ചു നടന്നതെല്ലാം ബാലൻ ഗുരുവിനെ അറിയിച്ചു. താൻ ഒരു പ്രവാചകനല്ലെന്നും ഒരു സാധാരണ മനുഷ്യൻ മാത്രമാണെന്നും ദാഹശാന്തിക്കായി അല്പം ജലം ആവശ്യമുണ്ടെന്നും വീണ്ടും യാർഅലിയോട് ചെന്നുപറയുവാൻ ഗുരു ബാലനെ അയച്ചു. പക്ഷെ ഇതുകൊണ്ടും പ്രയോജനമുണ്ടായില്ല. ഇങ്ങിനെ വെള്ളം കിട്ടാതെ ബുദ്ധിമുട്ടുകയാൽ നാനകൻ, താൻ ഇരുന്നോടത്തു പെരുവിരൽ ഊന്നി ഒരു കുഴി കുഴിച്ചുവെന്നും ആ കുഴിയിൽക്കൂടി തൽക്ഷണംതന്നെ ജലപ്രവാഹം ഉണ്ടായെന്നും തൽസമയം കുന്നിൻമുകളിലെ അരുവി വാറിപ്പോയെന്നും ഐതിഹ്യമുണ്ട്.

കുന്നിൻമുകളിലെ അരുവി കാണാതായപ്പോൾ ഫക്കീർ പൂർവ്വാധികം ക്രുദ്ധനായി അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന ഒരു വമ്പിച്ച ഉരുളൻകല്ല് നാനകന്റെ മേൽ ഉരുട്ടിയിട്ടു. നാനകൻ നിർഭയനായി ഇരുന്നോടത്തുനിന്നുതന്നെ തന്റെ വലത്തു കൈകൊണ്ടു ആ പാറയെ തടുത്തുനിത്തിയെന്നും ഇതുകണ്ടു ആശ്ചര്യപരതന്ത്രനായ ഫക്കീർ ഉടനെ ഗുരുവിനെ ശരണം പ്രാപിച്ചുവെന്നും പറഞ്ഞുവരുന്നു. ഈ ഫക്കീറിന്റെ പശ്ചാത്താപത്തിൽ സന്തുഷ്ടനായ നാനകഗുരു അദ്ദേഹത്തിനു മാപ്പു നൽകി. അവിടേവെച്ചുഗന്നെ യാർഅലി ഗുരുവിന്റെ ശിഷ്യനാകയും ചെയ്തു.

ഗുരു പാറയെ തടുത്തപ്പോൾ പതിഞ്ഞ കൈയടയാളം ഇന്നും ആ പാറമേൽ കാണുന്നുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞുവരുന്നു. ഈ പാറ നില്ക്കുന്ന സ്ഥലത്തെ * 'പഞ്ചാസാഹിബ്' എന്നു വിളിച്ചുവരുന്നു. സിക്ഖർ ഈ സ്ഥലത്തെ ഒരു പുണ്യസ്ഥലമായിട്ടാണ് കരുതുന്നതു്. ഇവിടെ ആണ്ടു

* ഹിന്ദിയിൽ 'പഞ്ചാ' എന്നതിനു കൈപ്പടം എന്നർത്ഥമാണ്.

തോടും അനേകായിരം ജനങ്ങളും നാനകന്റെ ഈ കൈപ്പടത്തെ ദർശിക്കുന്നതിനു വന്നുചേരുന്നു. ആ അരുവി ഇന്നും ഇവിടെ നിലവിലുണ്ടുപോൽ!

ഗുരുജി ഇവിടം വിട്ടു ശ്യാൽക്കോട്ടയിലെത്തി. അവിടെ കുറച്ചുനാൾ വസിച്ചതിൽപിന്നെ ആമിനബാദിൽ ചെന്നു ഭായീലാലുവിന്റെ കൂടെ താമസിച്ചു. ഈ ഘട്ടത്തിൽ ഭാരതത്തിലെ പ്രസിദ്ധ പോർക്കളമായ പാനിപുത്തിലെ ഭയങ്കരസമരത്തിൽ വിജയിയായിട്ടു (ക്രി. അ. 1526ൽ) നിരവധി സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി വിജയപതാക പറപ്പിച്ചുകൊണ്ടു ബാബർ ചക്രവർത്തി ആമിനബാദിൽ എത്തുകയും അവിടത്തെ ഭരണാധികാരിയെ ബന്ധനസ്ഥനാക്കിയശേഷം നഗരത്തെ കൊള്ളയടിക്കുകയും അനവധി ജനങ്ങളെ തടവിലിടുകയും ചെയ്തു. ഈ തടവുകാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ നാനകഗുരുവും ഭായീബാലനുംകൂടി ഉണ്ടായിരുന്നു.

ഒരു ദിവസം ബാബർചക്രവർത്തി തടവുകാരെ ചെന്നുനോക്കുന്ന അവസരത്തിൽ നാനകനുമായി സംഭാഷണം നടത്തുന്നതിനു സംഗതിയായി. അതിവിദ്വാനായ ചക്രവർത്തിക്കു നാനകൻ ഒരു അസാമാന്യപുരുഷനാണെന്നു തൽക്ഷണം മനസ്സിലായി. ഉടനെ നാനകനെ വിമുക്തനാക്കുന്നതിനു ചക്രവർത്തി ദ്വാരപാലന്മാരോടു ആജ്ഞാപിച്ചു. പിന്നെ എന്തെങ്കിലും ഒരു സമ്മാനം സ്വീകരിക്കുവാൻ സ്വതന്ത്രനായ ഗുരുവിനോടു ചക്രവർത്തി ആവശ്യപ്പെട്ടു. അതിനു നാനകൻ കൊടുത്ത മറുപടി ഇവിടെ സ്മരണീയമാണു്: —

"ദൈവത്തിന്റെ സൌജന്യത്തെ ഏവരും അനുഭവിക്കുന്നു. ആ സൌജന്യം എനിക്കും ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. മനുഷ്യന്റെ സാഹായ്യത്തെ അപേക്ഷിക്കുന്നവനു ലോകം നഷ്ടമാകുന്നു. അങ്ങിനെയുള്ളവന്റെ വിശ്വാസവും നശിക്കുന്നു. ദാതാവു് അവൻ (ഈശ്വരൻ) മാത്രമാണു്. ലോകം മുഴുവനും അവന്റെ ഭിക്ഷക്കാരാണു്. അവന്റെ സാഹായ്യത്തെ തേടുന്നതിനു പകരം അന്യരുടെ സാഹായ്യത്തെ അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നവൻ തന്റെ മാനവും മര്യ്യാദയും വില്ക്കുന്നു. രാജാക്കന്മാരും ചക്രവർത്തിമാരും അവന്റെ ദാസന്മാരാണു്. അവനു തുല്യനായിട്ടു യാതൊരാളും ഇല്ലതന്നെ. അല്ലയോ ചക്രവർത്തിൻ! താങ്കളോടു ഭിക്ഷയെ അപേക്ഷിക്കുന്നവൻ വിഡ്ഢിയാണു്."

ഗുരുസാഹേബിന്റെ ഈ വാക്കുകൾ കേട്ടപ്പോൾ വിവേകിയായ ചക്രവർത്തി കുപിതനായില്ലെന്നു മാത്രമല്ല ഗുരുവിനെ പൂർവ്വാധികം സ്നേഹിക്കുകയാണു് ചെയ്തതു്. അനന്തരം ചക്രവർത്തിയും നാനകനും തമ്മിൽ വളരെ നേരത്തോളം സംഭാഷണം നടന്നു. അകാരണമായി നഗരം കൊള്ളചെയ്ത നഗരവാസികളെ തടവിൽ പാർപ്പിക്കുന്നതു വളരെ അന്യായമാണെന്നു സംഭാഷണമദ്ധ്യേ ഗുരു പറയുകയാൽ ആമിനബാദിലെ തടവുകാരെ മുഴുവൻ വിട്ടയക്കുന്നതിനും അവരുടെ സാമാനങ്ങളും തിരികെ കൊടുക്കുന്നതിനും ചക്രവർത്തി കല്പിച്ചു. ബാബരുടെ ഈ കൃത്യത്തിൽ സന്തുഷ്ടനായ നാനകൻ മൂന്നു ദിവസത്തോളം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടെത്തന്നെ താമസിച്ചു. നീതിന്യായത്തെ പരിപാലിക്കുകയും ജ്ഞാനികളെ മാനിക്കുകയും പാവപ്പെട്ടവരെ സ്നേഹിക്കുകയും വിഞ്ഞും മൂഢതകളിയും ത്യജിക്കുകയും ഈ

ശപരനെ ഭജിക്കുകയും ചെയ്യേണമെന്നു ഗുരുസാഹേബ് ബാബരോട് ഉപദേശിച്ചു.

ഈ ഉപദേശത്തെ ബാബർ ശിരസാ വഹിക്കുകയും അന്നു മുതൽ വീഞ്ഞും പൂതുകളിയും ത്യജിക്കുകയും ചെയ്തു. ലോകത്തിലെ ഒരു ജീവിയേയും ഭയപ്പെടാത്ത സിംഹപരാക്രമിയായ ബാബർചക്രവർത്തി നാനകഗുരുവിന്റെ ഹിതത്തിന്നനുസരിച്ചു ഒരു പാവയെപ്പോലെ പ്രവർത്തിച്ചതു വിസ്മയാവഹംതന്നെയാണു്.

ചക്രവർത്തിയോടു് അനുമതിയും വാങ്ങി ഗുരുസാഹേബ് ബാലനോടുകൂടി കർത്താർപുരത്തിൽ മടങ്ങിയെത്തി. ഒരു കൊല്ലത്തോളം അവിടെ വസിച്ചശേഷം കാശ്മീരിൽകൂടി ഒരു യാത്രകൂടി ചെയ്യുകയും ഹിമാലയപ്രാന്തങ്ങളിലെ പല സ്ഥലങ്ങളും ദർശിച്ചിട്ടു (ക്രി. അ.)1530-ൽ കർത്താർപുരത്തിൽതന്നെ തിരിച്ചെത്തി അവിടെ സ്ഥിരതാമസമാക്കുകയും ചെയ്തു.

എട്ടാം അദ്ധ്യായം

മഹാ സമാധി

കാശ്മീരിലേയും നഗരപ്രാന്തങ്ങളിലേയും തന്റെ ഒടുവിലത്തെ യാത്രകഴിഞ്ഞു നാനകഗുരു 1530-ൽ കർത്താർപൂരത്തിൽ സ്ഥിരതാമസമാക്കിയെന്നു കഴിഞ്ഞ അദ്ധ്യായത്തിൽ പറഞ്ഞുവല്ലൊ. ഇതിന്നിടയിൽ തുർക്കിസ്ഥാൻ തുടങ്ങി സയാംവരേയും കാശ്മീരിൽനിന്നു ലങ്കാദ്വീപുവരേയും സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ദക്ഷിണ ആസ്യയിൽ സർവ്വത്ര സഞ്ചരി

ക്കുന്നതിനും അവിടങ്ങളിൽ വേരുന്നിപ്പിടിച്ചിരുന്ന അനാചാരങ്ങളോടും അന്ധവിശ്വാസങ്ങളോടും പോരാടുന്നതിനും പലേടങ്ങളിലുമായി മുപ്പതിലധികം മഞ്ചികകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചിരുന്നു. ഇവിടങ്ങളിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന തന്റെ ശിഷ്യന്മാരെ ക്രട്ടിയിണക്കുന്നതിനു് ഗുരു പിന്നീടു് പരിശ്രമിക്കുകയും അതിന്റെ ഫലമായി ഓരോ ദിക്കിലേയും പ്രതിനിധികൾ ചില വിശേഷാവസരങ്ങളിൽ കർത്താർപുരത്തിൽ എത്തിച്ചേരുകയും ചെയ്തുവന്നു.

ഇങ്ങിനെ കർത്താർപുരം സിക്ഖരുടെ പ്രസിദ്ധ കേന്ദ്രമായി. പ്രഭാതം തുടങ്ങി രാത്രിയാവുന്നതുവരെ അനേകം ശിഷ്യന്മാർ അവിടെ വന്നും പോയും കൊണ്ടിരുന്നു. ഏവരേയും യഥാക്രമം ഉപദേശിക്കുന്നതിനു ഗുരു എപ്പോഴും ബദ്ധശ്രദ്ധനായിരുന്നു. ക്രടാതെ ദൂരദിക്കുകളിൽനിന്നു അവിടെ എത്തുന്ന ശിഷ്യന്മാരെ അദ്ദേഹം യഥോചിതം സൽക്കരിക്കുകയും സംഘടിപ്പിക്കുകയും വാക്കിനും ചര്യയ്ക്കും ഏവർക്കും മാതൃകാമണിയായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. ഈശ്വരചിന്ത ചെയ്യുവാനും ഈശ്വരനെ സദാ കീർത്തിക്കുവാനും സത്യമാർഗ്ഗത്തിൽക്രടി ജീവിതം നയിക്കുവാനും നാനകൻ ശിഷ്യന്മാരോടു് ആവശ്യപ്പെട്ടു. സർവ്വരേയും സഹോദരരായി ഗണിക്കേണ്ടതും യഥാശക്തി അതിഥിയെ പൂജിക്കേണ്ടതും അവരവരുടെ ഒഴിച്ചുക്രടാത്ത കടമയാണെന്നും അന്ധവിശ്വാസവും ഭീരുത്വവും തീണ്ടുകപോലും അരുതെന്നും മരിച്ചവരെ പൂജിക്കുകയോ കല്ലിന്നും മുട്ടിക്കും കുമ്പിടുകയോ ചെയ്യുന്നതു് ഈശ്വരനെ അവഹേളിക്കുന്നതിനു സദൃശമാണെന്നും ഗുരു അവരെ വീണ്ടും വീണ്ടും ഉദ്ബോധിപ്പിച്ചു.

താൻ ഒരു സാധാരണമനുഷ്യൻ മാത്രമാണെന്നും മനുഷ്യാതീതമായ യാതൊരു ശക്തിയും തനിക്കില്ലെന്നും യഥാർത്ഥമായി പരിശ്രമിക്കുന്നപക്ഷം തന്റെ സ്ഥാനത്തിൽ ഏതൊരാൾക്കും എത്താവുന്നതാണെന്നും ഗുരു ശിഷ്യരോട് പല പ്പോഴും പറഞ്ഞിരുന്നു.

ഈ ഘട്ടത്തിൽ അനേകം ശിഷ്യന്മാർ ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും ഭായീബുഢനെപ്പോലെയോ ഭായീലേനനെപ്പോലെയോ സിദ്ധന്മാരായ ശിഷ്യന്മാർ അടുത്തുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇവർ രണ്ടുപേരും നാനകഗുരുവിന്റെ അന്ത്യദശയിൽ ശിഷ്യത്വം വരിച്ചവരും ഗുരുവിന്റെശേഷം പുരോഹിതനും ഗുരുവും ആയി പ്രസിദ്ധിനേടിയവരും ആകയാൽ ഇവരെപ്പറ്റി ഒരു ചെറുവിവരണം കൊടുക്കുന്നതു നന്നായിരിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നു.

കർത്താർപുരത്തിൽനിന്നു മൂന്നുനാഴിക അകലെയുള്ള രാമദാസ് എന്ന ഗ്രാമത്തിൽ ബുരാൻ എന്നു പേരായ ഒരു പണ്ഡിതൻ പാർത്തിരുന്നു. ധർമ്മതല്പരനും ചിന്തകനുമായ അദ്ദേഹം ഒരു ദിവസം കർത്താർപുരത്തിൽവന്നു നാനകനെ നമസ്കരിച്ചുകൊണ്ടു ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു:— "അല്ലയോ ഗുരുജി! കുറച്ചു ദിവസങ്ങൾക്കു മുമ്പു അക്രമികളായ അഫ്ഘാൻകാർ ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമത്തിലെത്തി ബലാൽക്കാരമായി ഞങ്ങളുടെ വീടുകളെല്ലാം കൊയ്തുകൊണ്ടുപോയി. ഈ അഫ്ഘാൻകാരിൽനിന്നുപോലും രക്ഷപ്പെടുവാൻ നിർവ്വാഹമില്ലാത്ത ഞങ്ങൾ അതിഭയങ്കരനായ മൃത്യുവിൽനിന്നു രക്ഷനേടുന്നതെങ്ങിനെ! താങ്കളുടെ സൽകീർത്തി സങ്കീർത്തനം ഞാൻ നാലുപാടും കേൾക്കുന്നു. അല്ലയോ ഗുരോ! മൃത്യുവി

ൽനിന്നു എങ്ങിനെ രക്ഷപ്പെടാമെന്നു താങ്കൾ ഉപദേശിച്ചാലും!"

ഇതിനുത്തരമായി, "സർവ്വരുടേയും സംരക്ഷകൻ ഈശ്വരൻ മാത്രമാണ്. തനിക്കു രക്ഷവേണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ രക്ഷാകർത്താവായ അവനെത്തന്നെ സേവിക്കുക!" എന്നു നാനകൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ യാഥാർത്ഥ്യം മനസ്സിലാക്കിയ ബുരാൻ തൽക്ഷണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യനായി. ഈ ശിഷ്യൻ വളരെ വിശ്വസ്തനും നിഷ്കളങ്കനും വിശേഷിച്ചു പണ്ഡിതനും ആകയാൽ ഗുരു ഇദ്ദേഹത്തെ അതിയായി സ്നേഹിച്ചു. ഒരു യുവാവായ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായങ്ങൾക്കു സഭാസമ്മേളനങ്ങളിൽ സർവ്വസമ്മതമായ ആനുകൂല്യം സിദ്ധിക്കുകയാൽ സംതൃപ്തനായ ഗുരു ഇദ്ദേഹത്തിനു ജ്ഞാനവൃദ്ധൻ എന്നർത്ഥമുള്ള 'ഭായിബുദ്ധൻ' എന്ന പേർകൊടുത്തു. നാനകന്റെ ശേഷം ഗുരുക്കന്മാരെ സ്ഥാനാരോഹണം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള അധികാരവും ഗുരു ഇദ്ദേഹത്തിനു നൽകി. ഇങ്ങിനെ തുടച്ചയായി അഞ്ചുശിഷ്യന്മാരെ കർത്താർപുരത്തിലെ മഞ്ചിയിൽ ഇരുത്തി ഗുരുവായി അഭിഷേകം ചെയ്യിക്കുവാൻ ഭായിബുദ്ധനു സാധിച്ചിരുന്നു എന്നതു് ഇവിടെ പ്രസ്താവ്യമാണ്.

രണ്ടാമത്തെ പ്രസിദ്ധശിഷ്യനായ ലേനൻ ഫിറാസ് പൂർജില്ലയിലെ ഒരു ഗ്രാമത്തിൽ നിവസിച്ചിരുന്നു. ഗുരുവിന്റെ ശിഷ്യനാകുന്നതിനു മുമ്പു് ഒരു തികഞ്ഞ വിഗ്രഹാരാധകനായിരുന്ന ഇദ്ദേഹം കാശ്മീരിലെ കുന്നുകളിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന വൈഷ്ണവീദേവിയുടെ ക്ഷേത്രത്തിൽ ആണ്ടുതോറും പോകുക പതിവായിരുന്നു. അയൽവാസികളും ബ

ന്ധുക്കളുമായി വളരെ ഭക്തന്മാർ ഇദ്ദേഹത്തെ അനുഗമിച്ചിരുന്നു. ഇവരുടെ നേതൃത്വം വഹിച്ചുകൊണ്ട് പ്രസ്തുത ക്ഷേത്രത്തിൽ ലേനൻ പോകുംവഴി കത്താർപുരത്തിനടുത്ത ഒരു സ്ഥലത്തു വിശ്രമിച്ചു. അവിടെ എത്തിയപ്പോൾ ഗുരുവിന്റെ കീർത്തി തന്നെ ബലാൽ ആകർഷിക്കുകയാൽ ലേനൻ ഗുരുവിനെ ഒന്നു ദർശിച്ചുവരുവാൻ കത്താർപുരത്തിൽചെന്നു. അസാമാന്യ വൈഭവത്തോടുകൂടിയ ഗുരുവുമായുള്ള അഭിമുഖസംഭാഷണത്തിൽ ആശ്വാസം തോന്നുകയാൽ ഭക്തനും മുമുക്ഷുവുമായ ലേനൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യനായി.

ഭായീലേനന്റെ അചഞ്ചലമായ വിശ്വാസവും ഹൃദയവിശുദ്ധിയും നാനകനെ സംതൃപ്തനാക്കി. തന്റെ ശേഷം ഗുരുവാകുന്നതിനുള്ള യോഗ്യത ഭായീലേനനു ഉണ്ടോ എന്നു നാനകൻ പലവിധത്തിലും പരീക്ഷിക്കുകയും ലേനൻ തന്നേയാണ് ആ സ്ഥാനത്തെ അലങ്കരിക്കുന്നതിനു യോഗ്യൻ എന്നു അറിയുകയും ചെയ്തു.

ഇങ്ങിനെ നാനകഗുരു ഒമ്പതുകൊല്ലത്തോളം ശിഷ്യാംഗങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കുകയും വേണ്ടുംവിധം ഉപദേശിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടു കത്താർപുരത്തിലെ പ്രസിദ്ധമായ മഞ്ചിയിൽ ഗുരുവായി പ്രശോഭിച്ചു. ഇതിനിടയിൽ ഗുരുവിന്റെ മാതാവും പിതാവും അടുത്തടുത്തായി ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞു. ഗുരുവിന്റെ അന്ത്യകാലവും അടുത്തുവന്നു. തന്റെ അന്ത്യസമാധിയെപ്പറ്റി ഗുരുവിനു മുന്നറിവുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്ത്യകൃത്യങ്ങളേക്കൊണ്ടു അനുമാനിക്കാം. മഹാസമാധിക്കു കേവലം രണ്ടു

ദിവസത്തിനു മുമ്പു ഭാവിനടപടികളേപ്പറ്റി ശിഷ്യരോടു പലതും ഉപദേശിച്ചശേഷം താൻ ഗുരുവിന്റെ സ്ഥാനത്തെ പരിത്യജിക്കുകയും തൽസ്ഥാനത്തു ഭായീലേനനെ ഗുരുവായി അഭിഷേകംചെയ്യുവാൻ ഭായീബുഡ്ഢോടു് ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു. അതുപ്രകാരം ഭായീലേനൻ ഗുരുവായി അഭിഷേകം ചെയ്യപ്പെട്ടു. അതിനുശേഷം നാനകൻ ഗുരുവായ ലേനന്റെ മുമ്പാകെ കാഴ്ചകഠംവെച്ചു വന്ദിക്കുകയും ലേനനു് അംഗദഗുരു എന്നു പേർകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം നാനകന്റെ ഹിതമനുസരിച്ചു് സകല ശിഷ്യന്മാരും അംഗദനെ ഗുരുവായി അംഗീകരിച്ചു.

ഈ കൃത്യം കഴിഞ്ഞു രണ്ടാമത്തെ ദിവസം (1539 സപ്തെമ്പർ മാസത്തിൽ) നാനകഗുരു തന്റെ ശിഷ്യസമ്പത്തിൽ മുഴുകി പരമാനന്ദ മഹാസമാധിയടഞ്ഞു. ഇങ്ങിനെ സത്യധർമ്മങ്ങളെ പുലർത്തുന്നതിനുവേണ്ടി പുണ്യജീവിതമെടുത്ത ശ്രീനാനകദേവൻ--ഭാരതത്തിലെ കെടാവിളക്ക്--തന്റെ ഭൗതികദേഹം ഇവിടെ വെടിഞ്ഞുവെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ യശശ്ശരീരം മാനവസമുദായത്തെ ഉദ്ബുദ്ധമാക്കിക്കൊണ്ടു് എന്നും പരിശോഭിക്കുമെന്നതു് നിസ്സംശയമാണു്.

നാനകഗുരു മഹാസമാധിയടഞ്ഞ വിവരം നാടെങ്ങും കാട്ടുതീപോലെ പരന്നു. അയിരക്കണക്കായി ഹിന്ദുക്കളും മാഹമ്മദരും കർത്താർപുരത്തിൽ എത്തിച്ചേർന്നു. ഈ ജനക്കൂട്ടത്തിൽ ശിഷ്യന്മാർ മാത്രമല്ല, ഗുരുവിന്റെ ആദർശങ്ങളോടു യോജിക്കാത്തവരുംകൂടി ഉണ്ടായിരുന്നു. ഗുരുവിന്റെ

മൃതശരീരം ദഹിപ്പിക്കുകയൊ അല്ല, മറവുചെയ്യുകയോ വേണ്ടതു് എന്ന സംഗതിയേപ്പററി ഇവിടെവെച്ചു ഹൈന്ദവരും മാഹമ്മദരും തമ്മിൽ ഒരു വഴക്കുണ്ടായി. മൃതശരീരം ദഹിപ്പിക്കേണമെന്നും മറവുചെയ്യേണമെന്നും ഉള്ള വാദപ്രതിവാദഘട്ടത്തിൽ ആ ഇരുപക്ഷക്കാർക്കും ഗുരുദേഹം അദൃഷ്ടമായി വരികയും അനന്തരം അംഗദഗുരുവിൻെറ നിയോഗശക്തിയാൽ ഇരുകക്ഷികളും സമാധാനിക്കുകയും സമാധികൃത്യം ശുഭമായി നിർവ്വഹിക്കുകയും ചെയ്തുവെന്നു പറഞ്ഞു വരുന്നു.

മരണാനന്തരകർമ്മങ്ങളേപ്പററി ചില ശിഷ്യന്മാർ ഗുരുവിനോടു മുൻകൂട്ടിത്തന്നെ ചോദിച്ചിരുന്നു. അപ്പോഠം നാനകൻ കൊടുത്ത മറുപടിയുടെ ഒരു പരിഭാഷയാണു് താഴെ കൊടുക്കുന്നതു്:—

* "ഈശ്വരസ്മരണ നിങ്ങളുടെ വിളക്കാവട്ടെ! എണ്ണയില്ലാതെ പ്രോജ്വലിക്കുന്ന ഈ ദ്രോദീപത്തിൽ നിങ്ങളുടെ വിരഹവേദന വെന്തു വെണ്ണീറാവട്ടെ! കപടഭക്തിയോടുകൂടി യാതൊരു കർമ്മവും ചെയ്യരുതു. കേവലം ഒരു തീപ്പൊരി ലക്ഷം പരുത്തിക്കെട്ടുകളെ വെണ്ണീറാക്കുന്നു. ലക്ഷം പ്രാവശ്യം കപടഭക്തി പ്രദർശിപ്പിച്ചാലും സ്നേഹത്തിൻെറ ഒരു കണികയ്ക്കുപോലും അതിൽ സ്ഥാനമില്ല. എൻെറ പിണ്ഡ

---

* ഒരാൾ മരിച്ചാൽ ഹിന്ദുക്കൾ ശവത്തിന്നരികെ വിളക്കു കത്തിച്ചുവെക്കുന്നു. ഈ വിളക്കു പരേതൻെറ ആത്മാവിനു പിതൃലോകത്തിലേക്കുള്ള മാർഗ്ഗത്തെ തെളിയിച്ചുകൊടുക്കുന്നു എന്നാണു് വിശ്വാസം. മരിച്ചാളുടെ സുകൃതത്തിനുവേണ്ടി ബലിയിടുകയും വിശപ്പി

വും *പത്തലും അവൻ (ദൈവം) തന്നെയാണ്. അവ
ന്റെ ശാശ്വതനാമത്തെ സ്മരിക്കുന്നതാണ് ശവസംസ്കാര
ക്രിയ. സർവ്വലോകങ്ങളിലും സദാകാലവും അവനാണ് ഏ
വരുടേയും ആശ്രയസ്ഥാനം. കാശിയിലോ ഹരിദ്വാരത്തി
ലോ അല്ല, ആത്മാവാകുന്ന പുണ്യതീർത്ഥത്തിലാണ് ആ
റാടേണ്ടതു്. ദിവാനിശം ഈശ്വരപ്രേമത്തിൽ മുഴുകിയിരി
ക്കുന്നവനാണ് സ്നാനം ചെയ്യുന്നവൻ. ബ്രാഹ്മണന്ന് അപ്പി
കുന്ന വഴിപാടുകൾ ശാശ്വതമാണെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നതു്
അവിവേകമാണ്. ഈശ്വരന്റെ കടാക്ഷമാകുന്ന വഴിപാ
ടാണ് ശാശ്വതമായിട്ടുള്ളതു്."

ഇങ്ങിനെ നാനകഗുരു മുൻകൂട്ടി ഉപദേശിച്ചിരുന്നതു
കൊണ്ടു അനാവശ്യകങ്ങളായ കർമ്മങ്ങളൊന്നും കൂടാതെ
ശവസംസ്കാരകർമ്മം കഴിഞ്ഞുകൂടിയെന്നും ഇവിടെ പറ
ഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു.

ന്റെ നിവൃത്തിക്കായി ചോറും കറികളും വെച്ചുകൊടുക്കുകയും
ചെയ്യുന്നു. കൂടാതെ, ശവത്തെ ദഹിപ്പിക്കുന്നപക്ഷം അസ്ഥികൾ
പെറുക്കിയെടുത്തു ഗംഗയിലൊ മറ്റു തീർത്ഥങ്ങളിലൊ സമർപ്പിക്കു
ന്നതും പതിവാണ്.

* ഇലച്ചോറ്; ക്ഷേത്രം.

ഒന്പതാം അദ്ധ്യായം

നാനകന്റെ പ്രസ്ഥാനം

ഒരു പ്രത്യേകമതത്തെ സ്ഥാപിക്കേണമെന്ന ഉദ്ദേശം നാനകനുണ്ടായിരുന്നില്ല. പരസ്പരം മത്സരിക്കുന്ന ഹൈന്ദവരേയും മാഹമ്മദരേയും ക്രട്ടിയിണക്കുവാനും പ്രക്ഷുബ്ധമായിരുന്ന ഇവിടത്തെ അന്തരീക്ഷത്തെ പ്രശാന്തമാക്കിത്തീർക്കുവാനും അദ്ദേഹം ദിവാനിശം പരിശ്രമിച്ചു. ഭാരതത്തിലെ * രണ്ടു വമ്പിച്ച സമുദായക്കാരായ ഇവരുടെ മതങ്ങളിൽ കടന്നുകൂടിട്ടുള്ള അന്ധവിശ്വാസങ്ങളേയും അനാചാരങ്ങളേയും ദൂരീകരിക്കുന്നതിനും തദ്വാരാ ഹിന്ദുമതത്തെയും ഇസ്ലാംമതത്തെയും ഉദ്ധരിക്കുന്നതിനും നാനകൻ പണിപ്പെട്ടു. ഹൈന്ദവരേയും മാഹമ്മദരേയും അദ്ദേഹം സസ്നേഹം സ്വീകരിക്കുകയും മതത്തേയും ഈശ്വരതത്വത്തേയും പററി അവരോടു വേണ്ടുംവിധം ഉപദേശിക്കുകയും ചെയ്തു. ക്രമേണ ഈ രണ്ടു സമുദായങ്ങളിലേയും ഉല്പതിഷ്ണുക്കൾ നാനകന്റെ ശിഷ്യന്മാരായി. അവർ ശിഷ്യന്മാരെന്നർത്ഥമുള്ള സിക്ഖ് എന്നും നാനകൻ ഗുരുവുമായി. ഇങ്ങിനെ ഇന്നു സിക്ഖമതം എന്നറിയപ്പെടുന്ന നാനകന്റെ മതം ആദ്യം ഒരു ഗുരുശിഷ്യപ്രസ്ഥാനം അഥവാ സഹോദരപ്രസ്ഥാനം ആയിരുന്നുവെങ്കിലും പിന്നീട് അതു് ഒരു പ്രത്യേകമതമായി പരിണമിച്ചു.

---

* അക്കാലം ക്രിസ്തുമതത്തിനു ഭാരതത്തിൽ പ്രചാരമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഹൈന്ദവരും മാഹമ്മദരും ആയിരുന്നു അന്നത്തെ രണ്ടു വമ്പിച്ച സമുദായങ്ങളും.

ദക്ഷിക്ഷ ആസ്യയിൽ പലേടങ്ങളിലും നാനകന്ന് ശിഷ്യന്മാർ ഉണ്ടായെന്നും അവരെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനു അ ഭ്യേഹം അവിടങ്ങളിൽ ഓരോ മഞ്ചി സ്ഥാപിച്ചുവെന്നും അ ഞ്ചാമത്തെ അദ്ധ്യായത്തിൽ പറഞ്ഞുവല്ലൊ. ഈ മഞ്ചിക ം ഓരോ കേന്ദ്രത്തിലേയും പ്രാത്ഥനാമന്ദിരങ്ങം ആയിരു ന്നു. ദിവസംതോറുമോ അല്ല വിശേഷാവസരങ്ങളിലൊ ശി ഷ്യന്മാർ അവരുടെ മഞ്ചിയിൽ ഒത്തുചേരുകയും അവരുടെ തലവന്റെ ഉപദേശങ്ങംക്കനുസരിച്ചു ജീവിതരീതിയെ നി യന്ത്രിക്കുകയും ചെയ്യുവന്നു.

ഈ ആദ്യത്തെ ശിഷ്യന്മാർ എണ്ണത്തിൽ ചുരുക്കമാ യിരുന്നുവെങ്കിലും അവരുടെ സമ്പ്രദായങ്ങം ഏതൊരു സ മാജത്താലും അനുകരണീയങ്ങളായിരുന്നു. പരസ്പരവിശ്വാ സവും ഭക്തിയും അവരുടെ ഉൽകൃഷ്ടഗുണങ്ങളായിരുന്നു. നേ താവിനെ അനുസരിക്കുന്നതിൽ അവർ യാതൊരു ഉപേക്ഷ യും കാട്ടിയില്ല. എല്ലാ ശിഷ്യനും ഭായി (സഹോദരൻ) എന്ന പദവി നൽകപ്പെട്ടു. ഓരോ മഞ്ചിയുടേയും തലവനെ ബാബാ (അച്ഛൻ) എന്നു വിളിച്ചുവന്നു. ഓരോ കേന്ദ്രവും ഓരോ സഹോദരസംഘമായിരുന്നു. കർത്താർപുരത്തിലെ പ്ര ധാനമഞ്ചയിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ഗുരുവായിരുന്നു എല്ലാ ബാബമാരുടേയും സഹോദരസംഘങ്ങളുടേയും അധിപൻ.

സഹോദരൻ, സംഘനേതാവായ തലവനു യാതൊരു കരവും കൊടുക്കേണ്ടതില്ലായിരുന്നു. അവനെപ്പോലെ തല വനും സ്വപ്രയത്നംകൊണ്ടു ജീവിതം നയിക്കുകയും പുതുക ളുത്രാദികളെ സംരക്ഷിച്ചുപോരുകയും ചെയ്തു. മിക്കസ്ഥലങ്ങ ളിലും ബാബയുടെ ഭവനം തന്നെയായിരുന്നു മഞ്ചിയായും ഉ

പയോഗിച്ചിരുന്നതു്. ബാബമാർ ഗുരുവിന്റെ കല്പനയനു സരിച്ചു പ്രവത്തിച്ചുവന്നു. ഭായിമാരിൽനിന്നു ബാബമാരെ നിശ്ചയിക്കാനുള്ള അധികാരം ഗുരുവിന്നായിരുന്നു. തന്റെ പിന്തുടച്ചക്കാരനായി ഒരു ഭായിയേയോ അല്ല ബാബയേയോ ഹിതാനുസാരം ഗുരുവായി ഉയത്തുവാനുള്ള അധികാരവും ഗുരുവിനുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ പലവിധ പരീക്ഷകളുടേയും ഫലമായി യോഗ്യനാണെന്നു തീരുമാനിക്കപ്പെട്ട ഒരുവൻ മാത്രമേ ഗുരുവിന്റെ സ്ഥാനത്തിന്നു് അഹ്നായിരുന്നുള്ളൂ.

ബാബയായൊ ഗുരുവായൊ ഒരുവനെ നിശ്ചയിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ മരണപര്യന്തം ആ സ്ഥാനം ആയാൾക്കുതന്നേയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്നു യോഗ്യനായ പുത്രനുണ്ടെങ്കിൽ മരണാനന്തരം ആ സ്ഥാനം പുത്രനും ലഭിച്ചിരുന്നു. ഈ നിശ്ചയങ്ങളിൽ യോഗ്യതയെ അല്ലാതെ പ്രായത്തേയോ * പഴക്കത്തേയോ ഗണിച്ചിരുന്നില്ല.

സഹോദരസംഘത്തിന്റെ സ്ഥാപകനും അധിപനുമായ നാനകഗുരുവും ഇതിലെ ഒരു അംഗമായിരുന്നു. തന്റെ സ്ഥാനത്തു ഏവനും എത്താവുന്നതാണെന്നു ഗുരു പലപ്പോഴും ശിഷ്യന്മാരെ ഉപദേശിച്ചിരുന്നു. തന്റെ അന്ത്യകാലം അടുത്തപ്പോൾ നാനകൻ ഗുരുവിന്റെ സ്ഥാനം ഒഴിയുകയും തൽസ്ഥാനത്തു ഭായീലേനനെ ഇരുത്തീട്ടു് അതുട്ടിഷ്ഠാനത്തുപേണ തെളിയിക്കുകയും ചെയ്തു. ഭായീലേനനു അംഗദഗുരുവായപ്പോൾ നാനകൻ മറ്റു ശിഷ്യന്മാരോടുകൂടി അംഗദനെ വന്ദിക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആജ്ഞാനു

---

* സഹോദരസംഘത്തിലെ അംഗമായതിന്റെ ശേഷമുള്ള കാലം.

സാരം പ്രവർത്തിക്കുവാൻ താൻ ഒരുക്കമാണെന്നു വിശദമാക്കുകയും ചെയ്തു.

സഹോദരപ്രസ്ഥാനത്തിനു കുടുംബജീവിതം തടസ്ഥമായിരുന്നില്ല എന്നതാണ് അതിന്റെ ഒരു വിശേഷം. കുടുംബജീവിതത്തോടുകൂടി യഥാർത്ഥതത്ത്വത്തെ കണ്ടെത്തുന്നതാണ് ആദരണീയം എന്നു നാനകൻ ശിഷ്യന്മാരെ ഉപദേശിച്ചു. അന്യായകർമ്മങ്ങളും ചെയ്യാതെ ധർമ്മമാർഗ്ഗത്തിൽക്കൂടി ഗൃഹസ്ഥാശ്രമത്തെ നയിക്കുന്നവൻ ഗൃഹത്തെ ത്യജിക്കുന്ന സന്ന്യാസിയേക്കാളും പൂജ്യനാണെന്ന് അദ്ദേഹം പലപ്പോഴും പറഞ്ഞിരുന്നു. ലോകത്തെ ത്യജിച്ചുകൊണ്ടു സന്ന്യാസത്തെ സ്വീകരിക്കുന്നവൻ വഴിപിഴച്ചവനാണെന്നും ഹൃദയവാസിയായ ഈശ്വരനെ കണ്ടെത്തുന്നതിനു സന്ന്യാസമോ ബാഹ്യപൂജാദികളോ ആവശ്യമില്ലെന്നും ചിന്തയെ ഒതുക്കി ദൃഷ്ടിയെ അന്തർമുഖമാക്കി സത്തിൽ ലയിക്കുകയാണ് വേണ്ടതെന്നും മറ്റും നാനകഗുരു പ്രബലമായി അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

"സത്യദൈവം ഒരുവൻ മാത്രമാണ്. സ്രഷ്ടാവും സർവ്വവ്യാപിയും ശാശ്വതനും ജനനമരണാദിരഹിതനും സ്വയംഭ്രവും അവനാണ്. അവനെ ഞാൻ പൂജിക്കുന്നു. അവൻ എല്ലാ കാലവും സത്യമാണ്. ജനിക്കുകയും മരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന, വാസ്തവത്തിൽ ഇല്ലാത്തവനായ അന്യനെ എന്തിനു ഭജിക്കുന്നു? കരയിലും വെള്ളത്തിലും എങ്ങും വ്യാപിച്ചവനായ അവനെ മാത്രം ഭജിക്കുക! അനേകം മുഹമ്മദുമാരും അസംഖ്യം ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശ്വരന്മാരും നിരവധി പ്രവാചകന്മാരും കോടാനുകോടി സന്ന്യാസി

മാരും ഫക്കീർമാരും ജനിക്കുകയും മരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ സർവ്വരുടേയും പ്രഭവായ അവൻ (ദൈവം) ശാശ്വതനാണു്. അവന്റെ സ്വരൂപം നിരൂഹ്യവും അനിർവ്വചനീയവുമാണു്. യാതൊന്നിനെ നിർവ്വചിക്കുവാൻ കഴിയുന്നുവോ അതു് ഒരിക്കലും ദൈവമാകുന്നതല്ല. അദൃശ്യനും അനന്തവിഹീനനും രാഗദ്വേഷാദികളില്ലാത്തവനും അവൻ മാത്രമാണു്. സത്യമൂർത്തിയായ അവനെ ഒഴിച്ചു അന്യനെ പൂജിക്കുന്നതു് അന്ധതമാണു്. അവൻ ഹൈന്ദവരുടേയോ മാഹമ്മദരുടേയോ മറ്റു മതസ്ഥരുടേയോ സ്വന്തമല്ല, മനുഷ്യസമുദായത്തിന്റെ എന്നല്ല, സർവ്വസമുദായത്തിന്റേയും ഒരു അക്ഷയനിധിയാണു്. അവനെപ്പറ്റിയുള്ള ജ്ഞാനമാണു് സർവ്വപ്രധാനമായ ജ്ഞാനം. അവനെ പൂജിക്കുവാനുള്ള അധികാരം പുരോഹിതവർഗ്ഗത്തിനു മാത്രമല്ല, സകല മനുഷ്യനും സമമായിട്ടുള്ളതാണു്. ഒരുവനുവേണ്ടി മറ്റൊരുവൻ ഈശ്വരപൂജ ചെയ്താൽ മതിയെന്നു വിചാരിക്കുന്നതു മൂഢത്ത അജ്ഞാനംകൊണ്ടാണു്. സത്യമായും നിഷ്കളങ്കമായും ഉള്ള ഈശ്വരപൂജയ്ക്കു ഹോമമോ ബലിയോ മറ്റു പൂജാദ്രവ്യങ്ങളോ ആവശ്യമില്ല. അവന്റെ ശാസനയിൻകീഴിൽ സകലതും നടക്കുന്നു. അചിന്ത്യനായ അവൻ ഏറ്റവും സമീപസ്ഥനാണെങ്കിലും വിദൂരസ്ഥനായിത്തോന്നുന്നു. ദേഹത്തിലൊ വസ്ത്രത്തിലൊ അശുചി ബാധിച്ചാൽ ജലംകൊണ്ടു കഴുകിക്കളയാം. പാപകർമ്മങ്ങളേക്കൊണ്ടു ഹൃദയത്തിനു കളങ്കം പറ്റിയാൽ ശുദ്ധിവരുത്തുന്നതു ജലംകൊണ്ടു സാധ്യമല്ല. എന്നാൽ അവന്റെ സ്മരണകൊണ്ടു ഹൃദയം പരിശുദ്ധമാകുന്നു. അവനെ വി

ശപിക്കുകയും സ്നേഹിക്കുകയും അനുസരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവന്റെ പാപങ്ങൾ നശിക്കുന്നു. അവനെ മറന്നുകൊണ്ടു അനേകം ശാസ്ത്രങ്ങൾ പഠിച്ചാലും ദിനംപ്രതി വേദപാരായണം ചെയ്താലും പ്രയോജനമൊന്നുമില്ല. തന്നിൽത്തന്നെ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന അവനെ ഭക്തിപൂർവ്വം ധ്യാനിക്കുന്നവൻ പാമരനായാലും അവനെ പ്രാപിക്കുന്നു. ശിലാപ്രതിമകളെ പൂജിക്കുന്നവരും പുണ്യതീർത്ഥങ്ങളിൽ സ്നാനം ചെയ്യുന്നവരും സംസാരത്തെ വെടിഞ്ഞു വനത്തിൽ വസിക്കുന്നവരും വഴിപിഴച്ചവരാണു്." എന്നിങ്ങനെയുള്ള നാനകന്റെ പ്രവചനങ്ങൾ സഹോദരസംഘത്തിന്റെ ഐശ്വരവിശ്വാസത്തെ പ്രസ്പഷ്ടമാക്കുന്നു.

മനുഷ്യസാഹോദര്യത്തെ പ്രഖ്യാപനംചെയ്യുന്ന സഹോദരസംഘത്തിനു ഹൈന്ദവരുടെ അനാശാസ്യമായ ജാതിവ്യത്യാസത്തെ എതിർക്കേണ്ടതായി വന്നു. ജാതിഭേദമാകുന്ന അനാചാരം നിലനില്ക്കുന്നേടത്തോളം ഹിന്ദുസമുദായത്തിനു അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുവാൻ നിവൃത്തിയില്ലെന്നും വിശിഷ്യ അതു സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനു വിലങ്ങു വെക്കുകയാണു് ചെയ്യുന്നതെന്നും നാനകൻ സിദ്ധാന്തിച്ചു. ദൈവത്തിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ സകലരും സമന്മാരാണെന്നും ജാതിയോ മതമോ ആരെയും ഉയർത്തുകയോ താഴ്ത്തുകയോ ചെയ്യുന്നില്ലെന്നും വല്ല ഉയർച്ചയും താഴ്ചയും ഉണ്ടെങ്കിൽ അതു് അവനവന്റെ കർമ്മത്തെ അനുസരിച്ചാണു് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതെന്നും സകല മനുഷ്യരും ഒരേ ജാതിക്കാരാണെന്നും നാനകൻ യുക്തിപൂർവ്വം തെളിയിച്ചു. സർവ്വരുടേയും ഏകപിതാവായ സർവ്വേശ്വരന്റെ ദിവ്യസന്താനങ്ങളായ മനുഷ്യർ തദ്വാരാ സഹോദരരാണെ

ന്നും നാനകൻ വിശദമാക്കി. നാനകന്റെ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനതത്വം ഈശ്വരന്റെ ഏകത്വവും മനുഷ്യന്റെ സഹോദരത്വവുമാണ്.

ഒരു പുനർജ്ജന്മത്തിൽ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. അവനവന്റെ കർമ്മഫലമാണ് അവനവൻ അനുഭവിക്കുന്നതെന്നും അതിന്നനുസരിച്ചാണ് ജന്മങ്ങളും എടുക്കുന്നതെന്നും നാനകൻ സിദ്ധാന്തിച്ചിരുന്നു. ദുഃഖനിവൃത്തിയും സുഖപ്രാപ്തിയുമാണ് സകല മനുഷ്യരുടേയും പരമലക്ഷ്യമെന്നും അതു ജീവിതദശയിൽത്തന്നെ സാധിക്കാവുന്നതാണെന്നും പരമപിതാവിൽ ലയിച്ചുകൊണ്ട് അവനുമായി ഐക്യം പ്രാപിക്കുന്നതാണ് പരമപദമായ സായൂജ്യപ്രാപ്തിയെന്നും അചഞ്ചലമായ ഭക്തിയോടുകൂടി അവനെ ധ്യാനിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങളും ചെയ്യുകയുമാണ് അതിന്നുള്ള ഉപായമെന്നും നാനകൻ ബലമായി അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

"ഹേ മനുഷ്യ! പ്രേമം കൂടാതെ നിനക്കു മോചനമില്ല. താമര ജലത്തെ സ്നേഹിക്കുന്നതുപോലെ നീ ദൈവത്തെ സ്നേഹിക്കുക! ഓളങ്ങളാൽ തല്ലപ്പെട്ടുംതോറും അതിന്നു വെള്ളത്തോടു പ്രേമം വർദ്ധിക്കുന്നു. വെള്ളത്തിൽ ജീവിക്കുന്ന അതിന്നു വെള്ളത്തിൽനിന്നുള്ള വേർപാടു മരണമാണ് അല്ലയോ മനുഷ്യ! മത്സ്യം വെള്ളത്തെ സ്നേഹിക്കുന്നതുപോലെ നീ ദൈവത്തെ സ്നേഹിക്കുക! വെള്ളം ജാസ്തിയാകുമ്പോൾ മത്സ്യത്തിന്നു പരമാനന്ദമാണ്. വെള്ളം കൂടാതെ ജീവിക്കുവാൻ അതിന്നും ശക്തിയില്ല. വെള്ളത്തിൽനിന്നുള്ള വേർപാടു് അതിന്റേയും മരണമാണ്. ഹേ മനുഷ്യ! വേഴാമ്പൽപ്പക്ഷി മഴയെ സ്നേഹിക്കുന്നതുപോലെ നീ ദൈവ

ത്തെ സ്നേഹിക്കുക! കുളങ്ങളും കുഴികളും വെള്ളംകൊണ്ടു നിറഞ്ഞുകിടക്കുന്നുവെങ്കിലും അതു ദാഹശമനത്തിനു മഴത്തുള്ളിയേത്തന്നെ കാത്തുനില്ക്കുന്നു. മഴത്തുള്ളി കിട്ടാത്തപക്ഷം മരിക്കുന്നതിനും അതു തയ്യാറാകുന്നു. അതിനു മഴയോടു് അത്രയും പ്രേമമാണു്. ഹേ മനുഷ്യ! ചകോരപ്പക്ഷി ചന്ദ്രനെ സ്നേഹിക്കുന്നതുപോലെ നീ ദൈവത്തെ സ്നേഹിക്കുക! അതു ചന്ദ്രകിരണങ്ങളാസ്വദിച്ചു സുഖിക്കുന്നു." എന്നിങ്ങിനെ നാനകൻ പ്രേമത്തെപ്പറ്റി പാടിയിരുന്നതും ഇവിടെ ശ്രദ്ധേയമാണു്.

മതപരമായും സദാചാരപരമായും ഉള്ള അനവധി തത്വപരതന്ത്രങ്ങളടങ്ങിയ അനേകം കീർത്തനങ്ങളാം നാനകഗുരു രചിക്കുകയും പാടുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. സിക്ഖരുടെ പ്രസ്ഥാനത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന 'ഗ്രന്ഥസാഹിബ്' എന്ന മഹാഗ്രന്ഥം ഈ ഗാനങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി പിന്നീടു് ക്രമപ്പെടുത്തപ്പെട്ടതാണു്. മറ്റു ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ സഹായത്തോടുകൂടി ആ മഹത്തായ ഗ്രന്ഥത്തിലെ ചില ഭാഗങ്ങളാം എനിക്കു ഉദ്ധരിക്കുവാൻ സാധിക്കുമെങ്കിലും ഗ്രന്ഥവിസ്തരഭയത്താൽ അതിനു ഞാൻ തല്ക്കാലം ഒരുങ്ങുന്നില്ല.

ഇനി നാനകന്റെ സമ്പ്രദായ വൈശിഷ്ട്യത്തെപ്പറ്റി സംക്ഷേപിച്ചു പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു. ദൃഷ്ടാന്തം പ്രമാണത്തേക്കാൾ വിലയുള്ളതാണു് എന്ന അഭിപ്രായത്തെ അനുസരിച്ചായിരുന്ന നാനകൻ തന്റെ സിദ്ധാന്തങ്ങളെ പ്രചാരപ്പെടുത്തിയിരുന്നതു്. യജ്ഞോപവീതധാരണത്തിനുള്ള മുഹൂർത്തമായപ്പോൾ പൂണൂൽ ധരിക്കുന്നതിലുള്ള അന്ധവിശ്വാസത്തെ വിശദമാക്കിക്കൊണ്ടു അദ്ദേഹം യഥാർത്ഥമായ

ബ്രഹ്മസൂത്രത്തിന്റെ വിവരണം കൊടുക്കുന്നു. തന്റെ പ്രഥമപുത്രന്റെ ജനനാനന്തരം വാലായ്മയെ ഇല്ലായ്മചെയ്യുന്നതിനു പുരോഹിതൻ എത്തിയപ്പോഴും പുലയെ ആചരിക്കുന്നതിലുള്ള അജ്ഞാനത്തെ താൻ വിശദമാക്കുന്നു. തന്റെ അന്ത്യകാലം അടുത്തുവന്നപ്പോഴും അന്ധവിശ്വാസജടിലമായ ശേഷക്രിയയെ നിരാകരിക്കുന്നതോടുകൂടി യഥാർത്ഥമായ ശേഷക്രിയയെ താൻ തെളിക്കുന്നു. പള്ളിയിൽവെച്ചുണ്ടായ പ്രാർത്ഥനയ്ക്കുശേഷം പേരിനുമാത്രമുള്ള പ്രാർത്ഥനയെ നിഷേധിച്ചുകൊണ്ടു സത്യമായ പ്രാർത്ഥന എന്താണെന്നു നാനകൻ പ്രസ്പഷ്ടമാക്കുന്നു. മെക്കയിൽ എത്തിയപ്പോഴും 'കാബാ' ഈശ്വരന്റെ മന്ദിരമാണു് എന്ന മാഹമ്മദരുടെ വിശ്വാസത്തെ നിരാകരിക്കാതെതന്നെ ഈശ്വരൻ സകലഭാഗങ്ങളിലും ഉണ്ടെന്നു നാനകൻ ദൃഷ്ടാന്തരൂപേണ കാണിച്ചുകൊടുക്കുന്നു. ജഗന്നാഥം, വൃന്ദാവനം, കാശി മുതലായ പ്രസിദ്ധക്ഷേത്രങ്ങളിൽവെച്ചു അവിടങ്ങളിൽക്കണ്ട വിഗ്രഹാരാധനയിലുള്ള ഭ്രമത്തെ സകാരണം ആക്ഷേപിച്ചുകൊണ്ടു നാനകൻ യഥാർത്ഥമായ വിഗ്രഹാരാധനയിലേക്കു ജനങ്ങളെ ക്ഷണിക്കുന്നു.

ഇങ്ങിനെ ജനങ്ങളെ വെറുപ്പിക്കാതെതന്നെ കാര്യം നേടുന്നതിനുള്ള പാടവം നാനകനുണ്ടായിരുന്നു. മുസ്ലായങ്ങളൊ നോട്ടിസ്സുവിതരണത്തിനുള്ള സൌകര്യങ്ങളൊ ഇല്ലായിരുന്ന അക്കാലത്തു ജനങ്ങളെ ആകർഷിക്കുന്നതിൽ നാനകനു് അനിതരസാധാരണമായ വൈദഗ്ദ്ധ്യം ഉണ്ടായിരുന്നു. ജനങ്ങളും സമ്മേളിക്കുന്ന പൊതുസ്ഥലങ്ങളിൽ അനുകരണീയമല്ലാത്ത വല്ല ആചാരവും തന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ പെടുന്നതാ

യാൽ അതിനുനേരെ വിപരീതമായ ഒരു മാർഗ്ഗത്തെ തൽക്ഷണം അംഗീകരിച്ചുകൊണ്ടു ജനങ്ങളെ ആകർഷിക്കുന്നതു് നാനകന്റെ ഒരു പ്രത്യേകതയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം കുരുക്ഷേത്രത്തിൽവെച്ചു ഗ്രഹണസമയത്തു മത്സ്യം വേവിച്ചതും, ഹരിദ്വാരത്തിൽവെച്ചു എല്ലാവരും കിഴക്കോട്ടു് തിരിഞ്ഞുനിന്നു സൂര്യനു ജലതർപ്പണം ചെയ്യുമ്പോൾ താൻ പടിഞ്ഞാറോട്ടു തിരിഞ്ഞുനിന്നു ജലതർപ്പണം ചെയ്തതും, ജഗന്നാഥക്ഷേത്രത്തിൽവെച്ചു എല്ലാവരും നിന്നുകൊണ്ടു ദേവനെ പൂജിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹം അവിടെച്ചെന്നു വിഗ്രഹത്തിനു നേരിക ഇരുന്നതും, മെക്കയിൽവെച്ചു കാബക്കുനേരെ കാൽ വെച്ചു കിടന്നതും, സുൽത്താന്റെ മുമ്പാകെ ചെരക്കല്ലെണ്ണിയതും മറ്റും ഇതിനു ഉത്തമദൃഷ്ടാന്തങ്ങളാണു്.

ഇങ്ങിനെ അന്ധകാരമയമായ ഒരു കാലഘട്ടത്തിൽ അനാചാരങ്ങളോടും അന്ധവിശ്വാസങ്ങളോടും പോരാടുന്നതിനും ഭാരതാംബയുടെ അരുമസന്താനങ്ങളായ ഹൈന്ദവരേയും മാഹമ്മദരേയും ക്രട്ടിയിണക്കുന്നതിനുംവേണ്ടി ഏതൊരു മഹാപുരുഷൻ തന്റെ പുണ്യജീവിതം അർപ്പിച്ചുവോ ആ മഹാത്മാവിന്റെ മഹത്തായ പ്രസ്ഥാനം ലോകമുള്ളടുവരെ നിലനില്ക്കുമാറാകട്ടെ !!!

KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY
KOTTAYAM.

Cl. No. 908 *Acc. No.* 13720

This book should be returned on or before the date last stamped below.

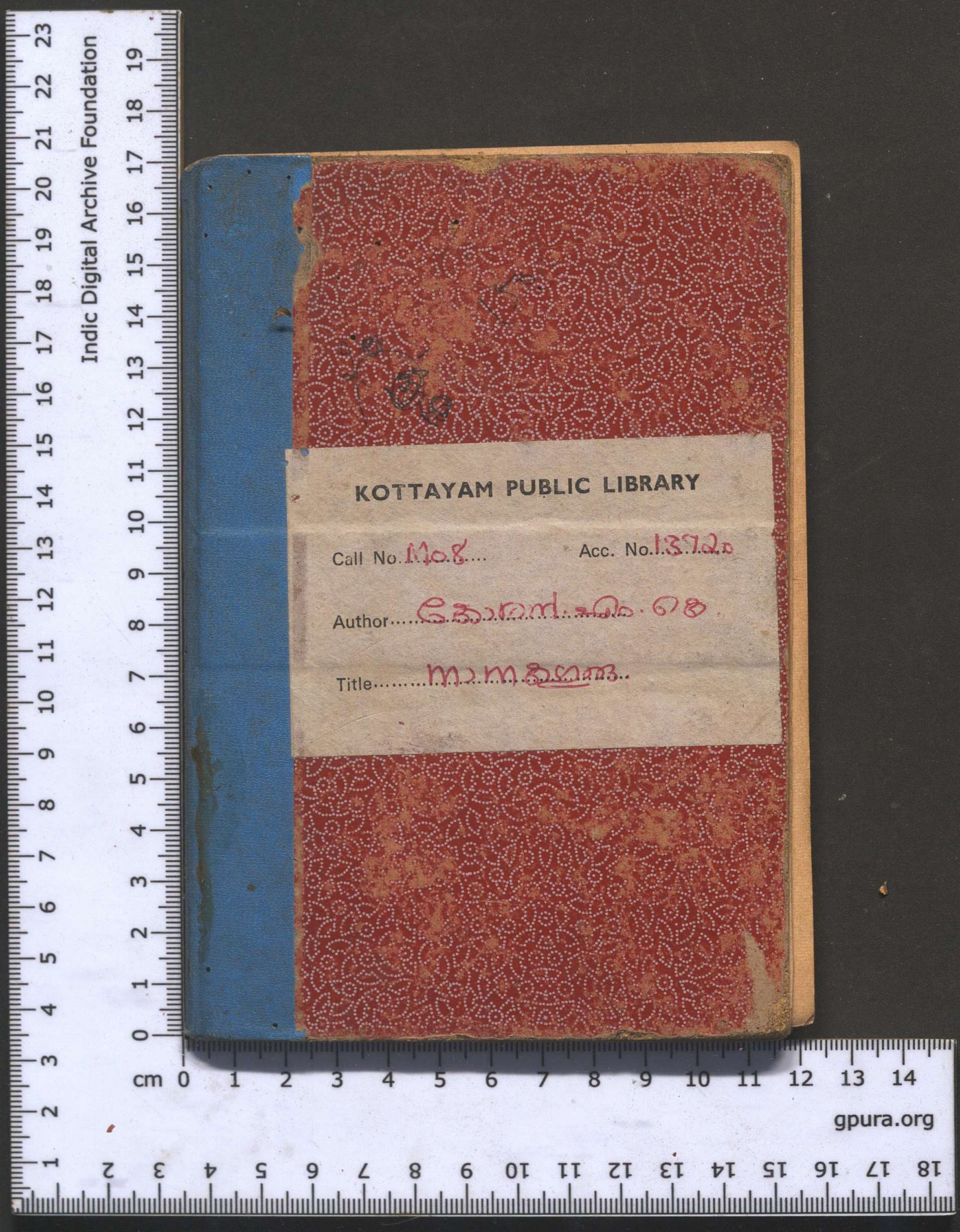
30 AUG 2003
20 AUG 2015

M08 1372

കൊരൽ - ക്കം. കെ.

നാനകഗുരു.

MOS
KOM.

KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY
Call No. M08
Acc. No. 13720
Author
Title
Indic Digital Archive Foundation
gpura.org